

Башир Аршади. Персидский язык в разговорах и рассказах

Автор пособия сердечно благодарен Денису Неклюдову, оказавшему помощь при наборе текста.

Книга Башира Аршади — учебник персидского языка (коммуникативный метод) для начального и базового уровня.

Она построена следующим образом: часть I (начальный уровень) включает в себя 20 встреч (уроков), в каждом из них — несколько разговоров с дословным переводом на русский, лексическим комментарием и транскрипцией. В сочетании с грамматическим приложением начальный уровень может быть использован и как самоучитель. За начальным уровнем следует дневник Бабака — 20 текстов для дополнительного чтения (также с переводом и транскрипцией). Заключают первую часть 210 контрольных вопросов на персидском языке. Затем идет часть II (базовый уровень) — несложные тексты (рассказы и разговоры) на персидском языке по темам (туризм, семья, работа, еда и одежда, здоровье, культура). Эти тексты можно использовать и как книгу для чтения, но в первую очередь они предназначены для занятий с преподавателем (по коммуникативному методу).

Предисловие для преподающих персидский язык

Дорогие коллеги! Данный материал может быть использован для занятий как в группе, так и индивидуально. Его можно использовать и как основной учебник, и как дополнительное аудирование к другому курсу.

Начальный уровень рассчитан на 20 занятий по 3 академических часа (60 часов), базовый уровень — на 30 занятий (90 часов).

При использовании данного пособия как основного возможно следующее построение занятия:

А. Подкрепление

1. Небольшой разговор о разном, с использованием лексики ряда предыдущих занятий (необязательно лексики только предшествующего занятия).
2. Фонетический тренинг (хорошо на пословицах, нужных бытовых фразах и другом подобном, осмысленном материале).
3. Повторное прослушивание тех разговоров или рассказов, которые были предъявлены во второй половине предыдущего занятия.
4. Устный перевод разрозненных фраз (и их вариантов) из прослушанного материала с русского на персидский.

Б. Активизация

1. Мостик (т.е. переход к беседе, к ситуациям): рассказ преподавателя на близкую тему с вводом новых слов и выражений (которые могут пригодиться в последующих ситуациях).

2. Ситуации (от двух до четырех) (которые, конечно, могут и даже должны отличаться от прослушанных). Заучивание наизусть и простое воспроизведение текста совершенно недопустимы.

3. После каждой ситуации (в группе ситуации происходят одновременно между подгруппами участников) – общее обсуждение ее итогов (что же произошло, до чего же договорились) с попутным введением дополнительной лексики (той лексики, которая напрашивается сама собой). Затем идет новый мостик – и следующая ситуация.

В. Предъявление

1. Рассказ преподавателя с введением новой лексики.
2. Аудирование: прослушивание нового материала не глядя в текст (дважды), ответы на вопросы преподавателя по содержанию, прослушивание глядя в текст, прослушивание и проговаривание фраз в паузу, прослушивание не глядя в текст, чтение вслух.
3. Реакция на картинки (фотографии): какие фразы подошли бы к данному изображению. И другие способы, позволяющие запомнить материал не механически, а через смысл и эмоцию.
4. Грамматический комментарий и тренинг (игры).

С уважением и пожеланием успехов в преподавании персидского языка,

Илья Франк

Часть I (Начальный уровень)

Встреча первая	Naxostin didār	نخستین دیدار
День добрый.	Ruz xoš.	روز خوش.
Меня зовут Иван («имя мое Иван есть»).	Nām-e man Ivān ast.	نام من ایوان است.
Я из России («я русский есть»).	Man rus hastam.	من روس هستم.
Как вас зовут («имя ваше каково есть»)?	Nām-e šomā čist?	نام شما چیست؟
Меня зовут Афшин.	Nām-e man Afšin ast.	نام من افشین است.
Моя фамилия Ширази («имя семейное»; xānevāde — семья).	Nām-e xānevādegi, Širāzi.	نام خانوادگی، شیرازی.
Рад с вами	Az āšnāyi bā šomā	از آشنایی با شما

познакомиться («из знакомства с вами я довольный есть»; xorsand — довольный).	xorsandam.	خرسندم.
Я живу («делаю жизнь») в гостинице Азади.	Man dar hotel Āzādi zendeği mikonam.	من در هتل آزادی زندگی می‌کنم.
Вы где живете?	Šomā kojā zendeği mikonid?	شما کجا زندگی می‌کنید؟

Мы стали друзьями (bā ham — вместе).	Mā bā ham dust šodim.	ما با هم دوست شدیم.
У вас красивый город.	Šehr-e šomā zibā ast.	شهر شما زیبا است.
Я хочу погулять в Тегеране: «прогулку сделать».	Man mixāham dar Tehrān gardeš konam.	من می‌خواهم در تهران گردش کنم.
Я путешественник (jehān — мир; gardidan — крутиться; гулять).	Man jehāngard hastam.	من جهانگرد هستم.
Кем вы работаете (kār — работа)?	Kār-e šomā čist?	کار شما چیست؟
Я студент («искатель знания»; dāneš — знание).	Man dānešju hastam.	من دانشجو هستم.
Я студент /факультета/ персидского языка (zabān — язык).	Dānešju-ye zabān-e fārsi.	دانشجوی زبان فارسی.

Дорогой Афшин (jān — душа)!	Afšin jān!	افشین جان!
Вы завтра учитесь	Šomā fardā dars	شما فردا درس

(«урок читаете»)?	mixānid?	می خوانید؟
Нет, завтра я свободен.	Na. fardā āzād hastam.	نه. فردا آزاد هستم.
Если хотите, завтра позвоните /мне/ («связь возьмите»).	Agar xāstid, fardā tamās begirid.	اگر خواستید، فردا تماس بگیرید.
Номер телефона гостиницы Азади 254-193.	Šomāre-ye telefon-e hotel Āzādi: do-panj-čahār-yek-noh-se.	شماره تلفن هتل آزادی: دو-پنج-چهار-یک-نه-سه.
У вас есть мобильный телефон (hamrāh — спутник; rāh — путь)?	Šomā telefon-e hamrāh dārid?	شما تلفن همراه دارید؟
Мой номер 627938	Šomāre-ye man: šeš-do-haft-noh-se-hašt.	شماره من: شش-دو-هفت-نه-سه-هشت.
Тогда до завтра, до свидания («Бог-хранитель, Господь, имеющий наблюдение»; negah — взгляд, наблюдение)!	Pas, tā fardā, xodā negahdār.	پس، تا فردا خدا نگهدار.

Вторая встреча	Didār-e dov'vom	دیدار دوم
Телефонный разговор между Иваном и Афшином.	Tamās-e telefoni miān-e Ivān va Afšin.	تماس تلفنی میان ایوان و افشین.
Господин Иван, это я, Афшин.	Āqā-ye Ivān, man Afšin hastam.	آقای ایوان، من افشین هستم.
Как вы поживаете: «у вас /все/ хорошо» (xub — хорошо)?	Šomā xub hastid?	شما خوب هستید؟
Когда и где встретимся?	Didār-e mā key va kojā ast?	دیدار ما کی و کجا است؟
В 10 часов утра, рядом со станцией	Dah-e bāmdād, kenār-e metro.	ده بامداد کنار مترو.

метро (kenār — сторона, бок).		
Какие у вас планы на сегодня (barnāme — программа)?	Barnāme-ye šomā čist?	برنامه شما چیست؟
1. Посещение исторического музея (bāstān — старина; šenās — знающий).	yek: bāzdid az muze-ye bāstān-šenāsi.	یک: بازدید از موزه باستان‌شناسی.
2. Посещение базара Тегерана.	do: bāzdid az bāzār-e Tehrān.	دو: بازدید از بازار تهران.
3. Ужин в ресторане Хома (название мифической птицы).	se: šām dar restorān-e Homā.	سه: شام در رستوران هما.
Хорошая программа.	Barnāme-ye xubi ast.	برنامه خوبی است.
Я готов!	Man āmāde hastam.	من آماده هستم.

Сегодня хорошая погода.	Emruz havā xub ast.	امروز هوا خوب است.
Иран — страна вечной весны (sarzamin — область, территория; sar — голова; zamin — земля; hamiše — всегда)!	Irān sarzamin-e hamiše bahār ast.	ایران سرزمین همیشه بهار است.
Поедем на автобусе или на метро?	Bā otobus beravim yā bā metro?	با اتوبوس برویم یا با مترو؟
Лучше на автобусе.	Bā otobus behtar ast.	با اتوبوس بهتر است.
Сколько стоит билет («цена, стоимость билета сколько есть»)?	Bahā-ye belit čand ast?	بهای بلیت چند است؟
500 риалов.	Pānsad riāl.	پانصد ریال.
Как называется эта улица?	Nām-e in xiābān čist?	نام این خیابان چیست؟

Улица Бахар.	Xiābān-e Bahār.	خیابان بهار.
Как называется это здание?	Nām-e in sāxtemān čist?	نام این ساختمان چیست؟
Здание Фараби.	Sāxtemān-e Fārābi.	ساختمان فارابی.
Музей далеко?	Muze dur ast?	موزه دور است؟
Нет. Близко.	Na. Nazdik ast.	نه. نزدیک است.
Осталось две остановки (mānde — оставшийся).	Do istgāh mānde.	دو ایستگاه مانده.
После музея поедem на рынок.	Pas az muze miravim bāzār.	پس از موزه می‌رویم بازار.
Какой рынок вам нравится («любовь, дружбу имеете»; dust — друг)?	Šomā kodām bāzār-rā dust dārid?	شما کدام بازار را دوست دارید؟
Ковровый рынок.	Bāzār-e farš.	بازار فرش.
Хочу купить ковер.	Mixāham farš bexaram.	می‌خواهم فرش بخرم.
Дорогой или дешевый?	Gerān yā arzān?	گران یا ارزان؟

В ресторане.	Dar restorān.	در رستوران.
Вам нравится иранская кухня (āšpaz — повар: «готовящий пищу»; āš — еда)?	Šomā āšpaz-xāne-ye Irāni-rā dust dārid?	شما آشپزخانه ایرانی را دوست دارید؟
Да, нравится.	Āri. Dust dāram.	آری. دوست دارم.
Я буду есть рыбу.	Man māhi mixoram.	من ماهی می‌خورم.
Вы что будете есть?	Šomā če mixorid?	شما چه می‌خورید؟
Я буду чело-кебаб (čelo — вареный рис).	Man “čelo-kabāb” mixoram.	من چلوکباب می‌خورم.
После ужина чай будете?	Pas az šām čāy minušid?	پس از شام چای می‌نوشید؟

Чай с сахаром или без сахара?	Čāy bā šekar yā bi šekar?	چای با شکر یا بی شکر؟
Угощайтесь («приказывайте» = пожалуйста)!	Befarmāid!	بفرمایید!
Приятного аппетита (nuš — аппетит, удовольствие /от еды/)!	Nuš-e jān!	نوش جان!

Третья встреча	Didār-e sov'vom	دیدار سوم
Иван: Извините, девушка! Где находится агентство Хома (daftar — контора, офис)?	Bebaxšid doxtar xānom! Daftar-e Homā kojā ast?	ببخشید دختر خانم! دفتر هما کجا است؟
Девушка: Вы прибыли из Германии?	Šomā az Ālmān āmadid?	شما از آلمان آمدید؟
Иван: Нет, я приехал из России.	Na. Man az Rusiye āmadam.	نه. من از روسیه آمدم.
Девушка: Где изучали персидский язык (yād — память; yād gereftan — изучать: «в память брать»)?	Zabān-e fārsi-rā kojā yād gereftid?	زبان فارسی را کجا یاد گرفتید؟
Иван: В Москве. Частная школа Ильи Франка (āzād — свободный).	Dar Mosko. Āmuzešgāh-e āzād-e Ilyā Frānk.	در مسکو. آموزشگاه آزاد ایلیا فرانک.
Девушка: Добро пожаловать («хорошо пришли»)! Меня зовут Лале.	Xoš āmadid! Nām-e man Lāle ast.	خوش آمدید. نام من لاله است.
Иван: Спасибо, я	Sepāsgozāram. Man	سپاسگزارم. من ایوان

Иван (sepās — восхваление; благодарность; gozāštan — класть, оставлять; выполнять).	Ivān hastam.	هستم.
Лале: Сколько времени («до когда») вы будете в Иране?	Tā key šomā dar Irān hastid?	تا کی شما در ایران هستید؟
Иван: До следующей недели.	Tā hafte-ye āyande.	تا هفته آینده.
Лале: Какие города вы посетили («посещение сделали»)?	Az kodām šahr-hā bāzdid kardid?	از کدام شهرها بازدید کردید؟
Иван: Хочу поехать в Шираз.	Mixāham be Širāz beravam.	می‌خواهم به شیراز بروم.
Лале: Почему именно в Шираз?	Čerā be Širāz?	چرا به شیراز؟
Иван: Хочу посетить Персеполь!	Mixāham az Perspolis bāzdid konam.	می‌خواهم از پرسپولیس بازدید کنم.
Лале: Древний город Персеполь («трон, престол Джамшида»).	Šahr-e bāstāni-e “Taxt-e Jamšid”.	شهر باستانی "تخت جمشید".
Иван: Где вы работаете («делаете работу»)?	Šomā kojā kār mikonid?	شما کجا کار می‌کنید؟
Лале: Я работаю в бюро путешествий.	Man dar daftar-e jehān-gardi kār mikonam.	من در دفتر جهان‌گردی کار می‌کنم.
Иван: Вы гид («пути указатель»)?	Šomā rāhnamā hastid?	شما راهنما هستید؟
Лале: Если вам нужен гид («нужду имеете»), я готова.	Agar rāhnamā niāz dārid, man āmāde hastam.	اگر راهنما نیاز دارید من آماده هستم.
Лале: «Хома» летает в Шираз два раза в	“Homā” ruzāne do parvāz be Širāz dārad.	"هما" روزانه دو پرواز به شیراز دارد.

день («ежедневно имеет два полета»).		
Иван: Тогда завтра вместе улетаем.	Pas, fardā bā ham parvāz mikonim.	پس، فردا با هم پرواز می‌کنیم.
Лале: Тогда встретимся в аэропорту («спуска место»; gāh — место).	Pas, didār-e mā dar forudgāh ast.	پس، دیدار ما در فرودگاه است.

Четвертая встреча.	Didār-e čahārom.	دیدار چهارم.
Иван и Лале в городе Ширазе.	Ivān va Lāle dar šahr-e Širāz.	ایوان و لاله در شهر شیراز.
Иван: Как называется этот аэропорт?	Nām-e in forudgāh čist?	نام این فرودگاه چیست؟
Лале: Аэропорт «Мехрабад».	Forudgāh-e Mehr-ābād.	فرودگاه مهرآباد.
Иван: От Тегерана до Шираза сколько километров?	Az Tehrān ta Širāz čand kilumetr ast?	از تهران تا شیراز چند کیلومتر است؟
Лале: 800 км.	Haštsad kilumetr ast.	هشتصد کیلومتر است.
Иван: Смотрите («взгляд делайте»)! Два немецких путешественника!	Negāh konid! Do jehān-gard ālmāni!	نگاه کنید! دو جهان‌گرد آلمانی!
Лале: Давайте с ними познакомимся («знакомыми станем»).	Biyā bā ānhā āšnā šavim.	بیا با آنها آشنا شویم.

Иван: Вы говорите по-персидски («персидский язык знаете»)?	Šomā zabān-e fārsi midānid?	شما زبان فارسی می‌دانید؟
--	-----------------------------	--------------------------

Путешественники: Да. Меня зовут Гелмут, мою подругу Катрина.	Jehān-gardān: Āri. Nām-e man Helmut, nām-e dustam Kātrinā.	جهان گردان: آری. نام من هلمت، نام دوستم کاترینا.
Иван: Где вы изучали персидский язык?	Zabān-e fārsi-rā kojā yād gereftid?	زبان فارسی را کجا یاد گرفتید؟
Гельмут: В Кельне.	Dar Koln.	در کلن.
Катрина: Я работаю в “DW”, в отделе персидского языка.	Man dar “DW” baxš-e zabān-e fārsi kār mikonam.	من در “د-و” بخش زبان فارسی کار می‌کنم.
Лале: Вы тоже летите в Шираз?	Šomā niz be Širāz parvāz mikonid?	شما نیز به شیراز پرواز می‌کنید؟
Гельмут: Да, мы хотим написать репортаж о Персеполе.	Āri. Mā mixāhim dar bāre-ye Perspolis gozāreš benevisim.	آری. ما می‌خواهیم در باره پرسپولیس گزارش بنویسیم.
Лале: Персеполь был создан (созданным стал) за («ранее») 600 лет до нашей эры («с рождения /Иисуса Христа/»).	Taxt-e Jamšid šešsad sāl piš az milād ābād šod.	تخت جمشید ششصد سال پیش از میلاد آباد شد.

Четыре путешественника в Ширазе.	Čahār jehān-gard dar Širāz.	چهار جهان گرد در شیراز.
Иван: В какую гостиницу пойдем (mehmān — гость)?	Be kodām mehmān- xāne beravim?	به کدام مهمان‌خانه برویم؟
Лале: Гостиница «Парсиян».	Mehmān-xāne-ye Pārsiān.	مهمان‌خانه پارسیان.
Иван: Я хочу посетить выставку цветов (namāyeš — показ, представление).	Man mixāham az namāyešgāh-e gol bāzdid konam.	من می‌خواهم از نمایشگاه گل بازدید کنم.
Катрина: Шираз —	Širāz šahr-e gol ast.	شیراز شهر گل است.

город цветов.		
Лале: Сколько дней вы будете: «останетесь» в Ширазе?	Čand ruz dar Širāz mimānid?	چند روز در شیراز می‌مانید؟
Гельмут: Два дня, затем поедem на остров Киш.	Do ruz, sepas miravim jazire-ye Kiš.	دو روز، سپس می‌رویم جزیره کیش.
Иван: Где находится остров Киш?	Jazire-ye Kiš kojā ast?	جزیره کیش کجا است؟
Лале: В Персидском заливе.	Dar Xalij-e Fārs.	در خلیج فارس.
Иван: Персидский залив связан с Индийским океаном: «связанный есть».	Xalij-e Fārs be Oqyānus-e Hend peyvaste ast.	خلیج فارس به اقیانوس هند پیوسته است.
Лале: После посещения острова Киш куда вы поедете?	Pas az bāzdid az Kiš kojā miravid?	پس از بازدید از کیش کجا می‌روید؟
Гельмут: В Бахрейн. Там тоже люди разговаривают на персидском («беседу говорят»).	Be Bahreyn. Dar ānjā niz mardom be zabān-e fārsi soxan miguyand.	به بحرین. در آنجا نیز مردم به زبان فارسی سخن می‌گویند.
Катрина: Персидский язык красивый!	Zabān-e fārsi zibā ast.	زبان فارسی زیبا است.
Лале: И древний.	Va bāstāni.	و باستانی.

Пятая встреча	Didār-e panjom	دیدار پنجم
Иван плывет (отправляется на корабле) в Индию.	Ivān bā kešti be Hend miravad.	ایوان با کشتی به هند می‌رود.
Иван: Женщина, извините!	Xānom bebaxšid!	خانم ببخشید!
Как попасть в порт («дорога в порт	Rāh-e bandar kojā ast?	راه بندر کجا است؟

где»)?		
Женщина: Извините, не знаю.	Bebaxšid, namidānam.	ببخشید، نمی‌دانم .
Иван: Мужчина, скажите («просьбу, пожелание делаю»), пожалуйста, как попасть в порт («дорога в порт где»)?	Āqā, xāheš mikonam befarmāid: rāh-e bandar kojā ast?	آقا، خواهش می‌کنم بفرمایید: راه بندر کجا است؟
Мужчина: Какой («который») порт?	Kodām bandar?	کدام بندر؟
Иван: Мне надо плыть в Индию.	Man mixāham be Hend beravam.	من می‌خواهم به هند بروم.
Мужчина: Идите со мной.	Biyā hamrāh-e man.	بیا همراه من .
Вы из Англии?	Šomā az Engelestān hastid?	شما از انگلستان هستید؟
Иван: Нет, я из России.	Na. Man az Rusiye hastam.	نه. من از روسیه هستم.
Мужчина: Ой, холодная страна Россия!	Vāy! Sarzamin-e sard-e Rusiye.	وای! سرزمین سرد روسیه.
Иван: Меня зовут Иван. Как вас зовут?	Nām-e man Ivān ast. Nām-e šomā čist?	نام من ایوان است، نام شما چیست؟
Мужчина: Меня зовут Араш.	Nām-e man Āraš ast.	نام من آرш است.
Иван: Чем вы занимаетесь?	Kār-e šomā čist?	کار شما چیست؟
Араш: Я эксперт («дело знающий, дела знаток») в нефтяной области («в нефти»).	Man kār-šenās-e naft hastam.	من کارشناس نفت هستم.
Иван: Где вы работаете?	Šomā kojā kār mikonid?	شما کجا کار می‌کنید؟
Араш: На Каспийском море.	Dar daryā-ye Māzanderān.	در دریای مازندران.

Иван: Ой, а что вы делаете в Персидском заливе?	Vāy! Pas dar Xalij-e Fārs če mikonid?	وای! پس در خلیج فارس چه می‌کنید؟
Араш: Приехал учиться («для учебы»).	Barāye āmuzeš āmadam.	برای آموزش آمدم.
Иван: Удачи Вам («победоносным, удачливым да будете»)!	Piruz bāšid!	پیروز باشید!
Араш: Пожалуйста, вот порт («этот порт есть»)!	Befarmāid, in bandar ast.	بفرمایید، این بندر است.
Иван: Спасибо, до свидания!	Sepāsgozāram, xodā negahdār.	سپاسگزارم، خدا نگهدار.

Пограничник («хранитель границы»; marz — граница): Ваш паспорт, пожалуйста!	Marzbān: gozār-nāme-ye šomā, xāheš mikonam.	مرزبان: گذرنامه شما، خواهش می‌کنم.
Иван: Пожалуйста.	Befarmāid.	بفرمایید.
Пограничник: У вас есть виза в Индию?	Šomā vizā-ye Hend dārid?	شما ویزای هند دارید؟
Иван: Да. Из консульства Индии в Москве.	Āri. Az konsolgari-e Hend dar Mosko.	آری. از کنسولگری هند در مسکو.
Пограничник: Корабль в сторону Бомбея справа («по правую руку»).	Kešti be su-ye Bambey, dast-e rāst.	کشتی به سوی بمبئی، دست راست.

На корабле.	Dar kešti.	در کشتی.
Иван: Добрый вечер!	Šab-e šomā xoš.	شب شما خوش.
Капитан корабля: Всем добрый вечер	Keštirān: Šab-e šomā hamčenin.	کشتیران: شب شما همچنین.

(hamčenin — так же: «таким же образом»)!)		
Иван: Скажите, пожалуйста, когда прибудем в Бомбей?	Befarmāid xāheš mikonam: key be Bambey mirasim?	بفرمایید خواهش می‌کنم: کی به بمبی می‌رسیم؟
Капитан корабля: Послезавтра.	Pas fardā.	پس فردا.
Иван: Этой ночью на небе много звезд («небо этой ночью полно звезд»).	Āsmān-e emšab por setāre ast.	آسمان امشب پر ستاره است.
Капитан корабля: Эти звезды укажут нам путь («будут нашим проводником»).	Setāre-hā rāhnamā-ye mā hastand.	ستاره‌ها راهنمای ما هستند.
Иван: В какую сторону плывет наш корабль?	Kešti-ye mā be kodām su miravad?	کشتی ما به کدام سو می‌رود؟
Капитан: К востоку.	Be su-ye xāvar.	به سوی خاور.
Иван: Все путешественники на этом корабле иранцы?	Āyā hame-ye jehāngardān-e in kešti Irāni hastand?	آیا همه جهان‌گردان این کشتی ایرانی هستند؟
Капитан: Нет. Есть индусы и арабы тоже.	Na. Hendi va arab niz hastand.	نه. هندی و عرب نیز هستند.
Иван: Пойду с ними познакомлюсь («стану знакомым»).	Beravam bā ānhā āšnā šavam.	بروم با آنها آشنا شوم.
Иван: Вы говорите по-персидски («знаете персидский»)?	Šomā fārsi midānid?	شما فارسی می‌دانید؟
Индус: Да, говорю.	Hendi: Āri. midānam.	هندي: آری. می‌دانم.
Иван: Как вас зовут?	Nām-e šomā čist?	نام شما چیست؟
Индус: Меня зовут	Nām-e man Rāji ast.	نام من راجی است.

Раджи.		
Иван: Чем вы занимаетесь?	Kār-e šomā čist?	کار شما چیست؟
Раджи: Я торговец.	Man bāzargān hastam.	من بازرگان هستم.
Иван: Чем вы торгуете («товар Ваш какой»)?	Kālā-ye šomā čist?	کالای شما چیست؟
Раджи: Слонами («слонов продажа»)!	Fil-foruši!	فیل فروشی!
Иван: Вы шутите («шутку делаете»)?!	Šuxi mikonid!	شوخی می کنید!؟
Араб: А я продаю верблюдов!	Arab: Kār-e man šotor-foruši ast!	عرب: کار من شتر فروشی است!
Иван: Как вас зовут ?	Nām-e šomā čist?	نام شما چیست؟
Араб: Меня зовут Саид.	Nām-e man Sa'id ast.	نام من سعید است.
Иван: Где вы изучали персидский?	Zabān-e fārsi-rā kojā yād gereftid?	زبان فارسی را کجا یاد گرفتید؟
Саид: Я работаю на Иранском ковровом рынке.	Man bā bāzār-e farš-e Irān kār mikonam.	من با بازار فرش ایران کار می کنم.
Иван: Вы из Дубайя?	Šomā az Dobay hastid?	شما از دبی هستید؟
Саид: Нет. Я из Кувейта.	Na. Man az Kuweyt hastam.	نه. من از کویت هستم.

Иван в Бомбее.	Ivan dar Bambey.	ایوان در بمبی.
Иван: Друзья! В какую гостиницу поедем?	Dustān! Be kodām hotel beravim?	دوستان! به کدام هتل برویم؟
Саид: Лучше спросим Раджи.	Behtar ast az Rāji beporsim.	بهتر است از راجی پرسیم.
Раджи: Хорошая и дешевая гостиница находится на улице Ганди.	Hotel-e xub va arzān dar xiābān-e Gāndi ast.	هتل خوب و ارزان، در خیابان گандی است.

Иван: Как называется эта гостиница?	Nām-e hotel čist?	نام هتل چیست؟
Раджи: Гостиница «Тадж Махал».	Hotel “Tājmahal”.	هتل تاج محل.
Саид: Сегодня ночью смотрим индийский фильм («просмотр сделаем»).	Emšab film-e hendi tamāšā mikonim.	امشب فیلم هندی تماشا می‌کنیم.
Иван: А вы знаете хинди?	Šomā zabān-e hendi midānid?	شما زبان هندی می‌دانید؟
Саид: Немного. Хинди близок к персидскому.	Kami. Zabān-e hendi be fārsi nazdik ast.	کمی. زبان هندی به فارسی نزدیک است.
Иван: Да. Язык хинди относится к семье индо-европейских языков.	Āri. Zabān-e hendi az xānevāde-ye zabān-hā-ye hendo-oropāyi ast.	آری. زبان هندی از خانواده زبان‌های هندواروپایی است.
Раджи: хинди, персидский, английский, немецкий — все это индо-европейские языки.	Hendi, fārsi, engelisi, ālmāni, hame hendo-oropāyi hastand.	هندی، فارسی، انگلیسی، آلمانی همه هندواروپایی هستند.
Саид: Дорогой Иван! Вам нравится индийская еда?	Ivān jān! Šomā xorāk-e hendi dust dārid?	ایوان جان! شما خوراک هندی دوست دارید؟
Иван: Индийская еда вкусная, но в ней много перца («имеет много перца»).	Xorāk-e hendi xoš-maze ast, vali xeyli felfel dārad.	خوراک هندی خوش‌مزه است، ولی خیلی فلفل دارد.
Раджи: Дорогой Иван! После посещения Бомбея куда вы поедете?	Ivān jān! Pas az bāzdid az Bambey kojā miravid?	ایوان جان! پس از بازدید از بمبی کجا می‌روید؟
Иван: Вернусь в Россию.	Be Rusiye barmigardam.	به روسیه برمی‌گردم.
Саид: На самолете?	Bā havā-peymā?	با هواپیما؟

Иван: Не только. Мой путь будет сухопутным, воздушным и морским.	Na tanhā! Az rāh-e zamini, havāyi, daryāyi.	نه تنها! از راه زمینی، هوایی، دریایی.
Раджи: В какую сторону?	Be kodām su?	به کدام سو؟
Иван: Из Бомбея в Тегеран по воздуху. Из Тегерана до Анзали сухопутно. Из Анзали до Астрахани морем.	Az Bambey be Tehrān, havāyi. Az Tehrān be Anzali, zamini. Az Anzali be Āstrāxān, daryāyi.	از بمبی به تهران، هوایی. از تهران به انزلی، زمینی. از انزلی به Астрахан، دریایی.
Саид: Ты знаменитый путешественник!	To yek jehāngard-e sar-šenās hasti!	تو یک جهانگرد سرشناس هستی!

Шестая встреча	Didār-e šešom	دیدار ششم
Возвращение Ивана в Иран.	Bāzgašt-e Ivān be Irān.	بازگشت ایوان به ایران.
Иван: Извините, девушка! Вы из Ирана?	Bebaxšid doxtar xānom! Šomā Irāni hastid?	ببخشید دختر خانم! شما ایرانی هستید؟
Девушка: Да, как («откуда») вы узнали?	Bale. Az kojā dānestid?	بله. از کجا دانستید؟
Иван: У вас иранское лицо.	Čehre-ye šomā Irāni ast.	چهره شما ایرانی است.
Девушка: Вы антрополог («людей знающий, знаток»)?	Šomā mardom-šenās hastid?	شما مردمشناس هستید؟
Иван: Нет. Я путешественник.	Na. Man jehān-gard hastam.	نه. من جهانگرد هستم.
Девушка: Меня зовут Шахназ.	Nām-e man Šahnāz ast.	نام من شهناز است.
Иван: Меня зовут Иван, я русский.	Nām-e man Ivān ast, man rus hastam.	نام من ایوان است، من روس هستم.

Шахназ: Вы не только путешественник, но и лингвист («языков знаток»).	Šomā ne tanhā jehān-gard hastid, zabān-šenās niz hastid.	شما نه تنها جهان گرد هستید، زبان شناس نیز هستید.
Иван: Я разговариваю на четырех языках: персидском, английском, немецком, а русский язык — мой родной («язык матери»).	Man be čahār zabān soxan miguyam: fārsi, engelisi, ālmāni, va rusi zabān-e mādari-ye man ast.	من به چهار زبان سخن می گویم: فارسی، انگلیسی، آلمانی و روسی زبان مادری من است.
Шахназ: Я рада, что встретила с Вами («встреча ... радость установила»).	Didār-e man bā šomā marā šād sāxt.	دیدار من با شما مرا شاد ساخت.
Иван: Когда Вы вернетесь в Иран?	Šomā key be Iran barmigardid?	شما کی به ایران برمی گردید؟
Шахназ: Может быть, завтра или послезавтра.	Šāyed fardā, šāyed pas fardā.	شاید فردا، شاید پس فردا.
Иван: Если хотите, поедем вместе.	Agar dust dārid, bāham miravim.	اگر دوست دارید، با هم می رویم.
Шахназ: Каким путем: Морем, сухопутным или воздушным?	Az kodām rāh? Daryāyi, zamini yā havāyi?	از کدام راه؟ دریایی، زمینی یا هوایی؟
Иван: Как Вы скажете («все, что Вы скажете»).	Har če šomā beguyid.	هر چه شما بگویید.
Шахназ: Лучше на самолете.	Bā havā-peymā behtar ast.	با هواپیما بهتر است.
Иван: Рейс («полет») Бомбей-Тегеран.	Parvāz-e Bambey-Tehrān.	پرواز بمبی — تهران.
Шахназ: Нет. Бомбей-Тегеран-Йезд.	Na. Bambey-Tehrān-Yazd.	نه. بمبی — تهران — یزد.

Иван: Где находится Йезд?	Yazd kojā ast?	یزد کجا است؟
Шахназ: Йезд — это мой город.	Yazd šahr-e man ast.	یزد شهر من است.
Иван: Ваша семья находится в г. Йезд?	Xānevāde-ye šomā dar Yazd hastand?	خانواده شما در یزد هستند؟
Шахназ: Мой отец живет в Бомбее.	Pedar-e man dar Bambey zendegi mikonad.	پدر من در بمبی زندگی می‌کند.
Иван: Чем занимается Ваш отец?	Kār-e pedar-e šomā čist?	کار پدر شما چیست؟
Шахназ: Он председатель Зороастрийского общества.	Sarparast-e anjoman-e zartoštiān ast.	سرپرست انجمن زرتشتیان است.
Иван: Значит, вы зороастрийцы?	Pas, šomā zartošti hastid?	پس شما زرتشتی هستید؟
Шахназ: Да.	Āri.	آری.
Иван: Я читал «Так говорил Заратустра» Фридриха Ницше.	Man ketāb-e Fridrich Nietzsche “Čanin goft Zartošt”-rā xādam.	من کتاب "فردریش نیشه — چنین گفت زرتشت" را خواندم.
Шахназ: Иран — страна четырех религий: мусульманство, зороастризм, христианство, иудейство.	Irān sarzamin-e čahār āyin ast; mosalmānān, zartoštiān, masihiān va kalimiān ast.	ایران سرزمین چهار آیین است: مسلمانان، زرتشتیان، مسیحیان و کلیمیان است.

В аэропорту Бомбея.	Dar forudgāh-e Bambey.	در فرودگاه بمبی.
Иван: Дорогая Шахназ! Нам лучше поужинать до вылета.	Šahnāz jān! Behtar ast piš az parvāz šām bexorim.	شهناز جان! بهتر است پیش از پرواز شام بخوریم.

Шахназ: В ресторане Махараджа.	Dar restorān-e māhārājā.	در رستوران ماهاراجا.
Иван: Завтра утром я буду в Тегеране, а вы — в Йезде.	Bāmdād-e fardā man dar Tehrān va šomā dar Yazd xāhim bud.	بامداد فردا من در تهران و شما در یزد خواهیم بود.
Шахназ: Давайте обменяемся адресами («напишем адреса друг друга») для нашей дальнейшей переписки (nāme negāri — писем писание; negāštan/negār — писать; изобразать).	Biyā nešāni-ye hamdigar rā benevisim tā bāham nāme negāri konim.	بیا نشانی همدیگر را بنویسیم تا با هم نامه نگاری کنیم.
Иван: Мой адрес: 129500 г. Москва, ул. Проспект Мира, д.20, кв.5 (pelāk — табличка, вывеска /франц. plaque — пластинка, вывеска/).	Adres-e man: sad-o-bist-onoh, pānsad. Mosko, xiābān-e Propekt mirā, sāxtamān-e šomāre-ye bist, pelāk-e panj.	آدرس من: صد و بیست و نه، پانصد. مسکو، خیابان پروسپکت میرا، ساختمان شماره بیست، پلاک پنج.
Шахназ: Иран, г. Йезд, ул. Аташгах, дом («табличка») 7. Шахназ Джамшиди.	Šahnāz: Irān, Yazd, xiābān-e ātašgāh, pelāk-e haft, Šahnāz-e Jamšidi.	شهناز: ایران — یزد — خیابان آتشگاه — پلاک هفت — شهناز جمشیدی.
Иван: В следующую зиму я вернусь в Иран («в другой раз приеду»).	Man zemestān-e āyande bār-e digar be Irān miāyam.	من زمستان آینده بار دیگر به ایران می‌آیم.
Шахназ: Я буду Вас встречать.	Man be didār-e šomā xāham āmad («на встречу с Вами приду»).	من به دیدار شما خواهم آمد.

Седьмая встреча	Didār-e haftom	دیدار هفتم
Иван между горами и морем.	Ivān miān-e kuh va daryā.	ایوان میان کوه و دریا.
Иван: Извините, это агентство «Иран-Пейма»?	Bebaxšid, injā daftar-e Irān-peymā ast?	ببخشید، اینجا دفتر "ایران پیما" است؟
Сотрудник: Да, пожалуйста!	Kārmand: Bale, befarmāid!	کارمند: بله، بفرمایید!
Иван: Пожалуйста один билет в порт Анзали.	Xāhes mikonam, yek belit be bandar Anzali.	خواهش می‌کنم، یک بلیت به بندر انزلی.
Сотрудник: Ваше место №1, рядом с водителем.	Sandali-ye šomāre-ye yek, kenār-e rānande.	صندلی شماره یک، کنار راننده.
Иван: спасибо, сколько стоит билет («цена билета сколько»)?	Sepāsgozāram, nerx-e belit čand ast?	سپاسگزارم، نرخ بلیت چند است؟
Сотрудник: 2000 томанов (1 томан = 10 риалов).	Do hezār tomān.	دو هزار تومان.

В автобусе.	Dar otobus.	در اتوبوس.
Иван: Как называется эта гора?	Nām-e in kuh čist?	نام این کوه چیست؟
Водитель: Дамаванд. Это самая высокая гора в Иране.	Rānande: Damāvand. bolandtarin kuh-e Irān.	راننده: دماوند — بلندترین کوه ایران.
Иван: Какая у нее высота?	Bolandi ān čand metr ast?	بلندی آن چند متر است؟
Водитель: 5671 метров над уровнем моря.	Panj hezār-o-šešsad-o-haftād-o-yek metr bālātar az tarāz-e daryā.	پنج هزار و ششصد و هفتاد و یک متر بالاتر از تراز دریا.

Иван: Близко ли Каспийское море?	Daryā-ye māzanderān nazdik ast?	دریای مازندران نزدیک است؟
Водитель: Да, море отсюда можно увидеть в бинокль (durbin — «далеко видящий»).	Āri. Bā durbin mitavān daryā-rā did.	آری. با دوربین می‌توان دریا را دید.
Иван: Сколько областей находится («место имеют») между горами и (Каспийским) морем?	Čand ostān miān-e kuh-o-daryā jāy dārand?	چند استان میان کوه و دریا جای دارند؟
Водитель: три области: Гилан, Мазандеран, Голестан.	Se ostān: Gilān, Māzanderān va Golestān.	سه استان: گیلان، مازندران و گلستان.

Восьмая встреча	Didār-e hastom	دیدار هشتم
Иван на берегу моря.	Ivān dar kenār-e daryā.	ایوان در کنار دریا.
Иван: Извините, где находится отель «Дарья»?	Bebaxšid, hotel Daryā kojā ast?	ببخشید، هتل دریا کجا است؟
Киоскер («газеты продающий»): Через два переулка («два переулка выше») налево («по левую руку»).	Ruznāme-foruš: Do kuče bālātar, dast-e čap.	روزنامه‌فروش: دو کوچه بالاتر، دست چپ.
Иван: Добрый день! Мне нужен номер («в одном номере нужду имею»).	Ruz xoš. Man be yek otāq niāz dāram.	روز خوش. من به یک اتاق نیاز دارم.
Администратор («служащий приема»): Добро пожаловать! Вам	Kārmand-e pazireš: Xoš āmadid! Yek taxte yā do taxte?	کارمند پذیرش: خوش آمدید! یک تخته یا دو تخته؟

одноместный или двухместный номер (taxt — кровать)?		
Иван: Одноместный.	Yek taxte.	یک تخته.
Администратор: На сколько ночей?	Barāye čand šab?	برای چند شب؟
Иван: На одну.	Yek šab.	یک شب.
Администратор: Возьмите, пожалуйста, ключи от Вашего номера.	Xāheš mikonam kelid-e otāq-e xod-rā begirid.	خواهش می‌کنم کلید اتاق خود را بگیرید.
Иван: У Вас имеется расписание движения теплохода до Астрахани (rāndan — водить, управлять /например, машиной/)?	Šomā barnāme-ye keštirāni-ye Anzali-Āstrāxān-rā dārid?	شما برنامه کشتی‌رانی انزلی — استراخان را دارید؟
Администратор: Теплоход отплывает («в путь отправляется») завтра в 9-00 (oftādan — падать).	Kešti fardā noh-e bāmdād rāh mioftad.	کشتی فردا نه بامداد راه می‌افتد.
Иван: Разбудите меня (bidār — бодрствующий), пожалуйста, в 6-00.	Xāheš mikonam, šeš-e bāmdād marā bidār konid.	خواهش می‌کنم، شش بامداد مرا بیدار کنید.

Иван на городском рынке.	Ivān dar bāzār-e šahr.	ایوان در بازار شهر.
Продавец фруктов: Подходите! Яблоки, мандарины, гранаты, чернослив (ālu — слива).	Mive-foruš: Befarmāid, sib, nārengi, anār, ālu-siāh.	میوه‌فروش: بفرمایید! سیب، نارنگی، انار، آلو سیاه.
Продавец рыбы:	Māhi-foruš: Māhi-ye	ماهی‌فروش: ماهی تازه!

Свежая рыба! Икра, креветки!	tāze, xāvyār, meygu.	خاویار، میگو.
Продавец овощей: Молодой человек! Подходите! Редиска, лук, картофель («земляные яблоки»)!	Sabzi-foruš: Javān! Befarmāid! Torob, piāz, sib-zamini!	سبزی فروش: جوان! بفرمایید! ترب، پیاز، سیب زمینی.
Иван: Один килограмм гранат, пожалуйста!	Yek kilu anār, xāheš mikonam.	یک کیلو انار، خواهش می کنم!
Продавец фруктов: Гранаты сладкие и спелые. Пожалуйста, 1 кг.	Mive-foruš: Anār širin ast va raside. Befarmāid, yek kilu.	میوه فروش: انار شیرین است و رسیده. بفرمایید، یک کیلو.
Иван: Большое спасибо. Вы не подскажите, где находится здесь аптека?	Sepāsgozāram. Befarmāid injā dāru-xāne kojā ast?	سپاسگزارم. بفرمایید این جا داروخانه کجا است؟
Продавец фруктов: За рынком налево («за спиной рынка»...).	Pošt-e bāzār, dast-e čap.	پشت بازار، دست چپ.
Иван: Есть ли у Вас лекарство от головной боли и от горла?	Az sar-dard va golu-dard dāru hast?	از سردرد و گلودرد دارو هست؟
Аптекарь: Есть.	Dāru-sāz: Hast.	داروساز: هست.

Иван: Такси!!! Морской вокзал.	Tāksi!!! Termināl-e daryāyi.	تاکسی! ترمینال دریایی.
Таксист: Вы едете в Астрахань (rāndan — гнать; водить /машину/)?	Taksi-rān: Be Āstrāxān miravid?	تاکسی ران: به آستراخان می روید؟
Иван: Да. Можно	Āri. Agar mišavad	آری. اگر می شود تندتر

побыстрее: «если можно, поедем быстрее»)?	tondtar beravim?	برویم؟
Таксист: Да, теплоход скоро отплывает («в путь отправляется»).	Āri. Kešti bezudi rāh mioftad.	آری. کشتی بزودی راه می‌افتد.

Девятая встреча	Didār-e nohom	دیدار نهم
Иван между двумя портами.	Ivān miān-e do bandar.	ایوان میان دو بندر.
Иван: Извините, Вы русский?	Bebaxšid. Šomā rus hastid?	ببخشید. شما روس هستید؟
Попутчик: Нет, я из Франции.	Ham-safar: Na. Man az Farānse hastam.	هم‌سفر: نه. من از فرانسه هستم.
Иван. Меня зовут Иван.	Nām-e man Ivān ast.	نام من ایوان است.
Попутчик: А меня — Доминик. Я археолог.	Nām-e man Dominik ast. Man bāstān-šenās hastam.	نام من دومینیک است. من باستان‌شناس هستم.
Пограничник: Приготовьте, пожалуйста, Ваши паспорта.	Marz-bān: Xāhes mikonam gozarnāme-hā-ye xod-rā āmāde konid.	مرزبان: خواهش می‌کنم گذرنامه‌های خود را آماده کنید.
Иван: Вы впервые в Иране?	Ivān: Šomā naxostin bār be Irān miāyid?	شما نخستین بار به ایران می‌آیید؟
Доминик: Нет, я люблю путешествовать по Ирану.	Dominik: Na. Man Irān-gardi-rā dust dāram.	نه. من ایران‌گردی را دوست دارم.
Иван: Тогда Вы должны знать персидский лучше меня.	Ivān: Pas, zabān-e fārsi-rā behtar az man midānid.	پس، زبان فارسی را بهتر از من می‌دانید.
Доминик: Да. Персидский язык так же мелодичен, как	Dominik: Zabān-e fārsi mānand-e farānse xoš-āhang ast.	زبان فارسی مانند فرانسه خوش‌آهنگ است.

французский.		
Иван: С Вашей точки зрения, в Иране какой город красивее?	Ivān: Az didgāh-e šomā kodām šahr-e Irān zibātar ast?	از دیدگاه شما کدام شهر ایران زیباتر است؟
Доминик: Лично мне больше всего нравится город Исфахан.	Dominik: Man šahr-e Esfahān-rā bištar mipasandam.	دومینیک: من شهر اصفهان را بیشتر می‌پسندم.
Иван: А мне нравятся города Шираз и порт Анзали.	Ivān: Va man az Širāz va bandar Anzali.	ایوان: و من از شیراز و بندر انزلی.
Доминик: Анзали — это Венеция Востока!	Dominik: Anzali “Veniz”-e xāvar-zamin ast.	دومینیک: انزلی "ونیز" خاورزمین است.

Девушка: Извините, мое место рядом с Вами.	Doxtar xānom: Bebaxšid, jā-ye man kenār-e šomā ast.	دختر خانم: ببخشید، جای من کنار شما است.
Иван: Какой номер Вашего места?	Ivān: Šomāre-ye jāygāh-e šomā čand ast?	ایوان: شماره جایگاه شما چند است؟
Девушка: 14-ое.	Doxtar xānom: Čahārdahom.	دختر خانم: چهاردهم.
Доминик: Да, Ваши места рядом.	Dominik: Āri. Jā-ye šomā injā ast.	دومینیک: آری. جای شما اینجا است.
Иван: Вы из Ирана?	Ivān: Šomā irāni hastid?	ایوان: شما ایرانی هستید؟
Девушка: Да.	Doxtar xānom: Āri.	دختر خانم: آری.
Иван: Как Вас зовут?	Ivān: Nām-e šomā čist?	ایوان: نام شما چیست؟
Девушка: Ширин.	Doxtar xānom: Širin.	دختر خانم: شیرین.
Иван: Меня — Иван, а нашего попутчика — Доминик.	Ivān: Nām-e man Ivan va nām-e ham-safar-e mā Dominik ast.	ایوان: نام من ایوان و نام هم‌سفر ما دومینیک است.
Иван: Вы студентка?	Ivān: Šomā dānešju hastid?	ایوان: شما دانشجو

		هستید؟
Ширин: Да, я студентка Астраханского университета.	Širin: Bale. Man dānešju-ye dānešgāh-e Āstrāxān hastam.	شیرین: بله. من دانشجوی دانشگاه آستراخان هستم.
Доминик: На каком факультете?	Dominik: Dar kodām rešte?	دومینیک: در کدام رشته؟
Ширин: Факультет геологии («землезнания»).	Dar rešte-ye zaminšenāsi.	شیرین: در رشته زمین شناسی.
Иван: Вы из какого города?	Ivān: Šomā az kodām šahr hastid?	ایوان: شما از کدام شهر هستید؟
Ширин: Город Казвин.	Širin: Šahr-e Qazvin.	شیرین: شهر قزوین.
Доминик: Казвин также называется Каспианом.	Dominik: Qazvin hamān Kāspin ast.	دومینیک: قزوین همان کاسپین است.
Иван: Так значит, название Каспийского моря произошло («было взято») от названия города?	Ivān: Pas, nām-e daryā az nām-e in šahr gerefte šod?	ایوان: پس نام دریا از نام این شهر گرفته شد؟
Доминик: Да, у этого моря много названий: Мазандран, Каспиан, Хазар и т.д.	Dominik: Āri. In daryā nām-hā-ye gunāgun dārad: Māzanderān, Qazvin, Xazar...	دومینیک: آری. این دریا نام‌های گوناگون دارد: مازندران، قزوین، خزر....
Иван: Друзья! Давайте после обеда продолжим наш разговор.	Ivān: Dustān! Pas az nāhār goftegu-ye xod-rā donbāl mikonim.	ایوان: دوستان! پس از ناهار گفت و گوی خود را دنبال می‌کنیم.

Официант (piš — передний, вперед; xedmat — служба): Добро пожаловать!	Piš-xedmat: Xoš āmadid! Emruz, nāhār, māhi va morğ ast.	پیش‌خدمت: خوش آمدید! امروز، ناهار، ماهی و مرغ است
---	---	---

Сегодня на обед — рыба и курица.		
Иван: Мне, пожалуйста, курицу с салатом.	Ivān: Barāye man, xāheš mikonam, morġ va sālād.	ایوان: برای من، خواهش می‌کنم، مرغ و سالاد.
Ширин: А мне — копченую рыбу (dud — дым).	Širin: Barāye man, māhi-ye dudi.	شیرین: برای من، ماهی دودی.
Доминик: Салат и креветки.	Dominik: Sālād va meygu.	دومینیک: سالاد و میگو.
Иван: После обеда принесите нам, пожалуйста, чай.	Ivān: Xāhes mikonam, pas az nāhār barāye mā čāy biāvarid.	ایوان: خواهش می‌کنم، پس از ناهار برای ما چای بیاورید.

Ширин: Что это за город, который мы видим?	Širin: In če šahri ast ke mibinim?	شیرین: این چه شهری است که می‌بینیم؟
Доминик: Это Баку или Бад-куб.	Dominik: In Bāku yā 'bād-kub'.	دومینیک: این باکو یا "بادکوب" است.
Иван: Что означает название Бад-куб?	Ivān: Bād-kub čist?	ایوان: بادکوب چیست؟
Доминик: «Город, в котором ветер всегда его /город/ бьет» = город, где бывают сильные ветра (bād — ветер, kub — удар).	Dominik: Šahri ke bād hamiše ān-rā mikubad.	دومینیک: شهری که باد همیشه آنرا می‌کوبد.
Ширин: Скоро пересекаем границу России.	Širin: Bezudi be marz-e Rusiye mirasim.	شیرین: بزودی به مرز روسیه می‌رسیم.
Иван: Дорогая Ширин, какой язык легче — персидский или русский?	Ivān: Širin jān! Kodām zabān āsāntar ast, fārsi yā rusi?	ایوان: شیرین جان! کدام زبان آسانتر است، فارسی یا روسی؟
Ширин: С моей точки зрения,	Širin: Az didgāh-e man, fārsi āsāntarin	شیرین: از دیدگاه من، فارسی آسانترین زبان

персидский — самый легкий из всех языков в мире!	zabān-e jehān ast.	جهان است.
Доминик: Вы правы («речь ваша верна»).	Dominik: Soxan-e šomā dorost ast.	دومینیک: سخن شما درست است.
Иван: А русский язык — один из самых сложных языков.	Ivān: Zabān-e rusi yeki az saxttarin zabān-hā ast.	ایوان: زبان روسی یکی از سختترین زبان ها است.
Ширин: Друзья! Мне было очень приятно с Вами побеседовать (hamnešin — собеседник, спутник; hamnešini — /чье-то/ общество). Спокойной ночи!	Širin: Dustān! Hamnešini bā šomā xub bud. Šab-e šomā xoš.	شیرین: دوستان! همنشینی با شما خوب بود. شب شما خوش.
Иван и Доминик: Доброй ночи! Завтра будем в Астрахани.	Ivān va Dominik: Šab-e šomā hamčanin! Fardā hame dar Āstrāxān xāhim bud.	ایوان و دومینیک: شب شما همچنین. فردا همه در آستراخان خواهیم بود.

Десятая встреча	Didār-e dahom	دیدار دهم
В Астраханском порту.	Dar bandar-e Āstrāxān.	در بندر آستراخان.
Иван: Господин Доминик! Сколько дней Вы проведете в России?	Ivān: Āqā-ye Dominik! Šoma čand ruz dar Rusiye mimānid?	آقای دومینیک! شما چند روز در روسیه میمانید؟
Доминик: Пять дней в Москве и пять дней в Петербурге.	Dominik: Panj ruz dar Mosko va panj ruz dar Peterburg.	پنج روز در مسکو و پنج روز در پتربورگ.
Иван: Если Вы хотите, я могу быть Вашим гидом.	Ivān: Agar xāstid, man rāhnamā-ye šomā xāham bud.	ایوان: اگر خواستید، من راهنمای شما خواهم بود.
Доминик: Спасибо за предложение. Вы	Dominik: Sepāsgozāram. Šomā	دومینیک: سپاسگزارم. شما می‌توانید راهنمای

сможете быть хорошим гидом и для персоязычных туристов.	mitavānid rāhnamā-ye xubi barāye jehān-gardān-e fārsi-zabān bašid.	خوبی برای جهانگردان فارسی‌زبان باشید.
Иван: Да, я хочу открыть легкий и красивый маршрут для туристов, торговцев и исследователей (bāz — открытый; pažuheš — исследование).	Ivān: Āri. Man mixāham yek rāh-e sāde va zibā barāye jehān-gardān, bāzargānān va pažuhešgarān bāz konam.	ایوان: آری. من می‌خواهم یک راه ساده و زیبا برای جهانگردان، بازرگانان و پژوهشگران باز کنم.
Доминик: Наподобие «Шелкового пути»?	Dominik: Mānand-e rāh-e abrišam?	دومینیک: مانند راه ابریشم؟
Иван: Да, из Европы в Китай.	Ivān: Āri. Az Oropa be Ćin.	ایوان: آری. از اروپا به چین.
Доминик: С моей точки зрения, Вы уже сделали первый шаг (bardāštan — поднимать).	Dominik: Az didgāh-e man šomā naxostin gām-rā bardāštid.	دومینیک: از دیدگاه من شما نخستین گام را برداشتید.
Иван: Тогда давайте сегодня останемся в Астрахани и все обсудим: «разговор сделаем» (bāre — раз; вид, способ; dar in bāre — об этом).	Ivān: Pas, biyāyid emšab dar Āstrāxān bemānim va dar in bāre goftegu konim.	ایوان: پس، بیایید امشب در استراخان بمانیم و در این باره گفت و گو کنیم.
Доминик: Я готов.	Dominik: Man āmāde hastam.	دومینیک: من آماده هستم.
Иван: Господин Доминик, слово Астрахань имеет персидское происхождение?	Ivān: Āqā-ye Dominik, āyā vāže-ye “Āstrāxān” fārsi ast?	ایوان: آقای دومینیک، آیا واژه "آستراخان" فارسی است؟
Доминик: Да. Астар означает лошадь, а Хан — это дом.	Dominik: Āri. Astar-xān. (Xāne-ye astar).	دومینیک: آری. استر — خان. (خانه استر)

Одним словом, конюшня.		
Иван: Господин Доминик, давайте сейчас поужинаем, а затем поедем в гостиницу.	Ivān: Āqā-ye Dominik, aknun befarmāid šām bexorim, sepas be hotel miravim.	ایوان: آقای دومینیک، اکنون بفرمایید شام بخوریم سپس به هتل می‌رویم.
Доминик: Иван, Вы будете моим гидом, я по-русски не говорю.	Dominik: Ivān, šomā rāhnamā-ye man mišavid, man zabān-e rusi nemidānam.	دومینیک: ایوان، شما راهنمای من می‌شوید، من زبان روسی نمی‌دانم.
Иван: В языкознании и археологии — Вы лучший гид!	Ivān: Dar zabān-šenāsi va bāstān-šenāsi šomā behtarin rāhnamā hastid!	ایوان: در زبان‌شناسی و باستان‌شناسی شما بهترین راهنما هستید.
Доминик: Буду рад сотрудничать («к сотрудничеству готов»).	Dominik: Barāye hamkāri āmāde hastam.	دومینیک: برای همکاری آماده هستم.
Иван: В следующем году мы будем вместе путешествовать по Ирану («путешествие по Ирану будем делать»).	Ivān: Sāl-e āyande bāham irāngardi xāhim kard.	ایوان: سال آینده با هم ایرانگردی خواهیم کرد.
Доминик: В таком случае, дорогой Иван, Вам весь предстоящий год придется совершенствоваться («делать лучше») персидский.	Dominik: Pas, Ivān jān, tā sāl-e āyande bāyad zabān-e fārsi-e xod-rā behtar konid.	دومینیک: پس، ایوان جان، تا سال آینده باید زبان فارسی خود را بهتر کنیم.
Иван: Язык Омара Хайяма, Фирдоуси, Саади...	Ivān: Zabān-e Omar Xayyām, Ferdousi, Sa’adi...	ایوان: زبان عمر خیام، فردوسی، سعدی.....

Одиннадцатая встреча	Didār-e yāzdahom	دیدار یازدهم
Письмо из России.	Nāme az Rusiye.	نامه از روسیه.
Почтальон («письма доставщик»): госпожа Шахназ Джамшиди?	Nāme-rasān: Xānom-e Šahnāz-e Jamšidi?	نامه‌رسان: خانم شهناز جمشیدی؟
Шахназ: Да, это я.	Šahnāz: Bale. Man hastam.	شهناز: بله. من هستم.
Почтальон: Для Вас письмо из России.	Nāme-rasān: Nāme az Rusiye barāye šomā.	نامه‌رسان: نامه از روسیه برای شما.
Шахназ вскрывает письмо и читает его:	Šahnāz nāme-rā bāz mikonad va ānrā mixānad.	(شهناز نامه را باز می‌کند و آنرا می‌خواند).
Дорогая Шахназ! Поздравляю («говорю: счастливы будьте») Вас и Вашу семью с древним праздником «Ноуруз» и Новым годом. Желаю («пожелание имею»), чтобы в следующем году в Вашей жизни Вы были удачливы. Иван 21.03.2005	Šahnāz jān! Jašn-e bāstāni nowruz va sāl-e no-rā be šomā va xānevāde šād bāš miguyam va ārzu dāram sāl-e āyande dar zendeği-e xod piruz bāšid. Ivān bist-o-yekom-e māj-e mār-s-e sāl-e do hezār-o-panj.	شهناز جان! جشن باستانی نوروز و سال نو را به شما و خانواده شاد باش می‌گویم و آرزو دارم سال آینده در زندگی خود پیروز باشید ایوان بیست و یکم ماه مارس سال دو هزار و پنج.

Мать Шахназ: Дочь моя! Откуда письмо?	Mādar-e Šahnāz: Doxtaram! Nāme az kojā ast?	مادر شهناز: دخترم! نامه از کجا است؟
Шахназ: Из России. От моего друга Ивана.	Šahnāz: Az Rusiye. Az dust-e man, Ivān.	شهناز: از روسیه. از دوست من، ایوان.
Сестра Шахназ: Разве ты знаешь	Xāxar-e Šahnāz: Magar to zabān-e rusi	خواهر شهناز: مگر تو زبان روسی می‌دانی؟

русский язык?	midāni?	
Шахназ: Нет. Он знает персидский.	Šahnāz: Na. U zabān-e fārsi midānad.	شهناز: نه. او زبان فارسی می داند.
Брат Шахназ: Когда ты напишешь ответ?	Barādar-e Šahnāz: To pāsox-e nāme-rā key minevisi?	برادر شهناز: تو پاسخ نامه را کی می نویسی؟
Шахназ: Сегодня напишу и завтра отправлю по почте.	Šahnāz: Emruz minevisam va fardā bā post miferestam.	شهناز: امروز می نویسم و فردا با پست می فرستم.

Письмо из Ирана. Дорогой Иван! Я получила твое письмо («в мои руки пришло»). Когда приедешь в Иран, будь нашим гостем. Наш дом — твой дом. Мы тебя любим. Шахназ 10.01.84	Nāme az Irān. Ivān jān! Nāme-ye to be dastam rasid. Hargāh Irān āmadi mehmān-e mā bāš. Xāneye mā, xāneye to ast. Mā to-rā dust dārim. Šahnāz. (dahom farvardin-e sāl-e haštād-o-čahār)	نامه از ایران. ایوان جان! نامه تو به دستم رسید. هر گاه ایران آمدی، مهمان ما باش. خانه ما، خانه تو است. ما تو را دوست داریم شهناز دهم فروردین سال هشتاد و چهار.
---	--	---

Двенадцатая встреча	Didār-e davāzdahom	دیدار دوازدهم
Телефонный разговор между Ширин и Иваном.	Tamās-e telefoni miān-e Širin va Ivān.	تماس تلفنی میان شیرین و ایوان.
Ширин: Дорогой Иван! Это я, Ширин. Как Вы поживаете?	Ivān jān! Man Širin hastam. Šomā xub hastid?	ایوان جان! من شیرین هستم. شما خوب هستید؟
Иван: Какая радость! Дорогая Ширин! До сих пор учитеесь в университете?	Bah-bah! Širin jān! Hanuz dar dānešgāh dars mixānid?	به — به! شیرین جان! هنوز در دانشگاه درس می خوانید؟
Ширин: Да, скоро лето. Какие у Вас	Āri. Bezudi tābestān ast. Barnāme-ye šomā	آری. بزودی تابستان

планы?	čist?	است. برنامه شما چیست؟
Иван: В этом году снова хочу путешествовать по Ирану.	Emsāl bāz ham mixāham Irāngardi konam.	امسال باز هم می‌خواهم ایران‌گردی کنم.
Ширин: Вы говорите по-персидски лучше, чем год назад («год предыдущий»).	Zabān-e fārsi-ye šomā behtar az sāl-e piš ast.	زبان فارسی شما بهتر از سال پیش است.
Иван: Я сейчас могу читать и писать по-персидски.	Man aknun mitavānam be fārsi benevisam va bexānam.	من اکنون می‌توانم به فارسی بنویسم و بخوانم.
Ширин: Вы умный («с разумом») молодой человек (huš — разум).	Šomā javān-e bā-huši hastid.	شما جوان با هوشی هستید.
Иван: Извините, я забыл, как Ваша фамилия?	Bebaxšid, man nām-e xānevādegi-ye šomā-rā farāmuš kardam.	ببخشید، من نام خانوادگی شما را فراموش کردم.
Ширин: Сасани.	Sāsāni.	ساسانی.
Иван: В каком летнем месяце Вы поедете в Иран?	Dar kodām māh-e tābestān be Irān miravid?	در کدام ماه تابستان به ایران می‌روید؟
Ширин: В месяце Тир.	Dar tir māh.	در تیر ماه.
Иван: Месяц Тир соответствует какому христианскому месяцу?	Tir barābar bā kodām māh-e milādi ast?	تیر برابر با کدام ماه میلادی است؟
Ширин: С 22.06 по 22.07.	Az bist-o-dovvom-e māh-e šešom tā bist-o-dovvom-e māh-e haftom-e milādi.	از بیست و دوم ماه ششم تا بیست و دوم ماه هفتم میلادی.
Иван: Спасибо, что мне позвонили: «связь взяли».	Az in-ke bā man tamās gereftid, sepāsgozāram.	از این که با من تماس گرفتید، سپاسگزارم.
Ширин: До скорой встречи: «в надежде	Be omid-e didār.	به امید دیدار.

на встречу» (omid — надежда).		
Конец связи.	Pāyān-e tamās.	پایان تماس.

Тринадцатая встреча	Didāre-e sizdahom	دیدار سیزدهم
Письмо из Германии.	Nāme az Ālmān.	نامه از آلمان.
Господин Иван, Я и моя подруга Катрина скоро поедем в Иран на своем автомобиле.	Āqā-ye Ivān, Man va dustam Kātrinā bezudi bā xodrow-ye xodemān be Irān miravim.	آقای ایوان، من و دوستم کاترینا بزودی با خودرو خودمان به ایران می‌رویم.
Сначала мы пересечем Австрию, Венгрию, Болгарию, Турцию, затем поедем в Иран (vāred — прибывающий).	Mā pas az gozaştan az kešvar-hā-ye Otriš, Majārestān, Bolğārestān, Türkiye vāred-e Irān mišavim.	ما پس از گذشتن از کشورهای: اتریش، مجارستان، بلغارستان، ترکیه وارد ایران می‌شویم.
Наша программа в этом году: посетить города Тебриз, Керманшах и Шуш.	Barnāme-ye emsāl-e mā: bāzdid az šahr-hā- ye Tabriz, Kermānšāh va Šuš xāhad bud.	برنامه امسال ما: بازدید از شهرهای تبریز، کرمانشاه و شوش خواهد بود.
Если Вы хотите путешествовать с нами по Ирану, сообщите нам («сделайте нас сведущими»), пожалуйста. Ваш друг Гельмут Германия, Кельн	Agar mixāhid bā mā Irāngardi konid, xāheš mikonam mā-rā āgāh konid. Dust-e šomā Helmut Ālmān-Koln	اگر می‌خواهید با ما ایران‌گردی کنید، خواهش می‌کنم ما را آگاه کنید. دوست شما هلمت آلمان - کلن

Ответ Ивана.	Pāsox-e Ivān.	پاسخ ایوان.
--------------	---------------	-------------

Господин Гельмут, Благодарю Вас за письмо и приглашение.	Āqā-ye Helmut, Az nāme va farāxān-e šomā, sepāsgozāram.	آقای هلمت، از نامه و فراخوان شما، سپاسگزارم.
Я слышал Ваш репортаж на DW (Немецкой Волне) на персидском языке о Персеполе.	Man gozāreš-e šomā dar bāre-ye taxt-e Jamšid az rādio DW be zabān-e fārsi-rā šanidam.	من گزارش شما در باره تخت جمشید از رادیو "د- و" به زبان فارسی را شنیدم.
Для меня это было очень полезно.	Barāye man besyār sudmand bud.	برای من بسیار سودمند بود.
Пожалуйста, когда Вы приедете в Турцию, сообщите мне — и я буду готов («себя готовым сделаю»).	Xāheš mikonam hargāh be Turkiye rasidid marā āgāh konid ke xod-rā āmāde konam.	خواهش می‌کنم هرگاه به ترکیه رسیدید مرا آگاه کنید که خود را آماده کنم.
Ваш друг Иван Россия, Москва	Dust-e šomā Ivān Rusiye-Mosko	دوست شما ایوان. روسیه — مسکو

Четырнадцатая встреча	Didāre čahārdahom	دیدار چهاردهم
В сторону Тебриза.	Be su-ye Tabriz.	به سوی تبریز.
Иван: Господин Гельмут, госпожа Катрина, здравствуйте («благословение, приветствие вам»)!	Āqā-ye Helmut, xānom-e Kātrinā, dorud bar šomā!	آقای هلمت، خانم کاترینا، درود بر شما!
Вы хороший собеседник/товарищ («вместе-сидящий») и хороший попутчик.	Šomā hamnešin va hamrāh-e xubi hastid.	شما همنشین و همراه خوبی هستید.
Когда приедет Ваш друг Доминик?	Dust-e šomā Dominik key mirasad?	دوست شما دومینیک کی می‌رسد؟

Иван: Сегодня ночью.	Emšab.	امشب.
Гельмут: Чем он занимается и где живет?	Kār-e u čist va dar kojā zendegi mikonad?	کار او چیست و در کجا زندگی می‌کند؟
Иван: Он археолог из Франции.	U bāstānšenās az Farānse ast.	او باستان‌شناس از فرانسه است.
Катрина: Тогда скоро с ним встретимся.	Pas, bezudi bā u didār mikonim.	پس، بزودی با او دیدار می‌کنیم.

Доминик: Господин Иван, Вы создали хорошую группу!	Āqā-ye Ivān, šomā goruh-e xubi sāxtid!	آقای ایوان شما گروه خوبی ساختید!
Иван: Давайте познакомимся.	Biyāyid bā ham āšnā šavid:	بیایید با هم آشنا شوید:
— Господин Гельмут и госпожа Катрина из Германии.	Āqā-ye Helmut va xānom-e Kātrinā az Ālmān.	آقای هلمت و خانم کاترینا از آلمان.
Доминик: Добро пожаловать!	Xoš āmadid!	خوش آمدید!
Иван: Друзья! Думаю («мысль, подозрение делаю»), что у меня температура!	Dustān! Gomān mikonam ke man tab dāram.	دوستان! گمان می‌کنم که من تب دارم.
Доминик: Температура! Тогда Ваше место в Тебризе!	Tab! Pas jā-ye šomā Tabriz ast!	تب! پس جای شما تبریز است!
Катрина: Почему?	Čerā?	چرا؟
Доминик: Тебриз — город, в котором падает температура:	Tabriz, šahri ast ke tab dar ān mirizad.	تبریز، شهری است که تب در آن می‌ریزد.
«Жар» — «падай»!	Tab — riz!	"تب" "ریز"!

Друзья в г. Тебризе.	Dustān dar šahr-e	دوستان در شهر تبریز.
----------------------	-------------------	----------------------

	Tabriz.	
Гельмут: Нам нужна карта города («нужду имеем»).	Mā be naqše-ye šahr niyāz dārim.	ما به نقشه شهر نیاز داریم.
Катрина: Самые хорошие гиды — местные люди.	Behtarin rāhnamā, mardom-e šahr hastand.	بهترین راهنما، مردم شهر هستند.
Иван: Мальчик (молодой человек)! Извините, Вы студент?	Pesar jān! Beboxšid, šomā dānešju hastid?	پسر جان! ببخشید، شما دانشجو هستید؟
Мальчик: Нет. Я школьник.	Pesar: Na. Man dāneš-āmuz hastam.	پسر: نه. من دانش آموز هستم.
Иван: Как Вас зовут?	Nām-e šomā čist?	نام شما چیست؟
Мальчик: Меня зовут Джехангир.	Nām-e man Jehāngir ast.	نام من جهانگیر است.
Катрина: Джехангир! Вы знаете, где находятся городские достопримечательности: «места, которые стоит посмотреть»?	Jehāngir! Šomā midānid jā-hā-ye didani-ye šahr kojā ast?	جهانگیر! شما می دانید جاهای دیدنی شهر کجا است؟
Джехангир: Да. Я родился («рожденным стал») в этом городе.	Bale. Man dar in šahr zāde šodam.	بله. من در این شهر زاده شدم.
Иван: Тогда Вы сможете показать нам дорогу («знак, указание дать»).	Pas šomā mitavānid rāh-rā be mā nešān dahid.	پس شما می توانید راه را به ما نشان دهید.
Джехангир: Вам нужно ехать в сторону площади мэрии.	Šomā bāyad be su-ye midān-e šahrdāri beravid.	شما باید به سوی میدان شهرداری بروید.
Катрина: Дорогой Джехангир, где находится самая лучшая гостиница города?	Jehāngir jān! Behtarin hotel-e šahr kojā ast?	جهانگیر جان! بهترین هتل شهر کجا است؟
Джехангир: Самая лучшая гостиница — самая дорогая.	Behtarin hotel, gerāntarin hotel ast.	بهترین هتل گرانترین هتل است.

Иван: Средняя стоимость. Не очень дорого, не очень дешево.	Nerx-e miāne. Na xeyli gerān, na xeyli arzān.	نرخ میانه، نه خیلی گران، نه خیلی ارزان.
Джехангир: За городом дешевле и спокойнее (чем в городе).	Birun-e šahr arzāntar va ārāmtar ast.	بیرون شهر ارزانتر و آرامتر است.

Пятнадцатая встреча	Didār-e pānzdahom	دیدار پانزدهم
Иван: Друзья! Прежде чем ехать в город Керманшах, давайте посетим мавзолей Авиценны в городе Хамадан.	Dustān! Piš az raftan be šahr-e Kermānšāh, biyāyid az ārāmgāh-e Sinā dar šahr-e Hamadān bāzdid konim.	دوستان! پیش از رفتن به شهر کرمانشاه، بیایید از آرامگاه سینا در شهر همدان بازدید کنیم.
Гельмут: Да. Ученый, врач и философ Востока.	Āri. Dānešmand, pezešk va feylasuf-e xāvarzamin.	آری. دانشمند، پزشک و فیلسوف خاورزمین.
Доминик: Тогда наша программа поездки по Ирану будет такой:	Pas, barnāme-ye Irāngardi-ye mā čanin xāhad bud:	پس، برنامه ایرانگردی ما چنین خواهد بود:
Суббота — посетить мавзолей Авиценны в Хамадане.	Ruz-e šanbe: Bāzdid az ārāmgāh-e Sinā dar šahr-e Hamadān.	روز شنبه: بازدید از آرامگاه سینا در شهر همدان.
Воскресенье — посетить гору Бисетун в Керманшахе.	Ruz-e yekšanbe: Bāzdid az kuh-e Bisetun dar šahr-e Kermānšāh.	روز یکشنبه: بازدید از کوه بیستون در شهر کرمانشاه.
Понедельник: Горная прогулка на Загрос.	Ruz-e došanbe: Kuhnnavardi dar kuhestān-e Zāgros.	روز دوشنبه: کوهنوردی در کوهستان زاگرس.
Вторник: (Поездка) к древнему городу Шуш.	Ruz-e sešanbe: Be su-ye šahr-e bāstāni-ye Šuš.	روز سه‌شنبه: به سوی شهر باستانی شوش.

Среда: Посещение мавзолея пророка Даниила.	Ruz-e čahāršanbe: Bāzdid az āramgāh-e Dāniāl-e payāmbar.	روز چهارشنبه: بازدید از آرامگاه دانیال پیامبر.
Четверг: Прогулка в саду финиковых пальм.	Ruz-e panjšanbe: Gardeš dar bāğ-e xormā.	روز پنجشنبه: گردش در باغ خرما.
Пятница: (Ехать) в сторону Тегерана, столицы Ирана.	Ruz-e ādine: Be su-ye Tehrān, pāytaxt-e Irān.	روز آدینه: به سوی تهران پایتخت ایران.
Иван: Госпожа Катрина, Вы записывайте расход группы на поездку (yād — память; yāddāšt — запись, заметка).	Xānom-e Kātrinā, šomā hazine-ye rāh-rā yāddāšt konid.	خانم کاترینا، شما هزینه راه را یادداشت کنید.
Гельмут: Да. Расход на топливо, питание, проживание...	Āri. Hazine-ye suxt, xorāk, hotel va...	آری. هزینه سوخت، خوراک، هتل و
Доминик: Не беспокойтесь («беспокойными не будьте»), Иран — самая дешевая страна мира.	Nagarān nabāšid, Irān arzāntarin kešvar-e jehān ast.	نگران نباشید، ایران ارزانترین کشور جهان است.
Катрина: Сегодня на рынке Тебриза сделаем покупки.	Emruz az bāzār-e Tabriz xarid mikonim.	امروز از بازار تبریز خرید می‌کنیم.
Иван: Сегодня рынок не работает.	Emruz bāzār kār namikonad.	امروز بازار کار نمی‌کند.
Катрина: Почему не работает?	Čerā kār namikonad?	چرا کار نمی‌کند؟
Иван: Сегодня пятница.	Emruz ādine ast.	امروز آدینه است.
Гельмут: Хочу купить несколько книг на персидском языке и читать их в	Mixāxam čand ketāb be zabān-e fārsi bexaram va dar rāh ānhā-rā bexānam.	می‌خواهم چند کتاب به زبان فارسی بخرم و در راه آنها را بخوانم.

дороге.		
Иван: Я буду покупать книги в Тегеране.	Man dar Tehrān ketāb xāham xarid.	من در تهران کتاب خواهم خرید.

Шестнадцатая встреча	Didār-e šānzdahom	دیدار شانزدهم
В банке.	Dar bānk.	در بانک.
Иван: Друзья! Нам надо пойти в банк и купить тоمانы.	Dustān! Mā bāyad be bānk beravim va tomān bexarim.	دوستان! ما باید به بانک برویم و تومان بخریم.
Гельмут: Почему в банке, мы можем купить на свободном рынке?	Čerā be bānk, mā mitavānim az bāzār-e āzād bexarim.	چرا به بانک، ما می‌توانیم از بازار آزاد بخریم.
Катрина: Да, стоимость покупки и продажи валюты в банке и на свободном рынке одинакова.	Bale. Nerx-e xarid-o-foruš-e ārz, dar bāzār-e āzād va dar bānk yeksān ast.	بله. نرخ خرید و فروش آرز در بازار آزاد و در بانک یکسان است.
Иван: Будет не плохо = ничего плохого, если сегодня купим в банке.	Bad nist agar emruz az bānk bexarim.	بد نیست اگر امروز از بانک بخریم.

Банк «Саман».	Bānk-e Sāmān.	بانک سامان.
Сотрудник банка: Что угодно, пожалуйста!	Kārmand-e bānk: Befarmāyid, xāheš mikonam.	کارمند بانک: بفرمایید، خواهش می‌کنم.
Иван: Извините, где здесь валютный отдел?	Bebaxšid, baxš-e ārzi kojā ast?	ببخشید، بخش آرزى کجا است؟
Отдел покупки и продажи валюты здесь. Вы можете взглянуть	Baxš-e xarid-o-foruš-e ārz injā ast. Šomā mitavānid hame-ye ārz-hā-ye jehān-rā	بخش خرید و فروش آرز این جا است. شما می‌توانید همه آرزهای

на табло, что напротив, на котором показаны все курсы мировых валют.	dar tāblo-ye ruberu negāh konid.	جهان را در تابلوی روبرو نگاه کنید.
Гельмут (читает): Один доллар равен 800 томанам.	Helmut (mixānad): yek dolar barābar-e haštsad tomān.	هلمت (میخواند): یک دلار برابر هشتصد تومان.
Доминик: Скажите, пожалуйста, 3520 евро равны скольким томанам?	Xāheš mikonam befarmāid: se hezār-o- pansad-o-bist yuro barābar-e čand tomān ast?	خواهش می‌کنم بفرمایید: سه هزار و پانصد و بیست یورو برابر چند تومان است؟

В дороге.	Dar rāh.	در راه.
Дорожная милиция: Стой! Ваши водительские права, пожалуйста (gavāhi — свидетельство)! Машина на Ваше имя?	Polis-e rāhnamāyi: Ist! Gavāhināme-ye rānandagi xāheš mikonam. Xodrow be nām-e šomā ast?	پلیس راهنمایی: ایست! گواهی‌نامه رانندگی، خواهش می‌کنم. خودرو به نام شما است؟
Гельмут: Да.	Bale.	بله.
Через какую границу заезжали в Иран?	Az kodām marz vāred- e Irān šodid?	از کدام مرز وارد ایران شدید؟
Через границу между Ираном и Турцией.	Az marz-e miān-e Irān va Turkiye.	از مرز میان ایران و ترکیه.
Куда едете?	Be kojā miravid?	به کجا می‌روید؟
В город Хамадан.	Be šahr-e Hamadān.	به شهر همدان.
Если Вам нужна будет помощь, свяжитесь с дорожной милицией. Наш номер: 40-21. Пожалуйста, до свидания.	Agar komak niāz bud, bā polis-e rāhnamāyi tamās begirid, šomāre- ye mā: čehel bist-o- yek. Befarmāid, xodā negahdār.	اگر کمک نیاز بود، با پلیس راهنمایی تماس بگیرید، شماره ما: چهل بیست و یک. بفرمایید، خدا نگهدار.

У врача.	Nazd-e pezešk.	نزد پزشک.
Гельмут: Друзья! У меня немного болит («делает боль») правое ухо.	Dustān! Guš-e rāstam kami dard mikonad.	دوستان! گوش راستم کمی درد می‌کند.
Катрина: Когда приедем а город: «после приезда в город», пойдем в больницу.	Pas az rasidan be šahr, be bimārestān miravim.	پس از رسیدن به شهر به بیمارستان می‌رویم.
Доминик: Ненужно в больницу. Нужно искать («нос поворачивать») врача ухо-горло-нос (donbāl — задняя часть, позади, вслед).	Niāz be bimārestān nist, bāyad donbāl-e pezešk-e guš, galu, bini begardim.	نیاز به بیمارستان نیست، باید دنبال پزشک گوش، گلو، بینی بگردیم.
Иван: Где?	Kojā?	کجا؟
Доминик: В городе, везде.	Dar šahr, hame jā.	در شهر، همه جا.

Катрин (читает): Доктор Язди, врач ухо-горло-нос.	Kātrinā (mixānad): doktor Yazdi, pezešk-e guš, galu, bini.	کاترینا (می‌خواند): دکتر یزدی، پزشک گوش، گلو، بینی.
Гельмут: Добрый день, доктор. У меня болит ухо: «имею боль в ухе».	Helmut: Ruz xoš, doktor. Man guš-dard dāram.	هلمت: روز خوش. دکتر، من گوش‌درد دارم.
Врач: Когда заболело Ваше ухо?	Pezešk: Guš-e šomā az key dard mikonad?	پزشک: گوش شما از کی درد می‌کند؟
Гельмут: Со вчерашнего дня.	Az diruz.	از دیروز.
Врач: Не беспокойтесь! Я Вам («для вас») выпишу	Negarān nabāšid! Man barāyetān dāru minevisam. Dar har	نگران نباشید! من برای‌تان دارو می‌نویسم. در هر داروخانه پیدا

лекарство, оно найдется («будет в наличии») в любой аптеке.	dāruḫāne peydā mišavad.	می‌شود.
Гельмут: Спасибо.	Sepāsgozāram.	سپاسگزارم.

Семнадцатая встреча	Didār-e hefdahom	دیدار هفدهم
Ширин в бюро трудоустройства (kār + yāftan — искать).	Širin dar daftar-e kāryābi.	شیرین در دفتر کاریابی.
Сотрудник: В каком университете Вы получили диплом?	Kār-mand: Šomā az kodām dānešgāh kār- šenāsi gereftid?	کارمند: شما از کدام دانشگاه کارشناسی گرفتید؟
Ш: В Астраханском университете, в России.	Az dānešgāh-e Āstrāxān dar Rusiye.	از دانشگاه استراخان در روسیه.
С: На каком факультете?	Dar če rešte-yi?	در چه رشته‌ای؟
Ш: На факультете геологии.	Dar rešte-ye zeminšenāsi.	در رشته زمین‌شناسی.
С: Сколько Вам лет?	Šomā čand sāl dārid?	شما چند سال دارید؟
Ш: 25 лет.	Bist-o-panj sāl.	بیست و پنج سال.
С: Сколько языков Вы знаете?	Šomā be čand zabān āšnā hastid?	شما به چند زبان آشنا هستید؟
Ш: Два языка: русский и персидский.	Be do zabān: fārsi va rusi.	به دو زبان: فارسی و روسی.
С: Вы замужем («имеете супругу»), у Вас есть дети?	Šomā ham-sar va farzand dārid?	شما همسر و فرزند دارید؟
Ш: Нет, нету: «не имею».	Na. Nadāram.	نه. ندارم.
С: Где проживает Ваша семья?	Xānevāde-ye šomā kojā zendegi mikonad?	خانواده شما کجا زندگی می‌کند؟
Ш: В городе	Dar šahr-e Qazvin.	در شهر قزوین.

Казвине.		
С: Кем работают Ваши родители?	Kār-e pedar-o-mādar-e šomā čist?	کار پدر و مادر شما چیست؟
Мой отец — врач, моя мать — домохозяйка.	Pedaram pezešk va mādaram xāne-dār ast.	پدرم پزشک و مادرم خانه‌دار است.
С: У Вас есть братья и сестры?	Šomā bāradar va xāhar dārid?	شما برادر و خواهر دارید؟
Ш: Да. Два брата и одна сестра.	Āri. Do bāradar va yek xāhar.	آری. دو برادر و یک خواهر.
С: Они старше или младше Вас?	Az šomā bozorgtārand yā kučektar?	از شما بزرگترند یا کوچکتر؟
Ш: Младше.	Kučektar.	کوچکتر.
С: Сколько дней в неделю Вы можете работать?	Čand ruz dar hafte mitavānid kār konid?	چند روز در هفته می‌توانید کار کنید؟
Ш: Пять дней в неделю.	Panj ruz dar hafte.	پنج روز در هفته.
С: До сих пор где Вы работали?	Piš az in šomā kojā kār kardid?	پیش از این شما کجا کار کردید؟
Ш: Нигде.	Hič jā.	هیچ جا.
С: Кроме Ирана и России Вы где-то были?	Bejoz Irān va Rusiye, jā-ye digari budid?	بجز ایران و روسیه، جای دیگری بودید؟
Ш: Нет, нигде.	Na. Jā-ye digari nabudam.	نه. جای دیگری نبودم.
С: У Вас есть медицинская книжка (книжечка здоровья: «лучше + иметь = иметь улучшение»)?	Šomā daftar-če-ye behdāšt dārid?	شما دفترچه بهداشت دارید؟
Ш: Нет, но скоро будет готова.	Na. Vali bezudi āmāde mišavad.	نه. ولی بزودی آماده می‌شود.
С: Вы застрахованы?	Šomā bime hastid?	شما بیمه هستید؟
Ш: Нет.	Na.	نه.
С: Вы знакомы с написанием	Šomā bā barnāme-nevisi-ye kāmpyuter	شما با برنامه‌نویسی

компьютерных программ?	āšnāyi dārid?	کامپیوتر آشنایی دارید؟
Ш: Да.	Bale.	بله.
С: Ваши увлечения?	Sar-garmi-ye šomā čist?	سرگرمی شما چیست؟
Ш: Чтение книг, переписка, съемка на камеру, коллекционирование редких («мало-находящихся») камней.	Ketāb-xāni, nāme-negāri, film-bardāri, gerdāvari-ye sang-hā-ye kamyāb.	کتابخوانی، نامه‌نگاری، فیلم برداری، گردآوری سنگ‌های کمیاب.
С: Номер Вашего мобильного телефона?	Šomāre-ye telefon-e hamrāh šomā čand ast?	شماره تلفن همراه شما چند است؟
Ш: 95-77-60.	Navad-o-panj haftad-o-haft šast.	نود و پنج — هفتاد و هفت — شصت.
С: Номер Вашего домашнего телефона?	Šomāre-ye telefon-e xāne?	شماره تلفن خانه؟
Ш: 65-44-21.	Šast-o-panj čehel-o-čahār bist-o-yek.	شصت و پنج — چهار — بیست و یک.
С: Домашний адрес?	Nešāni-ye xāne?	نشانی خانه؟
Ш: г. Казвин, ул. Джами, кв. 40, Ширин Сасани.	Qazvin, xiābān-e Jāmi, pelāk-e čehel, Širin-e Sāsāni.	قزوین، خیابان جامی، پلاک چهل، شیرین ساسانی.
С: Мы скоро с Вами свяжемся.	Mā bezudi bā šomā tamās xāhim gereft.	ما بزودی با شما تماس خواهیم گرفت.
Ш: До свидания («в надежде на встречу»).	Be omid-e didār.	به امید دیدار

Восемнадцатая встреча	Didār-e hijdahom	دیدار هیجدهم
Друзья в городе Хамадане.	Dustān dar šahr-e Hamadān.	دوستان در شهر همدان.

И: В какую гостиницу поедem? Сина, Азади? Экбатан?	Be kodām hotel beravim? Sinā, Āzādi, Ekbātān?	به کدام هتل برویم؟ "سینا"، "آزادی"، "اکباتان"؟
К: Сколько звезд у этих гостиниц?	In hotel-hā čand setāre hastand?	این هتلها چند ستاره هستند؟
И: Сина — пять звезд, Азади и Экбатан — четыре звезды.	Sinā panj setāre, Āzādi va Ekbātān čahār setāre hastand.	"сина" پنج ستاره، "آزادی" و "اکباتان" چهار ستاره هستند.
К: Лучше взглянуть на все эти гостиницы поближе: «из близи».	Behtar ast hame-ye hotel-hā-rā az nazdik bebinim.	بهتر است همه هتلها را از نزدیک ببینیم.
Г: Гостиница Сина находится напротив мавзолея Ибн-Сины.	Hotel Sinā ruberu-ye ārāmgāh-e Sinā ast.	هتل "سینا" روبهروی آرامگاه سینا است.
К: Гостиница Азади дальше и ее комнаты меньше.	Hotel Āzādi durtar va otāq-hā-yeš kučektar ast.	هتل آزادی دورتر و اتاقهایش کوچکتر است.
Д: Гостиница Экбатан неплохая. Но сейчас в ней нет мест.	Hotel Ekbātān bad nist vali emruz jā nadārad.	هتل اکباتان بد نیست ولی امروز جا ندارد.
И: В гостинице Сина также есть магазин, бассейн, кинозал, книжный магазин (darun — внутренняя часть).	Dar darun-e hotel Sinā: forušgāh, estaxr, sinemā, ketāb-foruši niz hast.	در درون هتل سینا: فروشگاه، استخر، سینما، کتابفروشی نیز هست.
Г: Тогда сегодня ночью мы можем посмотреть иранский фильм.	Pas, emšab mitavānim film-e irāni dar sinemā bebinim.	پس، امشب می‌توانیم فیلم ایرانی در سینما ببینیم.
Д: И поплавать в бассейне («плавание сделаем»).	Va dar estaxr šenā konim.	و در استخر شنا کنیم.
К: И покупки сделаем в магазине.	Va az forušgāh xarid konim.	و از فروشگاه خرید کنیم.

И: И купим несколько книг на персидском языке.	Va čand ketāb be zabān-e fārsi bexarim.	و چند کتاب به زبان فارسی بخریم.
--	--	------------------------------------

Путь к Керманшаху.	Dar rāh-e Kermānšāh.	در راه کرمانشاه.
Иван: Взгляните («взгляд сделайте»)! На вершину горы!	Negāh konid! Bālāye kuh!	نگاه کنید! بالای کوه!
Доминик: Эта гора называется Альвенд.	Nām-e in kuh Alvand ast.	نام این کوه الوند است.
Это сообщение Дария на древнем персидском языке.	In payām-e Dāryuš ast be zabān-e fārsi bāstān.	این پیام داریوش است به زبان فارسی باستان.
И: Как называется это сообщение?	Nām-e in payām čist?	نام این پیام چیست؟
Гельмут: Ганджنامه (ценная книга/ценное письмо; ganj — сокровище).	Ganjnāme.	گنجنامه.
И: От Хамадана до Керманшаха сколько километров?	Az Hamadān tā Kermānšāh čand kilometr ast?	از همدان تا کرمانشاه چند کیلومتر است؟
Г: 150 км.	Sad-o-panjah kilometr ast.	صد و پنجاه کیلومتر است.
Д: Второе сообщение Дария находится на вершине горы Бисетун в городе Керманшахе.	Payām-e dov'vom-e Dāryuš dar bālā-ye kuh-e Bisetun dar šahr-e Kermānšāh ast.	پیام دوم داریوش در بالای "کوه بیستون" در شهر کرمانشاه است.
И: Я слышал, что сладости города Керманшаха — вкусные.	Man šenidam ke širini- ye šahr-e Kermānšāh xoš-maze ast.	من شنیدم که شیرینی شهر کرمانشاه خوش مزه است.
Г: Когда мы увидим кондитерский магазин — остановимся.	Hargāh širini foruši didim, mi'istim.	هرگاه شیرینی فروشی دیدیم می ایستیم.

Иван (читает): Добро пожаловать в город Керманшах!	Ivān (mixānad): Be šahr-e Kermānšāh xoš āmadid!	ایوان (میخواند): به شهر کرمانشاه خوش آمدید!
--	---	---

Четыре альпиниста.	Čahār kuhnavard.	چهار کوهنورد.
И: Иранские горы высокие и красивые.	Kuh-hā-ye Irān boland va zibā hastand.	کوههای ایران بلند و زیبا هستند.
Г: Одна вторая часть Ирана горная.	Yek-dov'vom-e sarzamin-e Irān, kuhestāni ast.	یک دوم سرزمین ایران کوهستانی است.
Д: Да. Две цепи, Альборз и Загрос.	Āri. Do rešte-kuh-e Alborz va Zāgros.	آری. دو رشته کوه: البرز و زاگرس.
И: Друзья! Где будем обедать?	Dustān! Kojā nāhār bexorim?	دوستان! کجا ناهار بخوریم؟
Г: Высоко в горах есть ресторан. Там воздух чище и вид красивее.	Bālā-ye kuh restorān hast. Dar ānjā, ham havā tamiztar ast va ham didgāh zibātar ast.	بالای کوه رستوران هست. در آنجا هم هوا تمیزتر است و هم دیدگاه زیباتر است.
И: Альпинизм делает человека сильным (niru — сила).	Varzeš-e kuhnavardi ādam-rā nirumand misāzad.	ورزش کوهنوردی، آدم را نیرومند میسازد.
Д: У всех есть горные ботинки (navardidan — путешествовать, проходить, гулять)?	Hame, kafš-e kuhnavardi dārand?	همه کفش کوهنوردی دارند؟
Друзья: Да, у всех есть.	Dustān: Āri. Hame dārand.	دوستان: آری. همه دارند.
Г: Лучше купить немного орехов и взять с собой: «с собой понесем» (ājil — сухофрукты, лакомства).	Behtar ast kami ājil bexārim va bā xod bebarim.	بهتر است کمی آجیل بگیریم و با خود ببریم.
И: Каких («подобных чему»)?	Mānand-e če?	مانند چه؟

Г: Фисташки, миндаль, грецкие орехи.	Peste, bādām, gerdu...	پسته، بادام، گردو
Катрина: Тогда вперед, в сторону гор!	Pas, piš be su-ye kuhestān!	پس، پیش به سوی کوهستان!

Девятнадцатая встреча	Didār-e nuzdahom	دیدار نوزدهم
На почте.	Dar post-xāne.	در پست‌خانه.
Иван: Извините, где находится почта?	Bebaxšid, post-xāne kojā ast?	ببخشید، پست‌خانه کجا است؟
Киоскер: Не доходя до здания УВД («городской охраны») повернуть налево.	Ruz-nāme-foruš: Naraside be sāxtemān-e šahrbāni, dast-e čap.	روزنامه‌فروش: نرسیده به ساختمان شهرداری، دست چاپ.
И: Бог помощь («да не устанете Вы»)! Я хочу отправить это письмо в город Йезд.	Xaste nabāšid. Man mixāham in nāme-rā be Yazd post konam.	خسته نباشید! من می‌خواهم این نامه را به یزد پست کنم.
Сотрудник почты: Напишите, пожалуйста, адрес получателя и отправителя.	Kārmand-e post: Xāheš mikonam nešāni-e girande va ferestande-rā benevisid.	کارمند پست: خواهش می‌کنم، نشانی گیرنده و فرستنده را بنویسید.
И: Когда он получит это письмо: «это письмо в руки получателя когда придет»?	In nāme key be dast-e girande mirasad?	این نامه کی به دست گیرنده می‌رسد؟
Сотрудник почты: Сухопутно — 10 дней, воздушным путем — через 5 дней.	Kārmand-e post: Zamini, dah ruze, havāyi, panj ruze mirasad.	کارمند پست: زمینی، ده روزه، هوایی پنج روزه می‌رسد.
И: Тогда,	Pas, xāheš mikonam,	پس، خواهش می‌کنم،

пожалуйста, авиапочтой.	havāyi.	هوایی.
Сотрудник почты: 200 томанов, пожалуйста.	Kārmand-e post: Devist tomān, xāheš mikonam.	کارمند پست: دویست تومان، خواهش می‌کنم.

В сторону Шуша.	Be su-ye šahr-e Šuš.	به سوی شهر شوش.
Иван: Друзья! Включте радио, чтобы послушать метеосводку.	Dustān! Radio-rā rowšan konid, tā gozāreš-e havā-šenāsi- rā bešenavim.	دوستان! رادیو را روشن کنید، تا گزارش هواشناسی را بشنویم.
Диктор: Гидрометцентр передал прогноз погоды в Хузестанской области: температура сегодня + 30, облачно, временами осадки: «дождливо» (sāzmān — учреждение, daraje — степень, градус; abr — облако; bārān — дождь).	Guyande: Be piš-bini- ye sāzmān-e havā-šenāsi-ye ostān-e Xuzestān, damā-ye havā, emruz be si daraje bālā-ye sefr mirasad. Havā abri, gāhi bārāni ast.	گوینده: به پیش‌بینی سازمان هواشناسی استان خوزستان، دمای هوا، امروز به سی درجه بالای صفر می‌رسد. هوا ابری، گاهی بارانی است.
Катрина: Дорогой Гельмут! Вы можете водить под дождем (hangām — время, момент времени; bāreš — осадки, дождь; bāreš-e bārān — выпадение дождя)?	Helmut jān! Šomā mitavānid dar hangām- e bāreš-e bārān rānandegi konid?	هلمت جان! شما می‌توانید در هنگام بارش باران رانندگی کنید؟
Гельмут: А почему нет?	Čerā ke na!	چرا که نه!
И: Хузестанская	Ostān-e Xuzestān,	استان خوزستان، یکی از

область — одна из самых зеленых иранских областей.	yeki az sarsabztarin ostān-hā-ye Irān ast.	سرسبزترین استان های ایران است.
К: До древнего города Шуша сколько километров осталось?	Tā šahr-e bāstāni-ye Šuš, čand kilumetr mānde ast?	تا شهر باستانی شوش، چند کیلومتر مانده است؟
Г: Осталось 250 километров.	Devist-o-panjāh kilumetr mānde ast.	دویست و پنجاه کیلومتر مانده است.

Разговор о войне.	Soxani az jang.	سخنی از جنگ
Г: Друзья! Знаете ли Вы, что с 1980 по 1988 на этой территории была война (rox dādan — случаться, происходить, rox — лицо)?	Dustān! Āyā šomā midānid ke az sāl-e (yek hezār-o-nohsad-o-haštād) tā sāl-e (yek hezar-o-nohsad-o-haštad-o-hašt) dar in sarzamin jang rox dād?	دوستان! آیا شما می دانید که از سال (یک هزار و نهصد و هشتاد) تا سال (یکهزار و نهصد و هشتاد و هشت) در این سرزمین جنگ رخ داد؟
Д: Да, один сумасшедший по имени Саддам сжег всю эту область («в огонь втянул»).	Āri. Yek ādam-e divāne be nām-e Saddām, hame-ye in ostān-rā be ātaš kešid.	آری. یک آدم دیوانه به نام "صدام"، همه این استان را به آتش کشید.
К: К счастью, что сейчас спокойствие и радость вернулись на эту землю (baxt — счастье; судьба).	Xoš-baxtāne, inak, ārāmi va šādābi be in sarzamin bāzgašt.	خوش بختانه، اینک، آرامی و شادابی به این سرزمین بازگشت.

Двадцатая встреча	Didār-e bistom	دیدار بیستم
Друзья в ресторане.	Dustān dar restorān.	دوستان در رستوران
Официант: Дорогие гости, подходите, пожалуйста, это Ваш столик. Что будете	Piš-xedmat: mehmānān-e gerāmi, befarmāid, xāheš mikonam, in miz-e	پیش خدمت: مهمانان گرامی، بفرمایید، خواهش می کنم، این میز شما

заказывать (xedmat — служба; safāreš — заказ)?	šomā ast. Čizi safāreš mikonid?	است. چیزی سفارش می‌کنید؟
Друзья: Пожалуйста, принесите четыре кружки супа.	Dustān: Xāheš mikonim barāye mā čahār kāse-ye āš biāvarid.	دوستان: خواهش می‌کنیم برای ما چهار کاسه آش بیاورید.
Официант: Салат будете?	Piš-xedmat: Sālād?	پیش‌خدمت: سالاد؟
Друзья: Салат — огурцы с помидорами.	Dustān: Sālād-e xiār-o-gowje farangi.	دوستان: سالاد خیار و گوجه فرنگی.
Официант: Сок желаете? Яблочный, гранатовый, виноградный, морковный.	Piš-xedmat: Āb-mive dust dārid? Āb-e sib, āb-e anār, āb-e angur, āb-e havij.	پیش‌خدمت: آب‌میوه دوست دارید؟ آب سیب، آب انار، آب انگور، آب هویج.
Друзья: Для всех яблочный.	Dustān: Barāye hame āb-e sib.	دوستان: برای همه آب سیب.
Официант: Что будете из горячего? Джудже-кебаб (juje — цыпленок), чело-кебаб (čelo — вареный рис), рис и паста, курица, рыба (xoreš — соус; овощной гарнир к плову).	Piš-xedmat: Xurāk-e garm: juje-kabāb, čelo-kabāb, berenj-o-xorešt, morğ, māhi.	پیش‌خدمت: خوراک گرم: جوجه‌کباب، چلوکباب، برنج و خورششت، مرغ، ماهی.
Друзья: Две порции джудже-кебаба, две порции плова с рыбой.	Dustān: Do tā juje-kabāb, dotā polow-māhi.	دوستان: دوتا جوجه‌کباب، دوتا پلو ماهی.
Официант: Ваш заказ скоро будет готов.	Piš-xedmat: Safāreš-e šomā bezudi āmāde mišavad.	پیش‌خدمت: سفارش شما بزودی آماده می‌شود.

Конец путешествия друзей по Ирану.	Pāyān-e Irān-gardi-ye dustān.	پایان ایران گردی دوستان.
И: Друзья! Наше путешествие по Ирану подходит к концу. Будущие наши встречи произойдут в следующем году.	Dustān! Irāngardi-ye mā be pāyān rasid. Didār-e āyande-ye mā, dar sāl-e āyande xāhad bud.	دوستان! ایران گردی ما به پایان رسید. دیدار آینده ما، در سال آینده خواهد بود.
К: Не забудьте изучать персидский язык.	Āmuxtān-e zabān-e fārsi yādetān naravad!	آموختن زبان فارسی، یادتان نرود!
Г: Не забывайте о переписке.	Nāme-negāri bā hamdigar yādetān naravad!	نامه نگاری با همدیگر، یادتان نرود!
Д: Пишите письма и сообщения по-персидски.	Nāme-hā va payām-hā-rā be zabān-e fārsi benevisid.	نامه ها و پیام ها را به زبان فارسی بنویسید.
И: Давайте, прежде чем расстанемся («разлученными станем»), сфотографируемся («вместе фотографию памятную возьмем»).	Piš az jodā šodan, biyāid bā ham aks-e yādgāri begirim.	پیش از جدا شدن، بیایید با هم عکس یادگاری بگیریم.
Храни Вас Бог!	Xodā negahdār.	خدا نگهدار
До свидания!	Be omid-e didār.	به امید دیدار.
Конец первой части	Pāyān-e naxostin baxš.	پایان نخستین بخش.

1. Друзья! Здравствуйте («благословение, приветствие вам»)!	Dustān! Dorud bar šomā!	دوستان! درود بر شما!
Если вы хотите познакомиться со	Agar mixāhid bā man āšnā šavid, xāheš	اگر می خواهید با من آشنا شوید، خواهش می کنم

мно́й, пожа́луйста, прочита́йте мой дне́вник (negār — изобра́жение, картина).	mikonam ruz-negār-e marā bexānid.	روزنگار مرا بخوانید.
Меня́ зову́т Баба́к.	Nām-e man Bābak ast.	نام من بابک است.
Я живу́ в городе́ Теге́ране, сто́лице Ира́на.	Man dar šahr-e Tehrān, pāytaxt-e Irān, zendegi mikonam.	من در شهر تهران، پایتخت ایران، زندگی می‌کنم.
Мне́ два́дцать ле́т, и я студе́нт.	Man bist sāl dāram va dānešju hastam.	من بیست سال دارم و دانشجو هستم.
Студе́нт второ́го курса́ меди́цинского факультета́ Теге́ранского университе́та.	Dānešju-ye sāl-e dov'vom, rešte-ye pezeški, dānešgāh-e Tehrān.	دانشجوی سال دوم، رشته پزشکی، دانشگاه تهران.
2. Ка́ждый де́нь в во́семь утра́ я просы́паюсь («бо́дрствующим стано́влюсь»).	Man har ruz hašt-e bāmdād az xāb bidār mišavam.	من هر روز هشت بامداد از خواب بیدار می‌شوم.
Снача́ла я умы́ваюсь, затем за́втракаю («за́втрак ем»).	Naxost dast-o-ru-ye xod-rā mišuyam, sepas, nāštā mixoram.	نخست دست و روی خود را می‌شویم، سپس ناشتا می‌خورم.
До́ма я не о́дин, со мно́й живу́т мой о́тец, моя́ ма́ть и моя́ се́стра.	Man dar xāne tanhā nistam, hamrāh-e man pedaram, mādarā va xāharam niz zendegi mikonand.	من در خانه تنها نیستم، همراه من : پدرم، مادرم و خواهرم نیز زندگی می‌کنند.
Мы́ люби́м друг дру́га.	Mā hamdigar-rā dust dārim.	ما همدیگر را دوست داریم.
Мой о́тец вра́ч и рабо́тает в бо́льнице.	Pedar-e man pezešk ast va dar bimārestān kār mikonad.	پدر من پزشک است و در بیمارستان کار می‌کند.
Моя́ ма́ть — пор́тниха, рабо́тает до́ма.	Mādar-e man duzande ast va dar xāne kār mikonad.	مادر من دوزنده است و در خانه کار می‌کند.

Моя сестра — школьница.	Xāhar-e man dāneš-āmuz ast.	خواهر من دانش آموز است.
Ей шестнадцать лет, она на четыре года младше меня.	U šānzdah sāl dārad va čahār sāl az man kučektar ast.	او شانزده سال دارد و چهار سال از من کوچکتر است.
3. Каждый четверг после ужина мы собираемся вместе и обсуждаем наши планы на пятницу: куда поедem?	Mā har ruz-e panjšanbe, pas az šām, bā ham minešinim va dar bāre-ye barnāme-ye ruz-e ādine goft-o-gu mikonim: kojā beravim?	ما هر روز پنجشنبه، پس از شام، با هم می‌نشینیم و درباره برنامه روز آدینه گفت و گو می‌کنیم: کجا برویم؟
На прошлой неделе моя бабушка заболела («заболевшей стала») и мы ездили навещать ее.	Hafta-ye gozašte mādar bozorgam bimār bud va mā be didār-e u raftim.	هفته گذشته مادر بزرگم بیمار بود و ما به دیدار او رفتیم.
На этой неделе больше никуда не ездили. Знаете почему?	In hafta bāz ham hič jā naraftim. Midānid čerā?	این هفته باز هم هیچ جا نرفتیم. می‌دانید چرا؟
Когда мы готовились к поездке в горы, вдруг зазвонил («звон ударил») домашний телефон.	Pas az inke xod-rā āmāde kardim tā be kuhestān beravim, nāgahān telefon-e xāne zang zad.	پس از اینکه خود را آماده کردیم تا به کوهستان برویم، ناگهان تلفن خانه زنگ زد.
Мой отец взял («поднял») трубку.	Pedaram guši-rā bardāšt.	پدرم گوشی را برداشت.
По телефону говорила женщина («одна женщина была»).	Yek zan bud.	یک زن بود.
Она заплакала («плач сделала») и сказала: Доктор, у моего двухлетнего ребенка температура.	U gerye kard va goft: Āqā-ye doktor, bačče-ye do sāle-ye man tab dārad.	او گریه کرد و گفت: آقای دکتر، بچه دو ساله من تب دارد.

Помогите, пожалуйста.	Xāheš mikonam, komak konid.	خواهش می‌کنم، کمک کنید.
4. Мой отец добрый.	Pedar-e man mehrabān ast.	پدر من مهربان است.
Он всегда и везде помогает больным: в больнице, дома, на улице!	U hamiše va hame jā be bimārān komak mikonad: dar bimārestān, dar xāne, dar xiābān!	او همیشه و همه جا به بیماران کمک می‌کند: در بیمارستان، در خانه، در خیابان!
Все люди любят моего отца.	Hame-ye mardom pedaram-rā dust dārand.	همه مردم پدرم را دوست دارند.
Я тоже в будущем году хочу стать врачом.	Man niz dar āyande mixāham pezešk šavam.	من نیز در آینده می‌خواهم پزشک شوم.
Моя сестра Парване не любит медицину.	Xāharam Parvāne pezeški-rā dust nadārad.	خواهرم "پروانه" پزشکی را دوست ندارد.
Она хочет стать журналисткой.	U mixāhad ruz-nāme-negār šavad.	او می‌خواهد روزنامه نگار شود.
Моя сестра ежедневно интересуется сообщениями, поступающими из СМИ и записывает их в свой дневник (rasāndan — передавать; goruh — группа; goruhi — массовый).	Xāharam ruydād-hā-ye har ruz-e jehān-rā az rasāne-hā-ye goruhi daryāft mikonad va ānhā-rā dar ruz-negār-e xod yāddāšt mikonad.	خواهرم رویدادهای هر روز جهان را از رسانه های گروهی دریافت می‌کند و آنها را در روزنگار خود یادداشت می‌کند.
Иногда она беседует об этих событиях с людьми и друзьями.	Gāhi bā mardom va dustān dar bāre-ye in ruydād-hā goft-o-gu mikonad.	گاهی با مردم و دوستان در باره این رویدادها گفت و گو می‌کند.
Она лучше, чем я, пишет по-персидски.	U zabān-e fārsi-rā behtar az man minegārad.	او زبان فارسی را بهتر از من می‌نگارد.

5. Мы каждый год летом ездим на берег моря.	Mā har sāl, tābestān, kenār-e daryā miravim.	ما هر سال، تابستان، کنار دریا می رویم.
Из Тегерана до Каспийского моря полдня пути.	Az Tehrān tā daryā-ye Māzanderān nim ruz rāh ast.	از تهران تا دریای مازندران، نیم روز راه است.
После пересечения очень высоких гор Альборз спускаемся к равнине рядом с морем (past — низкий; sarāzir — косой; отвесный; вниз).	Mā pas az gozaştan az kuh-hā-ye besyār boland-e Alborz, be su-ye sarzamin-e past-e kenār-e daryā sarāzir mišavim.	ما پس از گذشتن از کوه‌های بسیار بلند البرز، به سوی سرزمین پست کنار دریا سرآزیر می‌شویم.
В этом году мой отец купил автомобиль, и мы можем поехать на своем автомобиле.	Emsāl pedaram xodrow xarid va mā mitavānim bā xodrow-ye xodemān beravim.	امسال پدرم خودرو خرید و ما می‌توانیم با خودروی خودمان برویم.
Я тоже хочу получить права, чтобы во время вождения помогать отцу.	Man niz mixāham gavāhi-nāme-ye rānandegi begiram tā dar hengām-e rānandegi be pedaram komak konam.	من نیز می‌خواهم گواهی‌نامه رانندگی بگیرم تا در هنگام رانندگی به پدرم کمک کنم.
Во время вождения я люблю слушать песни и сам тоже пою.	Man dar hengām-e rānandegi dust dāram āvāz bešenavam va xodam niz āvāz bexānam.	من در هنگام رانندگی دوست دارم آواز بشنوم و خودم نیز آواز بخوانم.
Я иранские песни люблю больше, чем песни других народов (bigāne — чужой, иностранный).	Man āvaz-hā-ye Irānī-rā bištar az āvaz-hā-ye bigāne dust dāram.	من آوازهای ایرانی را بیشتر از آوازهای بیگانه دوست دارم.
6. Наша семья живет не только в Иране, но и в других странах	Xānevāde-ye mā na tanhā dar Irān balke dar kešvar-hā-ye	خانواده ما نه تنها در ایران بلکه در کشورهای دیگر جهان نیز زندگی

мира.	digār-e jehān niz zendegi mikonad.	می‌کند.
Мой дядя (брат матери) живет в Германии.	Dāyi-ye man dar Ālmān zendegi mikonad.	دایی من در آلمان زندگی می‌کند.
Семь лет назад он уехал туда вместе с женой и ребенком.	U haft sāl piš hamrāh bā zan-o-farzandaš be ānjā raft.	او هفت سال پیش همراه با زن و فرزندش به آنجا رفت.
Мой дядя художник (honar — искусство).	Dāyi-ye man honarmand ast.	دایی من هنرمند است.
Он скульптор («тел вырезатель»; tarāšidan — вырезать /например, по дереву/).	U peykar-tarāš ast.	او پیکرتراش است.
Моему дяде 42 года, он на два года старше моей матери.	Dāyi-ye man čehel-o-do sāl dārad va do sāl az mādaram bozorgtar ast.	دایی من چهل و دو سال دارد و دو سال از مادرم بزرگتر است.
Мой двоюродный брат — мой ровесник: «со мной одного года».	Pesar-dāyi, hamsāl-e man ast.	پسر دایی، همسال من است.
Он тоже художник, как и его отец.	U niz mānand-e pedaraš honarmand ast.	او نیز مانند پدرش هنرمند است.
Он ткач.	U qāli-bāf ast.	او قالی باف است.
На мировом рынке ковры ручной работы ценятся очень дорого: «ценность имеют».	Qāli-ye dast-bāf dar bāzār-e jehān arzeš dārad.	قالی دست باف در بازار جهان ارزش دارد.
Мы всегда переписываемся друг с другом: «переписку делаем».	Mā hamiše bā hamdigar nāme-nagāri mikonim.	ما همیشه با همدیگر نامه‌نگاری می‌کنیم.
7. Сегодня первый день зимы.	Emruz naxostin ruz-e zemestān ast.	امروز نخستین روز زمستان است.

В Иране короткая зима и не очень холодно.	Dar Irān zemestān kutāh ast va xeyli sard nist.	در ایران زمستان کوتاه است و خیلی سرد نیست.
Вчера ночью был праздник ночи «ялда». Самая продолжительная ночь года.	Dišab jašn-e šab-e “yaldā” bud. Derāztarin šab-e sāl.	دیشب جشن شب یلدا بود. درازترین شب سال.
Вчера после ужина мы сидели вместе.	Mā dišab pas az xordan-e šām kenār-e ham nešastim.	ما دیشب پس از خوردن شام کنار هم نشستیم.
Моя мать принесла нам аджил (фисташки, миндаль, грецкие орехи, горох, фундук, тыквенные семечки...)	Mādaram barā-ye-mān “ājil” āvard (bādām, peste, gerdu, noxod, fondoq, toxm-e kadu...)	مادرم برای مان آجیل آورد: بادام، پسته، گردو، نخود، فندق، تخم کدو،....
Отец принес нам арбуз.	Pedaram barāye mā hendovāne āvard.	پدرم برای ما هندوانه آورد.
Я и моя сестра поблагодарили родителей и просили Бога, чтобы он дал им здоровье (negāh /negah/ — взгляд; negāhdār — охраняющий, оберегающий).	Man va xāharam az pedar-o-mādaremān sepāsgozāri kardim va az xodā xāstim ke ānhā-rā hamiše tan-dorost negahdārad.	من و خواهرم از پدر و مادرمان سپاسگزاری کردیم و از خدا خواستیم که آنها را همیشه تندرست نگهدارد.
8. Наш дом находится на одной из спокойных улиц в Тегеране.	Xāne-ye mā dar yeki az xiābān-hā-ye ārām-e šahr-e Tehrān jāy dārad.	خانه ما در یکی از خیابان های آرام تهران جای دارد.
Десять лет назад мой отец на этой улице купил землю и постепенно: «мало-мало» строил этот дом.	Dah sāl piš, pedaram dar in xiābān zamin xarid va kam kam in xāne-rā sāxt.	ده سال پیش، پدرم در این خیابان زمین خرید و کم کم این خانه را ساخت.

В нашем доме четыре комнаты:	Xāne-ye mā čahār otāq dārad:	خانه‌ما چهار اتاق دارد:
Гостиная, которая предназначена для приема гостей (viže — особенно, в основном).	Otāq-e pazirāyi, ke viže-ye pazirāyi az mehmānān ast.	اتاق پذیرایی، که ویژه پذیرایی از مهمانان است.
Спальная комната наших отца и матери (xāb — сон).	Otāq-e xāb-e pedar-o-mādar-e-mān.	اتاق خواب پدر و مادرمان.
Спальная комната для меня и моей сестры.	Otāq-e xāb-e man va xāharam.	اتاق خواب من و خواهرم.
И общая комната, в которой мы все вместе сидим, едим или смотрим телевизор (gerd-e — вокруг; tamāšā — зрелище, смотрение).	Va otāq-e nešiman ke dar ān gerd-e ham minešinim, mixorim yā televizion tamāšā mikonim.	و اتاق نشیمن که در آن گرد هم می‌نشینیم، می‌خوریم یا تلویزیون تماشا می‌کنیم.
Есть также кухня и ванная комната.	Hamčānin āšpaz-xāne va garm-ābe.	همچنین آشپزخانه و گرمابه.
Наш дом окружает красивый сад (pirāmun — вокруг).	Pirāmun-e xāne-ye mā yek bāğče-ye zibā ast.	پیرامون خانه ما یک باغچه زیبا است.
Мы посадили в саду четыре дерева: яблоню, грушу, персик и мандарин.	Mā, dar bāğče-ye xod- emān čahār deraxt kāštīm: deraxt-e sib, deraxt-e golābi, deraxt-e holu va deraxt-e nārangi.	ما، در باغچه خودمان چهار درخت کاشتیم: درخت سیب، درخت گلابی، درخت هلو و درخت نارنگی.
9. Дома моя мать работает в своей комнате.	Dar xāne, mādam dar otāq-e xodaš kār mikonad.	در خانه، مادر من در اتاق خودش کار می‌کند.
Ее рабочие инструменты находятся в углу комнаты: швейная машина,	Abzār-e kār-e mādam dar yek guše-ye otāq jāy dārand: māšin-e duzandegi, pārče-hā-	ابزار کار مادر من در یک گوشه اتاق جای دارند: ماشین دوزندگی، پارچه‌های رنگارنگ و

разноцветные и разные по структуре ткани: шелковые, шерстяные, вельветовые, хлопковые... (rang — цвет; gun — вид, род)	ye rangārang va gunāgun: abrišami, pašmi, maxmali, naxi...	گوناکون: ابریشمی، پشمی، مخملی، نخ،....
Ножницы, иглолка, лезвие, пуговица, катушка, больших и малых размеров.	Qayči, suzan, tiğ, dogme, qerqere-ye nax va... dar andāze-hā-ye kučak-o-bozorg.	قیچی، سوزن، تیغ، دگمه، قرقره نخ و در اندازه های کوچک و بزرگ.
Раз в неделю она едет на тканевый рынок, чтобы купить там необходимое и недостающее для работы.	U har hafte yek bār be bāzār-e pārče-foruši miravad tā niyāz-hā va kambud-hā-ye xodaš-rā az ānjā bexarad.	او هر هفته یک بار به بازار پارچه فروشی می رود تا نیازها و کمبودهای خودش را از آنجا بخرد.
Моя мать шьет женскую одежду: брюки, платья, рубашки...	Mādaram jāme-hā-ye zanāne miduzad, mānand-e: šalvār, dāman, pirāhan...	مادرم جامه های زنانه می دوزد، ماند: شلوار، دامن، پیراهن،
Каждую неделю она берет новый заказ (tāze — свежий; новый).	U har hafte yek safāreš tāze migirad.	او هر هفته یک سفارش تازه می گیرد.
Моя мать никогда не сидит дома без работы.	Mādaram dar xāne hičgāh bikār naminešinad.	مادرم در خانه هیچ گاه بیکار نمی نشیند.
Приготовление пищи, шитье, домашнее хозяйство — ее постоянные занятия.	Āšpazi, duzandegi, xānedāri — kār-e hamišegi-ye u ast.	آشپزی، دوزندگی، خانه داری، کار همیشگی او است.
10. Моя семья любит спорт и прогулки:	Xānevāde-ye man varzeš va gardeš-rā dust dārad:	خانواده من ورزش و گردش را دوست دارد:
я люблю кататься на велосипеде: «катание	man dočarxe-savāri-rā dust dāram,	من دوچرخه سواری را دوست دارم،

на велосипеде»,		
моя сестра любит скакать на лошади,	xāharam asb-savāri-rā dust dārad,	خواهرم اسب سواری را دوست دارد،
отец любит кататься на лодке, а мать любит ходить пешком.	pedaram qāyeq-savāri, va mādaram piyāde-ravi-rā dust dārand.	پدرم قایق سواری، و مادرم پیاده روی را دوست دارند.
С детства у меня были велосипеды, и до сих пор я катаюсь на велосипедах.	Man az kudaki dočarxe dāštam va tā konun dočarxe-savāri mikonam.	من از کودکی دوچرخه داشتم و تا کنون دوچرخه سواری می کنم.
Поэтому я знаю каждый уголок города: улицы, переулки, магазины, кинотеатры, учебные заведения...	Barāye hamin man bā hame jā-ye šahr āšnā hastam: xiābān-hā, kučehā, forušgāh-hā, sinemā-hā, āmuzešgāh-hā...	برای همین من با همه جای شهر آشنا هستم : خیابان ها، کوچه ها، فروشگاه ها، سینماها، آموزشگاه ها،
Моя сестра Парване раз в неделю ходит в клуб верховой езды.	Xāharam Parvāne har hafte yek bār be bāšgāh-e asb-savāri miravad.	خواهرم پروانه هر هفته یک بار به باشگاه اسب سواری می رود.
Она всегда мне говорит, что скакать на лошади труднее, чем кататься на велосипеде.	U hamiše be man miguyad ke asb-savāri az dočarxe-savāri saxttar ast.	او همیشه به من می گوید که اسب سواری از دوچرخه سواری سخت تر است.
Парване всегда, до того, как сесть на лошадь, достает из своего кармана немного сладостей и дает лошади.	Parvāne hamiše piš az savār-šodan ru-ye asb, az jib-e xodaš kami širini dar-miāvarad va be asb midahad.	پروانه همیشه پیش از سوار شدن روی اسب از جیب خودش کمی شیرینی در می آورد و به اسب می دهد.
11. Ноуруз наступил. Завтра первый день весны и первый день нового года.	Nowruz āmad. Fardā naxostin ruz-e bahār va naxostin ruz-e sāl ast.	نوروز آمد. فردا نخستین روز بهار و نخستین روز سال است.
После наступления нового года все семьи, знакомые,	Pas az gardān šodan sāl hame-ye xānevāde-hā, āšnāyān, dustān,	پس از گردان شدن سال همه خانواده ها، آشنایان،

друзья, соседи, одноклассники звонят друг другу и поздравляют друг друга с началом нового года (āğāz — начало; sāye — тень).	ham-sāyegān va ham-kelāsān bā ham-digar tamās migirand va āğāz-e sāl-e now-rā be ham-digar šādbāš miguyand.	دوستان، همسایگان و همکلاسان با همدیگر تماس میگیرند و آغاز سال نو را به همدیگر شادباش میگویند.
Сегодня мой отец звонил мне и сказал:	Emruz pedaram bā man tamās gereft va goft:	امروز پدرم با من تماس گرفت و گفت:
«Дорогой Баба́к, передай своей матери и сестре, что завтра вместе поедем на бере́г о́зера.	“Bābak jān, be mādarat va xāharat begu ke fardā bā ham kenār-e daryāče miravim.	“بابک جان، به مادرت و خواهرت بگو که فردا با هم کنار دریاچه میرویم.
Тогда готовьте вещи для путешествия: палатку, мангал, шампура, уголь, коврик, тарелки, вилки, нож...	Pas, bār-e safar-rā āmāde konid: čādor, manqal, six, zoğāl, qālīče, bošqāb, čangāl, čāqu...	پس، بار سفر را آماده کنید: چادر، منقل، سیخ، زغال، قالیچه، بشقاب، چنگال، چاقو....
По дороге домой я куплю мясо, хлеб и фрукты.»	Man az sar-e rāham: gušt, nān va mive mixaram.”	من از سر راهم: گوشت، نان و میوه می خرم.”
Я с радостью ответил («ответ дал»): «Да, дорогой отец!» и быстро («со спешкой») пошел в комнату матери, чтобы сообщить ей.	Man bā šādi pāsox dādam: “Āri, pedar jān!” va bā šetāb be otāq-e mādaram raftam ke u-rā āgāh konam.	من با شادی پاسخ دادم: “آری پدر جان” و با شتاب به اتاق مادرم رفتم که او را آگاه کنم.
12. Рядом с озером, кроме нашей семьи, уже разбили палатки около семи семей.	Kenār-e daryāče, be joz xānevāde-ye mā, nazdik be haft xānevāde-ye digar niz čādor zade budand.	کنار دریاچه، بجز خانواده ما، نزدیک به هفت خانواده دیگر نیز چادر زده بودند.
Я и мой отец приготовили палатку.	Man va pedaram čādor-rā āmāde kardim.	من و پدرم چادر را آماده کردیم.

Моя мать и сестра приготовили для всех завтрак: хлеб, сыр, грецкие орехи с чаем.	Mādaram va xāharam barāye hame nāštā āmāde kardand: nān, panir, gerdu va čāy.	مادرم و خواهرم برای همه ناشتا آماده کردند: نان، پنیر، گردو و چای.
Было очень вкусно.	Xeyli xoš-maze bud.	خیلی خوش مزه بود.
Погода была теплая, но вода в озере до сих пор была холодна для купания.	Havā garm bud vali āb-e daryāče hanuz barāye šenā kardan sard bud.	هوا گرم بود ولی آب دریاچه هنوز برای شنا کردن سرد بود.
Везде играли дети, и в их руках были воздушные шарики и бумажные змеи разных цветов: красные, голубые, зеленые (bād — ветер; kardan /kon/ — делать).	Bačče-hā hame jā bāzi mikardand va dar dast-ešān bād-konak va bād-bādak bā rang-hā-ye sorx, ābi va sabz gerefte budand.	بچه ها همه جا بازی می کردند و در دستشان بادکنک و بادبادک با رنگ های سرخ، آبی و سبز گرفته بودند.
Запах молодых цветов на деревьях распространялся везде (por — полный).	Bu-ye šekufe-hā-ye deraxtān hame jā-rā por karde bud.	بوی شکوفه های درختان همه جا را پر کرده بود.
На обед у нас был шашлык.	Nahār-e mā šašlig bud.	نهار ما ششلیگ بود.
Мы положили коврик, сели в круг и обедали (pahn — широкий, развернутый, расстеленный).	Mā qāliče-rā pahn kardim va gerd-e ham nešastim va nāhār xordim.	ما قالیچه را پهن کردیم و گرد هم نشستیم و ناهار خوردیم.
Прежде, чем стемнело («прежде темным становления воздуха»), мы сели в наш автомобиль и уехали домой.	Piš az tārīk šodan-e havā, savār-e xodrow-ye xod-emān šodim va be xāne raftim.	پیش از تاریک شدن هوا، سوار خودروی خودمان شدیم و به خانه رفتیم.
13. До открытия	Tā bāz šodan dānešgāh	تا باز شدن دانشگاه پنج

университета осталось пять дней.	panj ruz mānde ast.	روز مانده است.
Сегодня я звонил своему другу Фархаду.	Emruz man be dustam Farhād telefon kardam.	امروز من به دوستم فرهاد تلفن کردم.
Он тоже, как и я, студент.	U niz mānand-e man dānešju ast.	او نیز مانند من دانشجو است.
Студент фармацевтического факультета («факультета составления лекарств»).	Dānešju-ye rešte-ye dāru-sāzi.	دانشجوی رشته داروسازی.
Мы встретились и поехали в кино.	Mā bā ham didār kardim va be sinemā raftim.	ما با هم دیدار کردیم و به سینما رفتیم.
В кино два раза ели мороженое, и нам было очень хорошо (gozaştan — переходить).	Dar sinemā do bār bastani xordim va xeyli be mā xoš gozašt.	در سینما دو بار بستنی خوردیم و خیلی به ما خوش گذشت.
Этой ночью дома у нас были гости («мы имели гостей») — друг отца со своей семьей.	Emšab das xāne mehmān dāštīm. Dust- e pedaram hamrāh-e xānevādé-aš.	امشب در خانه مهمان داشتیم. دوست پدرم همراه خانواده اش.
Он ветеринар (dām — домашнее животное).	U dām-pezešk ast.	او دامپزشک است.
Все мы сидели в гостиной.	Hame-ye mā dar otāq- e pazirāyi nešastim.	همه ما در اتاق پذیرایی نشستیم.
У друга моего отца есть дочь Сапиде и сын Саман.	Dust-e pedaram yek doxtar be nām-e Sapide va yek pesar be nām-e Sāmān dārad.	دوست پدرم یک دختر به نام سپیده و یک پسر به نام سامان دارد.
Они наши ровесники.	Ānān hamsāl-e mā hastand.	آنان همسال ما هستند.
Сапиде умная и	Sapide doxtar-e dānā	سپیده دختر دانا و زیبایی

красивая девушка, и она мне нравится.	va zibāyi ast va man u-rā dust dāram.	است ومن او را دوست دارم.
Мы хорошо угостили гостей («сделали прием») — был чай, сладости, сок, фрукты...	Mā az mehmānān be xubi pazirāyi kardim: čāy, širini, āb-mive, mive...	ما از مهمانان به خوبی پذیرایی کردیم: چای، شیرینی، آبمیوه، میوه
14. Моя спальня — это и мой кабинет.	Otāq-e xāb-e man, otāq-e kār-e man niz hast.	اتاق خواب من، اتاق کار من نیز هست.
Мой стол стоит рядом с окном.	Miz-e man kenār-e panjere ast.	میز من کنار پنجره است.
На столе: настольная лампа, несколько ручек, карандаш, точилка, ластик («чистым делающий») и белые листы бумаги.	Ru-ye miz: čerāğ-e ru-mizi, čandin xodkār, medād, tarāš, pāk-kon va barge-hā-ye sefid.	روی میز: چراغ رومیزی، چندین خودکار، مداد، تراش، پاک کن و برگه های سفید.
Рядом со столом одна полка, на которой полно книг:	Kenār-e miz yek tāqče por az ketāb ast:	کنار میز یک تاقچه پر از کتاب است:
Несколько медицинских книг и несколько словарей.	čandin ketāb-e pezeški va čandin farhang.	چندین کتاب پزشکی و چندین فرهنگ.
У моего стола четыре ящика (tā — штука /счетное слово/).	Miz-e man čahār tā kešu dārad.	میز من چهار تا کشو دارد.
В них («внутри них») есть все («всякая вещь») — электробритва, кассеты (музыка и песни) и т.д. (riš — борода).	Dar darun-e ānhā hame čiz hast: māšin-e riš-tarāši, navār-hā-ye āhang va āvāz va...	در درون آنها همه چیز هست: ماشین ریش تراشی، نوارهای آهنگ و آواز و....
Я всегда убираю свою комнату («делаю чистой»).	Man hamiše otāq-e xod-am-rā tamiz mikonam.	من همیشه اتاق خودم را تمیز می کنم.

Рядом с моей кроватью есть шкаф, где находятся («имеют место») мои брюки, рубашки, носки, шапка, белье (zir — нижний; rušidan — надевать; jāme-dān — платяной шкаф: «одежду содержащий»).	Kenār-e taxt-e xāb-e man, yek jāme-dān hast ke dar ān: šalvār, pirāhan, jurāb, kolāh va zir-puš-e man jāy dārand.	کنار تخت خواب من، یک جامه‌دان هست که در آن: شلوار، پیراهن، جوراب، کلاه و زیرپوش من جای دارند.
Рядом с дверью висит большое зеркало («висящее есть, висящим является»).	Kenār-e dar-e otāq, yek āyne-ye bozorg āvizān ast.	کنار در اتاق، یک آینه بزرگ آویزان است.
Моя одежда всегда чистая и глаженная (otu — утюг).	Jāme-hā-ye man hamiše tamiz va utu-zade-and.	جامه‌های من همیشه تمیز و اطو زده اند.
Я не курю («сигарету не тяну»), потому что знаю, что курить для человека вредно («вред приносяще»).	Man sigār namikešam, zirā midānam ke sigār-kešidan barāye ādam ziān-āvar ast.	من سیگار نمی‌کشم، زیرا می‌دانم که سیگار کشیدن برای آدم زیان‌آور است.
15. Иранский народ любит чай.	Mardom-e Irān, čāy-rā dust dārand.	(پانزده) مردم ایران، چای را دوست دارند.
У нас дома есть четыре самовара: электрический, нефтяной, газовый и угольный.	Mā dar xāne čahār tā samāvar dārim: barqī, nafti, gāzi va zoğālī.	ما در خانه چهار تا سماور داریم: برقی، نفتی، گازی و زغالی.
Я в день пью чай от пяти до десяти раз.	Man ruzi az panj tā dah bār čāy minušam.	من روزی از پنج تا ده بار چای می‌نوشم.
Наши стаканы очень маленькие и легкие.	Estakān-hā-ye mā xeyli kučak va sabok hastand.	استکان‌های ما خیلی کوچک و سبک هستند.
Я всегда пью некрепкий чай	Man hamiše čāy-ye kam-rang minušam,	من همیشه چای کم‌رنگ می‌نوشم، ولی پدرم چای

(«малоцветный»), а («но, однако») мой отец больше любит крепкий.	vali pedaram čāy-ye por-rang-rā bištar dust dārad.	پررنگ را بیشتر دوست دارد.
Мы — иранцы — не кладем сахар в чай, а вместо этого кладем кусок сахара в рот.	Mā irāni-hā dar čāy šekar namirizim va be jā-yeš dar dahān-e xod-emān yek tekke qand migozarim.	ما ایرانی‌ها در چای شکر نمی‌ریزیم و به جایش در دهان خودمان یک تکه قند می‌گذاریم.
Несмотря на то, что «самовар» и «стакан» — русские слова, в наши дни они находятся («явными, появившимися становятся») в каждом иранском доме.	Agarče vāže-hā-ye samāvar va estakān rusi hastand vali emruze dar har xāne-ye irāni peydā mišavand.	اگر چه واژه ی سماور و استکان روسی هستند ولی امروزه در هر خانه ایرانی پیدا می‌شوند.
Моя сестра любит класть в чай корицу, а мать любит наливать сок лимона (torš — кислый).	Xāharam dust dārad dar čāy dārčīn berizad va mādaram āb-e limu-torš.	خواهرم دوست دارد در چای دارچین بریزد و مادرم آب لیموترش.
В некоторых кафе иногда можно взглянуть на 50-литровый самовар, на горлышке которого расположены: «имеют место» несколько больших и маленьких чайников.	Dar čāy-xāne-hā gāhi yek samāvar-e panjāh litri niz mitavān did ke bar dahāne-ye ān čandin quri-ye bozorg va kučak ru-ye yek-digar jāy dārand.	در چایخانه‌ها گاهی یک سماور پنجاه لتری می‌توان دید که بر دهانه آن چندین قوری بزرگ و کوچک روی یکدیگر جای دارند.
16. Завтра — день рождения моей матери.	Fardā jašn-e zād-ruz-e mādaram ast.	فردا جشن زادروز مادرم است.
Сегодня я думал («был в этой мысли, в этом	Emruz dar in andiše budam ke barāye u če bexaram?	امروز در این اندیشه بودم که برای او چه بخرم؟

размышлении»), что купить ей («для нее»)?		
Букет цветов? Ожерелье (gardan — шея; band — связь; повязка; связка)? Кольцо?	Yek daste-gol? Gardan-band? Angoštār?	یک دسته گل؟ گردن بند؟ انگشتر؟
Я беседовал с сестрой («беседу делал»).	Bā xāharam goft-e-gu kardam.	با خواهرم گفت و گو کردم .
Она сказала: «Дорогой Баба́к, отец моего друга — ювелир, давай сложим наши деньги и купим для матери два золотых браслета!»	U goft: “Bābak jān, pedar-e dustam zargar ast, biyā tā man-o-to pul-hā-ye xod-emān-rā ru-ye ham begozarim (bogzārim) va barāye mādar-mān do dast- band-e zarrin bexarim!”	او گفت: "بابک جان، پدر دوستم زرگر است، بیا تا من و تو پولهای خودمان را روی هم بگذاریم و برای مادرمان دو دستبند زرین بخریم"
Я был рад совету сестры и быстро взял свои 50 тысяч,	Man az pand-e xāharam šād šodam-o- bā šetāb pul-e xod-rā ke panjāh hezār tomān bud bardāštam	من از پند خواهرم شاد شدم و با شتاب پول خود را که پنجاه هزار تومان بود برداشتم
и вместе с сестрой мы поехали в лавку ювелира и купили два красивых браслета.	va hamrāh-e xāharam be maḡāze-ye zargar raftim-o-do dast-band- e zibā xaridim.	و همراه خواهرم به مغازه زرگر رفتیم و دو دستبند زیبا خریدیم.
Мой отец принес в подарок матери стиральную машину (dastgāh — аппарат: «вместо руки»; raht — домашний прибор; šuyi — стирка; armaḡān — подарок).	Pedaram yek dastgāh māšin-e raht-šuyi barā-ye mādaram be armaḡān āvarde-bud.	پدرم یک دستگاه ماشین رختشویی برای مادرم به ارمغان آورده بود.

Я и моя сестра украсили комнаты и везде подмели и почистили, потому что мы любим свою мать (āzin — /праздничные/ украшения; jāgu — веник, метла; jāgu zadan — подметать; чистить пылесосом).	Man-o-xāharam otāq-hā-ye xāne-rā āzin-bandi kardim-o-hame-jā-rā jāru-zadim-o-tamiz kardim, zirā mādar-emān-rā xeyli dust dārim.	من و خواهرم اتاق‌های خانه را آذین بندی کردیم و همه جا را جارو زدیم و تمیز کردیم، زیرا مادرمان را خیلی دوست داریم.
17. Сегодня из нашей кухонной трубы текла вода.	Emruz az lule-ye āb dar āšpaz-xāne, āb çekid.	(هفده) امروز از لوله آب در آشپزخانه، آب چکید.
Я быстро надел рубашку и брюки и пошел на улицу искать («чтобы обнаружить») слесаря (birun — наружу, вне).	Man bā šetāb pirāhan va šalvār-e xod-rā pušidam va az xāne birun raftam tā yek lule-keš peydā konam.	من با شتاب پیراهن و شلوار خود را پوشیدم و از خانه بیرون رفتم تا یک لوله‌کش پیدا کنم.
Я спросил соседа, и он сказал, что под мостом напротив нашего дома стоят рабочие разных специальностей, может быть, среди них есть слесарь.	Az hamsāye porsidam, u goft dar zir-e pol ke ruberu-ye xāne-ye mā ast čandin kārgar bā piše-hā-ye gunāgun istādē-and, šāyad miyān-e ānhā lule-keš niz bāšad.	از همسایه پرسیدم، او گفت در زیر پل که روبه‌روی خانه ما است چندین کارگر با پیشه‌های گوناگون ایستاده‌اند، شاید میان آنها لوله‌کش نیز باشد.
Рабочие указали мне на старого слесаря.	Kārgarān mārā be yek lule-keš-e piremard rāhnemāyi kardand.	کارگران مرا به لوله‌کش پیرمرد راهنمایی کردند.
Я с ним вернулся домой.	Man ham-rāh-e u be xāne bargaštam.	من همراه او به خانه برگشتم.
Он открыл свой чемоданчик с инструментами и взял ключ,	U kif-e abzār-e xod-rā bāz kard va az ān āčār, anbor-dast va navār-e āb-bandi darāvard va	او کیف ابزار خود را باز کرد و از آن آچار، انبردست و نوار آب بندی درآورد و کارش را آغاز

пассатижи и изоляционную ленту и начал свою работу.	kār-aš-rā āgāz kard.	کرد.
После окончания работы я заплатил ему и поблагодарил (mozd — оплата, зарплата).	Pas az pāyān-e kār, man dast-mozd-e u-rā dādam va az u sepāsgozāri kardam.	پس از پایان کار ، من دستمزد او را دادم و از او سپاسگزاری کردم.
18. Сегодня утром кто-то позвонил («ударил звонок») в нашу дверь.	Bāmdād emruz yeki zang-e dar-rā zad.	بامداد امروز یکی زنگ در را زد.
Я спросил: «Кто?»	Porsidam: “Kist?”	پرسیدم: " کیست؟"
Мне ответили («ответ пришел»): «Я Шейда, Ваша мама дома?»	Pāsox āmad: “Man Šeydā hastam. Mādar- e šomā xāne ast?”	پاسخ آمد "من شیدا هستم. مادر شما خانه است؟"
Да, дома.	Āri, xāne ast.	آری خانه است.
Я открыл дверь и сказал госте: «Добро пожаловать».	Dar-rā bāz kardam va be mehmān xošāmad goftam.	در را باز کردم و به مهمان خوش آمد گفتم.
Она до этого заказывала у матери одно платье (nazd-e — возле; у /кого- либо/).	U nazd-e mādaram yek dāman safāreš dāde bud.	او نزد مادرم یک دامن سفارش داده بود.
Шейда молодая, красивая женщина.	Šeydā yek zan-e javān va zibā ast.	شیدا یک زن جوان و زیبا است .
Ее волосы черные и длинные, глаза большие («крупные»), и ее губы всегда улыбаются («улыбку делают, излучают»).	Mu-ye sar-eš siāh va boland, češmān-e u dorošt va lab-hā-yeš hamiše labxand mizanad.	موی سرش سیاه و بلند، چشمان او درشت و لب هایش همیشه لبخند می زند.
Ее платье еще не было готово.	Dāman-e u hanuz āmāde našode bud.	دامن او هنوز آماده نشده بود.
Она пришла, чтобы	U āmade bud tā	او آمده بود تا دامن نو

померить свое платье («меру взять»; andāze — мера, размер).	dāman-e nov-e xodaš-rā andāze begirad.	خودش را اندازه بگیرد.
Когда она одела свое платье, она стала еще красивее.	Haminke dāmanaš-rā pušid zibātar šod.	همینکه دامنش را پوشید زیباتر شد.
Я вздохнул («ах потянул») и сказал себе: «Хорошо бы, если она была бы моей супругой!»	Man āh kešidam va bā xod goftam: “Aykāš Šeydā ham-sar-e man mibud!”	من آه کشیدم و با خود گفتم: “ایکاش شیدا همسر من می بود!”
19. Сегодня моя сестра принесла с собой газету.	Emruz xāharam bā xod-aš ruznāme āvard.	امروز خواهرم با خودش روزنامه آورد.
Когда я читал ее, увидел одно объявление.	Hengāmi ke ruznāme-rā mixāndam yek āgehi didam.	هنگامی که روزنامه را می خواندم یک آگهی دیدم.
Объявление было напечатано большого размера и цветное (čār — печать /книги, газеты/, напечатанное):	Āgehi bozorg va rangin čāp šode bud:	آگهی بزرگ و رنگین چاپ شده بود:
«Московская цирковая группа приехала на гастроли в Тегеран на три дня (namāyeš — представление).	“Goruh-e sirk-e šahr-e Mosko barā-ye namāyeš-e se ruze be Tehrān āmadand.	“ گروه سیرک شهر مسکو برای نمایش سه روزه به تهران آمدند.
В этой программе принимают участие эквилибристы («с веревкой играющие»), иллюзионисты (jādu — колдун), а также группа с животными, такими, как лев, тигр, медведь, обезьяна.»	Dar in barnāme band-bāzān, jādugarān, hamčanin goruhi az jānevarān mānand-e: šir, babr, xers va meymun namāyeš xāhand dād.”	در این برنامه بندبازان، جادوگران، همچنین گروهی از جانوران مانند شیر، ببر، خرس و میمون نمایش خواهند داد.”

После чтения рекламы я позвонил отцу, и мы об этом поговорили.	Haminke āgehi-rā xāndam bā pedaram tamās gereftam va mā dar in bāre bā ham goft-o-gu kardim.	همینکه آگهی را خواندم با پدرم تماس گرفتم و ما در این باره با هم گفت و گو کردیم.
Он ответил: «Дорогой Бабек, сходи и возьми у мамы деньги и на сегодняшний день купи четыре билета.	U pāsox dād: “Bābak jān, boro az mādar-at pul begir va barā-ye namāyeš-e emšab čahār tā belit bexar.	او پاسخ داد: "بابک جان، برو از مادر پول بگیر و برای نمایش امشب چهارتا بلیت بخر.
Старайся купить билеты на первые ряды (jelo — передняя часть, спереди; узда).»	Kušeš kon ke dar redif-hā-ye jelo bāšad.”	کوشش کن که در ردیف‌های جلو باشد.”
Сегодня отец раньше, чем всегда, приехал домой, и мы поехали в цирк.	Emšab pedar-am zudtar az hamiše be xāne āmad va mā be sirk raftim.	امشب پدرم زودتر از همیشه به خانه آمد و ما به سیرک رفتیم.
Было очень весело («все хорошо прошло»).	Xeyli xoš gozašt.	خیلی خوش گذشت.
Программа русского цирка неповторима («русские в цирковой игре не имеют равных»).	Rus-hā dar sirk-bāzi hamtā nadārand!	روس‌ها در سیرک بازی همتا ندارند !
20. Сегодня я с матерью поехал свататься.	Emruz man hamrāh-e mādar-am be xāstegāri raftam.	امروز من همراه مادرم به خواستگاری رفتم.
Она — подруга моей сестры, и ее зовут Бану.	U dust-e xāhar-e man va nām-aš Bānu ast.	او دوست خواهر من و نامش "بانو" است .
Бану — девушка с хорошей фигурой, добрая, и хорошая хозяйка (andām — фигура, туловище).	Bānu doxtari xoš andām, mehrabān va xāne-dar-e xubi ast.	بانو دختری خوش اندام، مهربان و خانه‌دار خوبی است.

Я познакомился с ней шесть месяцев назад.	Man šeš māj piš bā u āšnā šodam.	من شش ماه پیش با او آشنا شدم.
Я надел мою самую лучшую одежду, и мы поехали к ним домой.	Man behtarin jāme-hā-yam-rā pušidam va mā be xāne-ye ānhā raftim.	من بهترین جامه‌هایم را پوشیدم و ما به خانه آنها رفتیم.
Когда я, моя и ее матери сидели в гостиной, Бану вошла в комнату с подносом в руках. На подносе были чай и сладости.	Dar otāq-e pezirāyi hengāmi ke man, mādar-am va mādar-e Bānu nešaste budim, Bānu bā yek sini dar dast ke dar ān čāy va širini bud darun-e otāq āmad.	در اتاق پذیرایی هنگامی که من، مادرم و مادر بانو نشسته بودیم، بانو با یک سینی در دست که در آن چای و شیرینی بود درون اتاق آمد.
Она угостила нас и села с нами.	Az mā pezirāyi kard va bā mā nešast.	از ما پذیرایی کرد و با ما نشست.
Наши матери беседовали о будущей жизни — моей и Бану.	Mādarān-e mā dar bāre-ye zendegi va āyande-ye man va Bānu goft-o-gu kardand.	مادران ما در باره زندگی و آینده من و بانو گفت و گو کردند.
Моя мать сказала: «Бабек скоро станет врачом, а Бану — переводчицей английского языка. Они будут работать и купят однокомнатную квартиру.»	Mādar-am goft: “Bābak bezudi pezešk mišavad va Bānu bargardān-e zabān-e engelisi, ānhā har-do kār xāhand kard va barā-ye xod yek xāne-ye yek otāq-e xāhand xarid.	مادرم گفت: "بابک بزودی پزشک می‌شود و بانو برگردان زبان انگلیسی، آنها هر دو کار خواهند کرد و برای خود یک خانه یک اتاقه خواهند خرید."
Мы все были согласны и довольны.	Hame xošnud va xandān budim.	همه خشنود و خندان بودیم.
Тогда наши матери сказали: «Бабек и Бану, обнимите друг друга («возьмите в объятие») и	Sepas mādarān-e mā goftand: “Bābak va Bānu, aknun ham-digar-rā dar āğuš begirid va angoštar-e	سپس مادران ما گفتند: "بابک و بانو، اکنون همدیگر را در آغوش بگیرید و انگشتر نامزدی

обменяйтесь кольцами в честь вашей помолвки. Будьте счастливы (kām — желание; наслаждение)!»	nāmzadi-rā be dast-e ham konid. Šād-kām bāšid!"	را به دست هم کنید. شاد کام باشید!"
---	---	---------------------------------------

Вопросы

- ۱ نام شما چیست؟
- ۲ نام خانوادگی شما چیست؟
- ۳ شما کجا زندگی می‌کنید؟
- ۴ آیا شهر مسکو زیبا است؟
- ۵ کار شما چیست؟
- ۶ آیا شما جهانگرد هستید؟
- ۷ آیا شما دانشجو هستید؟
- ۸ شما دانشجوی چه رشته‌ای هستید؟
- ۹ شما چه روزی آزاد هستید؟
- ۱۰ شماره تلفن همراه شما چند است؟
- ۱۱ دیدار ما کی و کجا است؟
- ۱۲ برنامه شما برای فردا چیست؟
- ۱۳ آیا شما آماده هستید؟
- ۱۴ شما در مسکو از کدام موزه بازدید کردید؟
- ۱۵ امروز هوا خوب است یا بد؟

بهای بلیت اتوبوس در مسکو چند است؟	۱۶
شما کدام بازار را دوست دارید؟	۱۷
شما کدام آشپزخانه را دوست دارید؟	۱۸
خانه شما دور است یا نزدیک؟	۱۹
شما چای را بی شکر یا با شکر می نوشید؟	۲۰
ببخشید دختر خانم! دفتر آموزشگاه کجا است؟	۲۱
شما از کجا آمدید؟	۲۲
شما زبان فارسی را کجا یاد گرفتید؟	۲۳
شما از کدام شهرهای روسیه بازدید کردید؟	۲۴
شما شهروند کدام کشور هستید؟	۲۵
نام فارسی پرسپولیس چیست؟	۲۶
آیروفلوت روزانه چند پرواز به سوچی دارد؟	۲۷
هما روزانه چند پرواز به شیراز دارد؟	۲۸
شهر مسکو چند تا فرودگاه دارد؟	۲۹
شما درجها نکردی به راهنما نیاز دارید؟	۳۰
نام فرودگاه تهران چیست؟	۳۱
از تهران تا شیراز چند کیلومتر است؟	۳۲
تخت جمشید کی آباد شد؟	۳۳
مهمانخانه روسیه در کدام میدان است؟	۳۴
نمایشگاه گل در مسکو کجا است؟	۳۵
جزیره کیش کجا است؟	۳۶
خلیج فارس به کدام اقیانوس پیوسته است؟	۳۷
در بحرین مردم به چه زبانی سخن می گویند؟	۳۸

کدام زبان زیباتر است فارسی یا چینی؟	۳۹
کدام شهر باستانی تر است: مسکو یا کیف؟	۴۰
آیا سرزمین روسیه همیشه بهار است؟	۴۱
نام بزرگترین بندر روسیه چیست ؟	۴۲
راهنمای ما در آسمان چیست؟	۴۳
کشتیران در زمین کار می‌کند یا در دریا؟	۴۴
روسیه در کدام سوی اروپا است؟	۴۵
کار بازرگان چیست؟	۴۶
شهر بمبی در کدام کشور است؟	۴۷
شما دوست دارید فیلم هندی تماشا کنید؟	۴۸
کدام زبان به فارسی نزدیکتر است: هندی یا چینی؟	۴۹
زبان آلمانی از خانواده کدام زبانها است؟	۵۰
زبانهای هندواروپایی را نام ببرید؟	۵۱
کدام خوراک خوشمزه است ولی خیلی فلفل دارد؟	۵۲
پس از بازدید از هند، ایوان به کجا بازگشت؟	۵۳
چهره شما کجایی است؟	۵۴
شما به چند زبان آشنا هستید؟	۵۵
کار پدر شما چیست؟	۵۶
شما مسلمان هستید یا مسیحی؟	۵۷
شما هر شب کی و کجا شام می‌خورید؟	۵۸
شما نامه نگاری را دوست دارید؟	۵۹
ایران سرزمین چند آیین است؟	۶۰
آدرس خانه شما کدام است؟	۶۱

پلاک خانه شما چند است؟	۶۲
زبان مادری شما چیست؟	۶۳
مردم شناس کیست؟	۶۴
زبان شناس کیست؟	۶۵
باستان شناس کیست؟	۶۶
شهر یزد کجا است؟	۶۷
آدرس (نشانی) ایوان در مسکو کدام است؟	۶۸
آدرس (نشانی) شهناز در یزد چیست؟	۶۹
کار پدر شهناز چیست؟	۷۰
ایوان از دفتر ایران پیمای چه خرید؟	۷۱
بهای (نرخ) بلیت چند بود؟	۷۲
نام بلندترین کوه ایران چیست؟	۷۳
چند استان میان کوه و دریا جای دارند؟	۷۴
نام بلندترین کوه جهان چیست؟	۷۵
آیا شهر مسکو کوه دارد؟	۷۶
بلندترین کوه (رشته کوه) روسیه کدام است؟ (چه نام دارد؟)	۷۷
بلندی کوه اورست چند متر است؟	۷۸
بلندی کوه دماوند چند متر است؟	۷۹
کدام دریا به شهر مسکو نزدیکتر است: بالتیک یا سیاه؟	۸۰
ایوان نشانی هتل دریا را از کی پرسید؟	۸۱
ایوان چند شب در هتل ماند؟	۸۲
میوه فروش چه می فروشد؟	۸۳
آیا سیب زمینی میوه است؟	۸۴

داروساز کجا کار می‌کند؟	۸۵
ایوان از میوه فروش چه خرید؟	۸۶
ایوان از داروخانه چه خرید؟	۸۷
خانه شما چند تا اتاق دارد؟	۸۸
متروی مسکو از کی تا کی کار می‌کند؟	۸۹
شما هر روز کی از خواب بیدار می‌شوید؟	۹۰
آیا دومینیک نخستین بار به ایران می‌آید؟	۹۱
کدام زبان مانند فرانسه خوش آهنگ است؟	۹۲
شیرین دانشجوی کدام دانشگاه است؟	۹۳
شیرین در چه رشته‌ای درس می‌خواند؟	۹۴
شیرین از کدام شهر ایران بود؟	۹۵
نامهای دیگر دریای مازندران چیستند؟	۹۶
باکو یا باد کوب چیست؟	۹۷
کدام دریا میان ایران و روسیه جای دارد؟	۹۸
از دیدگاه شما کدام زبان آسانتر است فارسی یا انگلیسی؟	۹۹
از دیدگاه شما زیباترین شهر روسیه کدام است؟	۱۰۰
آقای دومینیک چند روز در روسیه می‌ماند؟	۱۰۱
راهنمای دومینیک در آستراخان کی بود؟	۱۰۲
ایوان می‌خواهد برای کی راه باز کند؟	۱۰۳
راه ابریشم از کجا تا کجا بود؟	۱۰۴
آیا واژه آستراخان چینی است؟	۱۰۵
کدام دریا میان اروپا و افریقا جای دارد؟	۱۰۶
کدام دریا میان روسیه و ترکیه جای دارد؟	۱۰۷

آیا واژه مسکو روسی است؟	۱۰۸
آیا دومینیک زبان روسی می‌داند؟	۱۰۹
نامه رسان کجا کار می‌کند؟	۱۱۰
جشن نو روز کی است؟	۱۱۱
آیا شهناز زبان روسی می‌داند؟	۱۱۲
شما تا کنون نامه نوشته اید؟	۱۱۳
از کدام کشور نامه بدست شهناز رسید؟	۱۱۴
برادر شهناز به خواهرش چه گفت؟	۱۱۵
پاسخ شهناز چه بود؟	۱۱۶
مادر شهناز به دخترش چه گفت؟	۱۱۷
پاسخ شهناز به ایوان چه بود؟	۱۱۸
آیا نوروز نخستین روز زمستان است؟	۱۱۹
واژه نوروز از چند واژه ساخته شده است؟	۱۲۰
آیا شما گاهی، نام دوستان خود را فراموش می‌کنید؟	۱۲۱
تابستان چند ماه است؟	۱۲۲
ماه تیر برابر کدام ماه میلادی است؟	۱۲۳
هر سال چند ماه است؟	۱۲۴
هر سال چند روز است؟	۱۲۵
هر سال چند هفته است؟	۱۲۶
هر ماه چند روز است؟	۱۲۷
هر ماه چند هفته است؟	۱۲۸
هر هفته چند روز است؟	۱۲۹
نام خانوادگی شهناز چیست؟	۱۳۰

شما خودرو دارید؟	۱۳۱
میان آلمان و ایران چند کشور جای دارند؟	۱۳۲
آقای هلمت در کدام شهر آلمان زندگی می‌کند؟	۱۳۳
آیا آموختن زبان فارسی برای شما سودمند است؟	۱۳۴
آقای هلمت از کدام شهرهای ایران می‌خواهد بازدید کند؟	۱۳۵
ایوان گزارش هلمت را از کدام ایستگاه رادیو شنید؟	۱۳۶
خواهش ایوان از هلمت چه بود؟	۱۳۷
پایتخت اتریش چه نام دارد؟	۱۳۸
پایتخت ترکیه چه نام دارد؟	۱۳۹
نام دوست دختر هلمت چیست؟	۱۴۰
واژه تبریز از چند واژه ساخته شده است؟	۱۴۱
شما با نقشه شهر مسکو آشنا هستید؟	۱۴۲
بهترین راهنما در شهر کدام است: مردم یا نقشه؟	۱۴۳
شما در کدام شهر زاده شدید؟	۱۴۴
شهرداری مسکو در کدام خیابان است؟	۱۴۵
آیا ایوان بیمار بود؟	۱۴۶
کجا آرامتر است در درون شهر یا در بیرون آن؟	۱۴۷
در مسکو کدام میوه گرانتر است: انار یا سیب؟	۱۴۸
در زمستان کدام کوتاهتر است: روز یا شب؟	۱۴۹
دومینیک شهروند کدام کشور است؟	۱۵۰
آرامگاه سینا در کدام شهر است؟	۱۵۱
آیا سینا باستان شناس بود؟	۱۵۲
کوه بیستون در کدام شهر است؟	۱۵۳

آرامگاه	۱۵۴
دانیال پیامبر در کدام شهر است؟	
روزهای هفته را نام ببرید.	۱۵۵
آیا ایران گرانترین کشور جهان است؟	۱۵۶
آیا شما هزینه ماهانه خود را یادداشت می‌کنید؟	۱۵۷
هزینه روزانه خوراک شما چند روبل است؟	۱۵۸
چه روزی بازار کار نمی‌کند؟	۱۵۹
شما دوست دارید به زبان فارسی کتاب بخوانید؟	۱۶۰
شما هر ماه چند بار به بانک می‌روید؟	۱۶۱
شما همیشه ارز خود را از کجا می‌خرید؟	۱۶۲
امروز نرخ خرید دلار در مسکو چند روبل است؟	۱۶۳
امروز نرخ فروش دلار در مسکو چند روبل است؟	۱۶۴
خواهش می‌کنم بفرمایید ۱۰ دلار برابر چند روبل است؟	۱۶۵
شما گواهی نامه رانندگی دارید؟	۱۶۶
اگر گوش شما درد می‌کند، چه کار می‌کنید؟	۱۶۷
آیا دوستان به بیمارستان رفتند؟	۱۶۸
پزشک به هلمت چه گفت؟	۱۶۹
آیا گوش، گلو، بینی باهم پیوند دارند؟	۱۷۰
شما از کدام دانشگاه کارشناسی گرفتید یا خواهید گرفت؟	۱۷۱
رشته دانشگاهی شما چیست؟	۱۷۲
کار پدر شما چیست؟	۱۷۳
کار مادر شما چیست؟	۱۷۴
شما خواهر و برادر دارید؟	۱۷۵
شما چند روز در هفته کار می‌کنید یا (درس می‌خوانید)؟	۱۷۶

شما دفتر چه بهداشت دارید؟	۱۷۷
شما بیمه هستید؟	۱۷۸
سرگرمی شما چیست؟	۱۷۹
شما با برنامه نویسی کامپیوتر آشنایی دارید؟	۱۸۰
کدام هتل گرانتر است ۳ ستاره یا ۵ ستاره؟	۱۸۱
آیا شما می‌توانید شنا کنید؟	۱۸۲
شما در کجا دوست دارید شنا کنید، در دریا یا در استخر؟	۱۸۳
شما همیشه از کجا خرید می‌کنید، از بازار یا از فروشگاه؟	۱۸۴
از همدان تا کرمانشاه چند کیلومتر است؟	۱۸۵
گنج نامه در بالای کدام کوه است؟	۱۸۶
سرزمین ایران چند رشته کوه دارد؟	۱۸۷
کدام ورزش آدم را نیرومند می‌سازد؟	۱۸۸
آجیل چیست؟	۱۸۹
هوا کجا تمیزتر است پایین کوه یا بالای آن؟	۱۹۰
آیا شما هر روز گزارش هوا شناسی را می‌شنوید؟	۱۹۱
امروز دمای هوا در شهر شما چند درجه بالا/پایین صفر است؟	۱۹۲
در کدام شهر بارش باران بیشتر است: مسکو یا لندن؟	۱۹۳
در کدام شهر بارش برف بیشتر است: مسکو یا لندن؟	۱۹۴
در چه سالهایی میان ایران و عراق جنگ رخ داد؟	۱۹۵
جنگ جهانی دوم در چه سالی آغاز شد؟	۱۹۶
در پشت پاکت نامه چند نشانی باید نوشته شود؟	۱۹۷
نشانی پستخانه کجا بود؟	۱۹۸
هزینه پست چند تومان بود؟	۱۹۹

آیا در هنگام بارش باران، رانندگی سختتر است؟	۲۰۰
دوستان در رستوران چه خوردند؟	۲۰۱
در رستوران چند جور آب میوه بود؟	۲۰۲
دوستان در رستوران چه نوشیدند؟	۲۰۳
دوستان چند کاسه آش سفارش کردند؟	۲۰۴
پیشخدمت کجا کار می‌کند؟	۲۰۵
شما نامه‌ها و پیامهای خود را به چه زبانی می‌نویسید؟	۲۰۶
دوستان پیش از جدا شدن چه کار کردند؟	۲۰۷
دوستان هنگام جدا شدن به همدیگر چه گفتند؟	۲۰۸
چند مین بخش به پایان رسید؟	۲۰۹
آیا زبان فارسی شما اکنون بهتر از گذشته است؟	۲۱۰

Часть II (Базовый уровень)

ایرانگردی

۱

ایران زمین

سه هزار سال پیش گروهی از مردم آریایی‌نژاد سرزمین کوهستانی اورال را رها کردند و به سوی ایران سرازیر شدند. می‌توان گفت ایران یگانه کشوری است که در سه هزار سال تاریخ خود توانست مرزها، زبان، آیین و فرهنگ خود را نگهدارد و در برابر یورش‌های پی‌در پی بیگانگان مانده یونانیان، تورانیان، تازیان، ترکان و مغولان ایستادگی کند.

ایران با ۷ کشور: آذربایجان، ارمنستان، افغانستان، پاکستان، ترکیه، ترکمنستان و عراق مرز زمینی و با ۷ کشور: امارات، بحرین، عمان، قطر، کویت، عربستان و روسیه مرز دریایی دارد.

ایران تنها سرزمینی است که همیشه می‌توان چهار فصل سال را باهم در یک روز دید. برای نمونه اگر در شهر بازرگان دمای هوا ۲۰ درجه پایین صفر است در همان روز دمای هوا در شهر کیش ۲۰ درجه بالای صفر خواهد بود.

۲

کشور ایران ۳۰ استان دارد. آمار مردم ایران ۷۰ میلیون تن است. روزانه بسیاری از ایرانی‌گردان از ۴ راه به ایران سفر می‌کنند.

یک: از راه هوا وارد فرودگاه شهرهای تهران، اصفهان، شیراز می‌شوند.
دو: از راه راه آهن، از خلیج فارس تا تهران، از اروپا تا تهران، از آسیای میانه تا تهران و از قفقاز تا تهران.

سه: از راه زمین، با اتوبوس‌های ایرانی مانند ایران‌پیما، خاورپیما و گیتی‌پیما که در بسیاری از کشورهای اروپا و آسیا نمایندگی دارند.

چهار: از راه دریا ایران چندین بندر در کناره دریای خزر (انزلی و نوشهر)
و در کناره خلیج فارس (خرمشهر و بوشهر) دارد.

سفر خوش!

۳

یک گفتگوی تلفنی

- تمارا: روز خوش، کنسولی ایران؟
کارمند: بله، بفرمایید.
تمارا: خواهش می‌کنم بفرمایید برای گرفتن ویزا به ایران چه چیزی نیاز است؟
کارمند: برای شهروندان کشور روسیه گذرنامه، ۲ عکس ۳x۴ (سه در چهار)، ۵۰ دلار هزینه ویزا و پرکردن فرم در خواست ویزا.
تمارا: سپاسگزارم.

۴

تمارا در دفتر ایرانگردی

- تمارا: روز خوش و خسته نباشید.
- کارمند دفتر: روزتان خوش، بفرمایید خواهش می‌کنم.
- تمارا: من از روسیه آمدم و دوست دارم با راهنمایی شما ایرانگردی کنم.
- کارمند دفتر: خیلی خوش آمدید، برای هرگونه همکاری آماده هستیم.
- تمارا: من ۱۰ روز در ایران خواهم بود و در این سفر می‌خواهم از جاهای دیدنی ایران بازدید کنم.
- کارمند دفتر: شما دوست دارد با گروه یا تنها ایرانگردی کنید؟ زیرا هزینه گردش گروهی کمتر است.
- تمارا: گروهی.
- کارمند دفتر: نخستین برنامه ما، گردشگاه ورزشی دیزین است که بهترین و بزرگترین گردشگاه کوهستانی و اسکی روی یخ در جهان است.
- دومین برنامه: بازدید از موزه فرش تهران و آشنایی با روش قالی‌بافی و گفت و گو با کارشناسان این هنر باستانی.
- سومین برنامه: پرواز گروهی به شهر اصفهان خواهد بود و در این سفر سه روزه، گروه ما دو شب در مهمانخانه پارس خواهد ماند و از کاخ چهل ستون، میدان نقش جهان و از چندین پل باستانی این شهر بازدید خواهد کرد.
- چهارمین برنامه: پرواز گروهی به شهر شیراز که در این سفر از شهرهای باستانی تخت جمشید، پاسارگاد و نقش رستم بازدید خواهید کرد. پس از ماندن یک شب در مهمانخانه ساسان به تهران باز خواهید گشت.

تمارا: برنامه خوبی است. خواهش می‌کنم بفرمایید هزینه این ۴ برنامه
ایرانگردی چند تومان می‌شود؟
کارمند دفتر: ۱۵۰ هزار تومان. یاد آوری می‌کنم که دفتر ما در همه
شهرهای ایران نمایندگی دارد.
تمارا: بفرمایید این گذرنامه و این هم هزینه سفر.

۵

تهران

تهران، پایتخت ایران و بزرگترین شهر این کشور است.
تهران در سال ۱۷۹۶ م (میلادی) پایتخت این کشور شد و پیش از این تنها
یک روستا بود.
تهران میان کوه و کویر جای دارد. در شمال تهران کوه‌های بلند البرز و
بلندترین آنها کوه دماوند است. دمای هوای تهران در زمستان تا صفر و در
تابستان تا ۳۰ درجه بالای صفر می‌رسد. هوای تهران خشک است. آب لوله‌کشی
شهر پاک و خوشمزه است و می‌توان آن را نوشید.
آمار مردم تهران ۱۰ میلیون تن است. یادبود آزادی در میدان آزادی نماد
شهر تهران است. در این یادبود، موزه، سینما، رستوران، کتابخانه و تالار
سخنرانی جای دارند.
شهر تهران ۱۰۰ سینما، ۴۷ موزه، ۲۰ تماشاخانه و ۶۲ مهمانخانه ۲ تا
۵ ستاره دارد.

یک روز در تهران

مارینا نخستین بار به تهران پرواز می‌کند. او زبان فارسی را خوب می‌داند، هم خواندن و هم نوشتن. او به تهران می‌رود تا از نمایشگاه خوشنویسی بازدید کند. او هنردوست است. پس از فرود هواپیما و پس از گذشتن از نوارمرزی به سوی ایستگاه اتوبوس می‌رود، سوار اتوبوس می‌شود و در ایستگاه مهمانخانه پارت پیاده می‌شود.

مارینا چند روز پیش از مسکو با مهمانخانه تماس گرفت و برای خودش جا رزرو کرد. او در اتاق خودش کمی دراز کشید، دوش گرفت سپس دوربین فیلمبرداری خود را همراه با نقشه شهر تهران برداشت و به سوی نمایشگاه رفت.

او خیلی زود نمایشگاه را پیدا کرد. در این نمایشگاه مارینا با چندین خوشنویس آشنا شد و از کارهای هنری و زیبای آنان فیلمبرداری کرد.

در دفتر هواپیمایی

- یوری: ببخشید، من می‌خواهم به شهر کرمان پرواز کنم. خواهش می‌کنم مرا راهنمایی کنید.
- کارمند: شما نخست باید با پرواز شماره ۷۵۷ هواپیمایی هما به تهران سپس از تهران با پرواز شماره ۸۱۱ هواپیمایی آسمان به کرمان پرواز کنید.
- یوری: آیا می‌توانم هر دو بلیت را در اینجا بخرم؟
- کارمند: نه. شما می‌توانید بلیت مسکو- تهران از ما و بلیت تهران- کرمان را از دفتر هواپیمایی آسمان در فرودگاه تهران بخرید.
- یوری: پس خواهش می‌کنم بلیت مسکو- تهران را برایم بنویسید و یک جا در پرواز تهران- کرمان برایم رزرو کنید.
- کارمند: تاریخ رفت و برگشت را بفرمایید.
- یوری: پرواز مسکو- تهران در روز سه‌شنبه ۲۱ ماه مارس و پرواز تهران- کرمان در همان روز. تاریخ برگشت پس از یک هفته و در روز سه‌شنبه ۲۸ ماه مارس خواهد بود.
- کارمند: خواهش می‌کنم گذرنانه خودتان و ۳۵۰ دلار بهای بلیت.

۸

در هواپیما

مهماندار: خواهش می‌کنم کمربندهای ویژه پرواز را ببندید. هواپیما آماده پرواز است. خلبان هواپیما بهرام سامانی و کمک‌خلبان پرویز زمانی.

یوری: ببخشید، آیا سیگار کشیدن در هواپیما آزاد است؟
مهماندار: نه. آزاد نیست.

مهماندار: شما چه دوست دارید بنوشید: آب‌میوه، چای، قهوه، آبجو؟
یوری: قهوه پر رنگ و بی‌شکر خواهش می‌کنم.

مهماندار: خوراک گرم چه دوست دارید: شیرین پلو، سبزی پلو؟
یوری: شیرین پلو.

مهماندار: مهمانان و همشهریان گرامی، هواپیمای ما بزودی در فرودگاه تهران می‌نشیند. خواهش می‌کنم در جای خودتان بنشینید و کمربندهای ویژه را ببندید.

یوری: از مهمان‌نوازی شما سپاسگزارم.
مهماندار: خوش آمدید، خدا نگهدار.

۹

در فرودگاه

یوری: ببخشید، دفتر هواپیمایی آسمان کجا است؟

کارمند فرودگاه: در ساختمان شماره ۲. از راهرو بگذرید، دست راست، اتاق

چهارم.

یوری: خسته نباشید، نام من یوری رمانوف. من برای پرواز امشب تهران- کرمان جا رزرو کردم.

کارمند دفتر: آری، نام شما هست. به پرواز شما ۳ ساعت مانده است. یوری: بهای بلیت چند است؟

کارمند دفتر: ۵۰ هزار تومان.

یوری: بفرمایید آیا می‌توانم بهای بلیت را به دلار پرداخت کنم؟

کارمند دتر: نه. شما می‌توانید از بانک روبه‌رو تومان بخرید.

یوری: در ورودی به هواپیما کدام است؟

کارمند دفتر: در شماره ۳، تابلوی کرمان در بالای در آویزان است.

یوری: از راهنمایی شما سپاسگزارم.

کارمند دفتر: همیشه خوش آمدید.

۱۰

دریاچه ارومیه

دریاچه ارومیه ۱۴۰ کیلومتر درازا، ۵۰ کیلومتر پهنا و ۱۶ متر ژرفا دارد. ارومیه یکی از شورترین دریاچه‌های جهان است و برای همین هیچ جاندارى در این دریاچه زندگی نمی‌کند. در کناره‌های این دریاچه گیاهان نمک دوست زندگی می‌کنند. لجن و آب دریاچه برای درمان بیماریهای پوست و دردهای استخوان بسیار سودمند است.

دریاچه ارومیه ۵۶ جزیره دارد. در پیرامون دریاچه جانوران بسیاری مانند خرس، گرگ، پلنگ، آهو، خوک، روباه و خرگوش و پرندگان بسیاری مانند اردک، پلیکان، فلامینگو و مرغ ماهیخوار زندگی می‌کنند.

۱۱

گردش و درمان

ریچارد شهروند کشور انگلستان است. او هر سال یک بار به ایران سفر می‌کند. ریچارد بیشتر برای درمان به ایران می‌آید. او به درد استخوان پا گرفتار است. او می‌گوید آب و لجن دریاچه ارومیه بهترین دارو برای درمان درد پای او است.

ریچارد هر تابستان به کناره دریاچه ارومیه می‌آید. او می‌گوید: این سفر برای من هم گردش و هم آسایش است. او هر روز در کناره دریاچه دراز می‌کشد و لجن را به خود می‌مالد سپس در آب شور دریاچه شنا می‌کند. او گاهی به چشمه‌های آبگرم که نزدیک دریاچه هستند می‌رود، در درون چشمه می‌نشیند و با مردم همنشین خود به زبان فارسی گفت‌وگو می‌کند.

۱۲

در ایستگاه راه آهن

- پیترا: ببخشید، باجه‌های بلیت‌فروشی کجا است؟
- رهگذر: در همین ساختمان، از پله‌ها بالا بروید، دست راست.
- باربر: ببخشید آقا، بارتان را بدهید ببرم.
- پیترا: نه، نه، سنگین نیست، خودم می‌برم.
- بلیت‌فروش: بفرمایید آقا، شما بلیت خواستید؟
- پیترا: بله. یک بلیت به شهر ارومیه، خواهش می‌کنم.
- بلیت‌فروش: راه آهن تا شهر ارومیه نمی‌رسد. شما می‌توانید بلیت تهران- تبریز بخرید و در ایستگاه دریاچه پیاده شوید و از آنجا با اتوبوس به شهر ارومیه برسید.
- پیترا: از این سر تا آن سر دریاچه راه دراز است؟
- بلیت‌فروش: نه. کوتاه است. اتوبوس از راه میان دریاچه می‌گذرد.
- پیترا: پس، یک بلیت در کوپه واگن درجه یک بنویسید، خواهش می‌کنم.
- بلیت‌فروش: ترن شماره ۱۷، واگن شماره ۳، کوپه شماره ۷، صندلی شماره ۲.

پیام‌رسان (با بلندگو): شهروندان و مهمانان گرامی، ترن شماره ۱۷ تهران- تبریز در سکوی شماره ۵ خواهد ایستاد.

مهماندار واگن: این رختخواب و ملافه شما است. اگر فرمایش دارید این دگمه را فشار دهید.

پیتر: خواهش می‌کنم هرگاه به دریاچه ارومیه رسیدیم مرا آگاه کنید.

مهماندار واگن: نگران نباشید. هرگاه نزدیک شدیم به شما می‌گوییم. خواهش می‌کنم چمدان خود را در زیر صندلی بگذارید.

همسفر ۱:

همسفر ۲: هوا گرم است، پنجره را کمی به پایین بکشید.

همسفر ۳:

بزودی هواکش روشن می‌شود.

پیتر: ببخشید دمای هوا در شهر ارومیه چند درجه است؟

همسفر ۳: ۲۰ درجه بالای صفر است. ارومیه از تهران خنک‌تر است.

همسفر ۲: اگر ۲۰ درجه زیر صفر هم برسد، آب دریاچه یخ نمی‌بندد.

۱۴

کنار دریاچه

پیتر: بفرمایید تا شهر ارومیه چه جوری می‌شود رفت؟

- رهگذر: اتوبوس هست، تاکسی ویژه هست، لنج هست.
- پیتر: کرایه تاکسی ویژه چند است؟
- رهگذر: ۴۰۰۰ تومان.
- پیتر: ببخشید این تپه‌های کوچک سفید رنگ چیستند؟
- راننده: نمک. نمک دریاچه برای فروش در بازار.
- پیتر: شما آذری هستید؟
- راننده: نه، من کرد هستم. در ارومیه نژادهای گوناگون مانند آذری‌ها، کردها، آشوری‌ها، ارمنی‌ها و فارس‌ها زندگی می‌کنند.
- پیتر: پس شهر ارومیه کلیسا دارد؟
- راننده: آری. چندین کلیسای نو و باستانی و همچنین مسجد و آتشکده.
- پیتر: فردا یکشنبه است. برنامه من بازدید از کلیسا خواهد بود.

خانواده

۱۵

خانواده من

من در یک خانواده ایرانی زندگی می‌کنم. پدربزرگ و مادربزرگ من هردو بازنشسته هستند. آنها خانه‌نشین هستند و خیلی کم از خانه بیرون می‌روند. پدر

من دندانساز است و یک آزمایشگاه دندانسازی دارد. مادرم آرایشگر است و در یک آرایشگاه زنانه کار می‌کند. خواهرم پرستار است. او با شوهرش در یک خانه جداگانه زندگی می‌کند. شوهر خواهرم یک مغازه گل‌فروشی دارد. ما مهمان‌نوازی را دوست داریم و خودمان نیز دوست داریم به مهمانی دیگران برویم. ایرانیان می‌گویند: مهمان دوست خدا است. بستگان من همیشه به همدیگر کمک می‌کنند و از زندگی همدیگر آگاه هستند و برای همین اگر کسی بیمار، گرفتار یا تنگ‌دست شد همه ما به او کمک می‌کنیم.

۱۶

روز آشنایی

نام من آرمان است. من ۲۴ ساله هستم. یک ماه پیش در یک فروشگاه خواربارفروشی با یک دختر زیبا به نام آرزو آشنا شدم. ما با هم گفتگو کردیم و شماره تلفن همدیگر را نوشتیم. من آرزو را دوست دارم و برای همین یک هفته پیش من با خانواده خودم به خواستگاری او رفتم. در این مهمانی خانواده من با خانواده آرزو دوست و آشنا شد. به زودی انگشت نامزدی را به دست همدیگر می‌کنیم. ما سال آینده باهم پیوند زنا شویی خواهیم بست. خریدن خانه بردوش خانواده پسر و خریدن نیازهای خانه مانند یخچال، اجاق، تخت‌خواب، فرش و... بردوش خانواده دختر خواهد بود.

مادران ما گفتند: اگر می‌خواهید در زندگی خودتان خوش‌بخت شوید باید همیشه به سخنان یکدیگر ارزش بدهید. همیشه خوش گفتار، خوش رفتار و خوش پندار باشید.

۱۷

دیداری تازه

- فرشید: به به، باور نمی‌کنم، فرهاد جان!
- فرهاد: وای خدای من، فرشید! صد سال به این سال‌ها!
- فرشید: آری. ده سال گذشت.
- فرهاد: به یاد آن سال‌های شیرین در دبیرستان.
- فرشید: خوب، بگو، چه کار می‌کنی؟ کجا کار می‌کنی؟
- فرهاد: من یک مغازه کوچک نوشت افزار دارم.
- فرشید: و من دبیر هنر در هنرستان هنرهای زیبا هستم.
- فرهاد: آفرین، آفرین، خوب بگو زن و بچه داری؟
- فرشید: نه، تنها زندگی می‌کنم.
- فرهاد: چرا؟ هنوز همسر دلخواه خودت را پیدا نکردی؟
- فرشید: نامزد دارم. خودت چی؟ خانواده داری؟
- فرهاد: آری. دو دختر و دو پسر دارم!
- فرشید: برای تو و خانواده‌ات آرزوی خوشبختی دارم.

گفتگوی تلفنی

- سایه: ژاله جان!
- ژاله: سایه جان، کجا هستی؟ چرا تماس نمی‌گیری؟
- سایه: مرا ببخش. کمی گرفتار آزمون پایان سال بودم. خودت خوب هستی؟
- ژاله: من خوب هستم و دلم برای تنگ شده.
- سایه: ژاله جان، روز پنجشنبه جشن زادروز من است.
- ژاله: آری. آری یادم هست و فراموش نکردم.
- سایه: خواهش می‌کنم در این جشن مهمان ما باشید.
- ژاله: من برای یک مژده آماده خواهم کرد.
- سایه: بهترین مژده برای من، دیدن و گفتگو کردن با دوستان خوب و مهربان است.
- ژاله: سایه جان، جشن در خانه یا در تالار پذیرایی خواهد بود؟
- سایه: در خانه خودمان، هفت شب، دیر نکنی.
- ژاله: من زودتر می‌آیم و در کار خانه به تو کمک خواهم کرد.

برو زن بگیر!

- مادر: پسرم کجا می‌روی؟
- پسر: با دوستانم به استخر می‌روم.
- مادر: کدام استخر! امروز با هم به خواستگاری می‌رویم.
- پسر: کدام خواستگاری! مادر جان، من صد بار به تو گفتم که زن نمی‌گیرم.
- مادر: تا کی می‌خواهی تنها زندگی کنی، بزودی سی ساله می‌شوی.
- پسر: هرگاه پولدار شدم زن می‌گیرم.
- مادر: اگر تا پنجاه سالگی پولدار نشدی، آن گاه چه؟
- پسر: زندگی آدم از چهل سالگی آغاز می‌شود!
- مادر: و زندگی من پایان می‌رسد!
- پسر: خدا نکند مادر جان. خدا به شما تندرستی بدهد.
- مادر: من می‌خواهم نوه خودم را ببینم و بزرگ کنم.
- پسر: مادر جان، شما سی سال رنج کشیدید و مرا بزرگ کردید. اکنون می‌خواهید سی سال دیگر نیز نوه خود را بزرگ کنید، مگر خسته نشدید؟!؟

۲۰

بی‌آشوه‌ر کن!

- مادر: دخترم، چرا هرگاه خواستگار می‌آید پاسخ (نه) به او می‌دهی؟
- دختر: زیرا همسر آینده خودم را در میان آنها نمی‌بینم.
- مادر: تا کنون بیست خواستگار آمدند، هیچ کدام مرد آینده تو نبود؟ همیشه بهانه می‌آوری، این خواستگار خیلی لاغر است، دیگری خیلی چاق است، خواستگار امروز خوش اندام بود. چرا باز هم پاسخ (نه) به مهمانان دادی؟
- دختر: خودرو ندارد!
- مادر: مگر تو می‌خواهی زن خودرو شوی؟
- دختر: من از اتوبوس سواری خسته شدم. می‌خواهم با خودرو شوهرم رفت آمد کنم.
- مادر: پس تو دنبال راننده می‌گردی، نه همسر آینده.
- دختر: خواستگار باید سه چیز داشته باید: سرمایه، خانه، خودرو.
- مادر: هنگامی که من همسر پدر تو شدم، پدر تو هیچ نداشت ولی آدم خوبی بود و برای همین ۲۵ سال است که با هم زندگی می‌کنیم و جدا نشدیم.

هنگامی که یک خانواده ایرانی می‌خواهد به یک گردش کوتاه برود، سواره یا پیاده، به پارک، جنگل یا نمایشگاه، همیشه نیازهای گردش بویژه خوردنی و نوشیدنی را با خود به همراه می‌برد.

هرچه فرزندان خانواده بیشتر باشند، بار بیشتر و سنگینتر است. رفتن به رستوران یا خریدن ساندویچ از خوراک‌فروشی نیاز نیست. مادر، همه چیز را در خانه آماده می‌کند و هنگام بیرون رفتن بار را میان فرزندان خود پخش می‌کند.

فرزند بزرگتر بار سنگینتر را با خود می‌برد و فرزند کوچکتر بار سبکتر را. نیازهای گردش مانند سماور، دیگ پر از برنج، دیگ پر از خورشت، نان، قاشق، چنگال، چاقو، بشقاب، چای، قند، دستمال، سفره و فرش. جای گردشگاه برای خانواده‌ها یکسان است: نمایشگاه کتاب، کامپیوتر و ... هنگام نیمروز سفره‌ها را روی چمن پهن می‌کنند و کنار همدیگر می‌نشینند.

۲۲

سرنوشت

سال نو نزدیک بود. دو همسر جوان که یکدیگر را خیلی دوست داشتند خواستند تا هنگام فرا رسیدن سال نو به یکدیگر مژده بدهند ولی هیچیک از آنها پول نداشت. هریک اندیشید که اگر بهترین و باارزشتین چیزی که دارد بفروشد می‌تواند همسر خود را شاد کند.

تنها چیز باارزشی که پسر جوان داشت یک ساعت جیبی بود و تنها چیز باارزشی که دختر جوان داشت موی بلند و زیبایش بود. پسر جوان ناچار شد ساعت جیبی خود را در بازار بفروشد تا پولی بدست آورد. در همان روز دختر جوان نیز ناچار شد موی بلند خودش را به گیسوباف بفروشد. در این هنگام پسر جوان یک شانه زیبا برای موی همسرش می‌خرد و دختر جوان یک زنجیر زیبا برای ساعت شوهرش! افسوس که نه دختر از این شانه سود برد زیرا مو نداشت و نه پسر از این زنجیر سود برد زیرا دیگر ساعت نداشت.

۲۳

پدر و مادر

- مرد: سپیده جان، بچه گریه می‌کند.
- زن: چرا به من می‌گویی، مگر تو پدر نیستی؟
- مرد: من که شیر ندارم به بچه بدهم!
- زن: بچه را بغل کن و با او بازی کن.
- مرد: بغلش کردم. آرام نمی‌شود. گمان می‌کنم گرسنه است.
- زن: شیشه شیر روی میز است. کم کم به او بده.
- مرد: شیر مادر استخوان کودک را سفتتر می‌کند.
- زن: در گهواره بگذار و آن را تکان بده.

- مرد: نه. آرام نمی‌شود. ما درش را می‌خواهد.
- زن: ببین خیس نیست.
- مرد: نه، خشک است.
- زن: برایش آواز بخوان شاید آرام شود.
- مرد: اگر چه آواز من درد او را درمان نمی‌کند.

۲۴

خانه‌داری

در گذشته و در نسل پیشین کار خانه‌داری بیشتر و سخت‌تر از امروز بود. در گذشته زن خانه‌دار همیشه با دست کار می‌کرد: جارو کردن، رخت شستن، آب گرم کردن و... همچنین در گذشته شمار فرزندان در خانواده گاهی بیشتر از ۱۲ فرزند می‌رسید و آموزش و پرورش آنان کار آسانی نبود. و برای همین زن خانه‌دار همیشه گرفتار کار خانه‌داری و بچه‌داری بود.

امروز رخت را دستگاه‌رخت شویی می‌شوید، پلو را پلوپز می‌پزد، آب را آب‌گرم‌کن گرم می‌کند، جارو را جاروبرقی انجام می‌دهد. همچنین مادران امروز بیشتر از ۲ فرزند ندارند و برای همین کار خانه آسانتر و سبکتر است.

امروز هم در روسیه و هم در ایران زنان در کنار مردان در همه سازمان‌های کشوری کار می‌کنند.

زن و شوهر!

- فریبا: فریدون جان، فردا جشن است. بچه‌ها می‌پرسند: فردا کجا برویم؟ برنامه ما چیست؟
- فریدون: اگر فردا آفتابی باشد به پارک می‌رویم و اگر بارانی باشد به سینما.
- فریبا: از دیدگاه من بهتر است به مهمانی برویم. بازدید از دوستان و بستگان.
- فریدون: ولی بچه‌ها دوست دارند بازی کنند.
- فریبا: پسردایی من همیشه تماس می‌گیرد و می‌پرسد چرا به مهمانی او نمی‌رویم.
- فریدون: در آغاز نزد پسردایی می‌رویم سپس همراه او گردش خواهیم کرد.
- فریبا: خواهرم می‌گوید در پارک لاله برنامه نمایش سیرک نیز هست.
- فریدون: سیرک‌بازان از کدام کشور آمدند؟
- فریبا: از روسیه، برای نمایش پنج روزه.
- فریدون: برای بچه‌ها این یک مزه است.
- فریبا: فراموش نکن که یک بسته شیرینی برای پسردایی بخریم.

دوست کیست

دو دوست در یک جنگل با هم راه می‌رفتند. ناگهان یک خرس را دیدند که به سوی آنها می‌آید. یکی از آنها همین که خرس را دید از ترس گریخت و به بالای یک درخت رفت و پناه گرفت. دومی ناچار شد، روی زمین دراز بکشد و خود را به مردن بزند. همین که خرس رسید، سر و گوش او را بو کرد و گمان کرد که مرده است.

همین که خرس دور شد، آن دوست که روی زمین دراز کشیده بود برخاست و خود را تکان داد. دومی نیز از بالای درخت پایین آمد و خنده کنان پرسید: دوست گرامی چه شد؟ گویا بسیار ترسیدی؟ خرس به گوش تو چه گفت؟ خرس گفت: "پست‌ترین آدم کسی است که دوست خود را در هنگام سختی و گرفتاری تنها می‌گذارد و می‌گریزد".

کار و هنر

۲۷

کار و هنر

کسی که تنها با دست کار می‌کند، کارگر است؛ کسی که هم با دست و هم با مغز کار می‌کند، سازنده است؛ کسی که هم با دست هم با مغز و هم با دل کار می‌کند، هنرمند است.

هنگامی که شما روبروی یک ساختمان زیبا می‌ایستید و آن را تماشا می‌کنید، با خود می‌گویید: به به، آفرین، تنها یک هنرمند می‌تواند چنین بسازد. هنرمند، کار را زیباتر می‌کند و به آن ارزش می‌دهد. هنرمند شب و روز در باره کار خودش می‌اندیشد. او دل‌بند کار خودش است گویا با کارش پیوند همسری می‌بندد. کار هنرمند باید زیبا، هماهنگ، تمیز و دل‌پسند باشد. اگر می‌خواهید در کارت‌ان پیشرفت کنید همیشه و همیشه با دست خود، مغز خود و دل خود کار کنید و هرگز و هرگز در کار خود تنبلی نکنید زیرا تنبلی شاگرد بدبختی است.

۲۸

کارمند

من در یک سازمان کار می‌کنم. این سازمان دارای چندین بخش و هر بخش چندین دفتر. من کارمند بخش بایگانی هستم. اتاق من پر از پرونده است. هنگامی که شما وارد ساختمان ما می‌شوید، روبرو شما اتاق پذیرش است که در آن دو کارمند کار می‌کنند. دومین اتاق، دفتر پیام‌رسانی است که در آن نیز دو کارمند کار می‌کنند و به یکایک تلفن‌های مردم پاسخ می‌دهند و آنان را راهنمایی می‌کنند.

سومین اتاق، دفتر منشی سازمان است، او نامه‌های رسیده به سازمان را دریافت می‌کند و نامه‌های سازمان را برای فرستادن آماده می‌کند. چهارمین اتاق، دفتر سخنگوی سازمان است. او روزنامه‌نگار است و یکایک رویدادهای روزانه سازمان را یادداشت می‌کند و در هنگام نیاز به رسانه‌های گروهی گزارش می‌نویسد. دفتر دستیار و سرپرست سازمان در کنار یکدیگر هستند.

۲۹

در کارخانه

گزارشگر: بینندگان گرامی، امروز با آقای گیلانی سرپرست کارخانه خودروسازی "ایران خودرو" گفتگو می‌کنیم.

- روز خوش و خسته نباشید. بفرمایید این کارخانه چند کارگاه

دارد؟

سرپرست: این کارخانه هفت کارگاه دارد: کارگاه نقشه‌کشی، آهن‌بری، جوشکاری، برقکاری، چرخسازي، چرمدوزي و رنگکاری.

گزارشگر: چند تن در این گروه کار می‌کنند؟

سرپرست: ۵۰۰ کارگر، ۲۰ کارشناس ۱۰ نقشه‌کش و ۲۰ کارمند.

گزارشگر: چند گونه خودرو می‌سازید؟

سرپرست: دو گونه: باری و سواری.

گزارشگر: سوخت این خودروها چیست؟

سرپرست: بنزین و گاز.

گزارشگر: چند نمایندگی در ایران دارید؟

سرپرست: ۶۰۰ نمایندگی.

۳۰

پنج پند از بزرگمهر

پرسیدم: چه چیز است که همیشه و همه جا شایسته است؟

گفت: به کار خود سرگرم بودن.

پرسیدم: در جوانی و در پیری چه کار بهتر؟

گفت: در جوانی دانش آموختن و در پیری به کار بردن.

پرسیدم: کار به کوشش است یا به سرنوشت؟

گفت: کوشش سرنوشت را می‌سازد.

پرسیدم: چه کنم تا مردمان مرا دوست دارند؟

گفت: ستم نکن و دروغ نگو.

پرسیدم: از چه چیز دور باشم؟

گفت: از شوخی کردن با بی‌فرهنگان.

ارزش دست

آیا تا کنون از خود پرسیدید که چرا ارزش کار دست‌ساز بالاتر از کار ماشینی است؟ چرا ارزش فرش دست‌باف چندین برابر فرش ماشینی است؟ چرا ارزش کفش دست‌دوز دو برابر کفش ماشینی است؟ گاهی کار دست در موزه‌ها نگهداری می‌شود و چندین نگهبان از آن نگهبانی می‌کنند. زیرا ارزیابی کار دست دشوار است. تندیس پیکر تراشان، پرتره نقاشان، دست‌نویس نویسندگان، دست‌باف بافندگان و

آیا شما می‌توانید به این پرسش پاسخ دهید؟ از دیدگاه من آدم جان خود را به کار می‌بخشد. در دستان آدم راز زندگی پنهان است. هر پدیده‌ای که شما با دست خودتان می‌سازید، رفتار و سرگذشت شما را نشان می‌دهد و بازگو می‌کند.

کارگردان

من یک کارگردان هستم. از سال ۱۹۷۰ تا کنون من در هنر فیلمسازی کار می‌کنم. گاهی خودم فیلمنامه می‌نویسم و گاهی فیلمنامه‌نویس. هنگام فیلمبرداری گروه ما در میدان آماده می‌شوند: من، فیلمبردار، نورپرداز، چهره‌پرداز، صدابردار، بازیگران و چندین کارگر برای کمک به گروه. پس از آماده شدن فیلم آن را به آهنگساز می‌دهم. آهنگساز نخست فیلم را می‌بیند سپس برپایه آن آهنگ می‌سازد.

من تا کنون در چندین جشنواره جهانی تندیس دریافت کردم. از دیدگاه من ساختن فیلم همانند نوشتن کتاب است. شما سر تا سر فیلم را در زمان دو ساعت تماشا می‌کنید ولی آیا می‌دانید که برای همین دو ساعت نمایش چندین تن ماه‌ها کار و کوشش کردند. همچنین یک نویسنده چندین ماه و شاید چندین سال روی یک کتاب کار می‌کند تا آن را به پایان برساند و یک خواننده در زمان دو ساعت می‌تواند همه کار و کوشش نویسنده را بخواند.

۳۳

راز پیشرفت

خریدار: ببخشید، این یخچال ساخت کجا است؟

فروشنده: ساخت کشور چین است.

خریدار: ساخت کشور ژاپن هست؟

فروشنده: هست ولی نرخ آن دو برابر است.

- خریدار: یخچال چینی ارزان است ولی می‌ترسم بیش از ۲ سال کار نکند.
 فروشنده: اگر از کار افتاد در کشور ما نمایندگی دارد.
 خریدار: مغز ژاپنی‌ها بهتر کار می‌کند و برای همین نرخ یخچال ساخت ژاپن گران‌تر است.
 فروشنده: مزد کارگر در چین کم است و برای همین کالای چینی ارزان‌تر است.
 خریدار: سخن راست همیشه تلخ است.
 فروشنده: یخچال ساخت کشور کره نیز هست.
 خریدار: مغز کره‌ای‌ها کمی بهتر از چینی‌ها کار می‌کند!

۳۴

کار و آگهی

- پیمان: من در پی آگهی شما در روزنامه آمدم.
 منشی: برای چه کاری؟
 پیمان: کارشناس فروش.
 منشی: شناسنامه و پایان‌نامه آموزشگاه با خود آوردید؟
 پیمان: آری.
 منشی: این فرم را بگیرید، پشت میز بنشینید و آن را پر کنید.
 کارمند پذیرش: چند سال پیشینه کار دارید؟
 پیمان: ۵ سال.

کارمند پذیرش: در این ۵ سال چه یاد گرفتید؟

پیمان: یک: همیشه باید با خریدار خوش برخورد باشم. دو: به سخن او ارزش بدهم. سه: کاری کنم که همیشه از ما بخرد و جای دیگر نرود.

۳۵

کار و آرمان

آیا کار روزانه شما همان سرگرمی شما است؟ اگر چنین است شما کار خود را دوست دارید و اگر چنین نیست دیر یا زود شما دنبال کار دلپسند و دلخواه خودتان خواهید رفت. هنگامی که فرهنگ نام‌آوران جهان را می‌خوانیم، می‌بینیم که هر کدام از آنان توان و نیروی خود را به کار بردند و توانستند هم در زندگی خود پیروز شوند و هم زندگی مردم جهان را بهتر کنند.

برای نمونه اگر زندگی‌نامه ادیسون را بخوانید می‌بینید که اتاق او آزمایشگاه بود و او در همین اتاق کوچک سرگرم کار خودش بود و سرانجام توانست به آرمان خودش برسد. او برای خریدن ابزار برای آزمایشگاه خود ناچار شد در خیابان‌های شهر روزنامه بفروشد. بزودی توماس نه تنها نوآور و سرشناس شد بلکه سرپرست یگانه کارخانه چراغ سازی جهان نیز شد. زیرا او کار خود را دوست داشت.

همچنین اگر سرگذشت مهاتما گاندی را بخوانیم، او در جوانی برای رفتن به آموزشگاه ناچار بود هر روز از رودخانه بگذرد زیرا روی آن پل نبود. او ناچار

بود روزی دو بار هنگام رفتن و هنگام برگشتن پس از گذشتن از رودخانه جامه خود را درآورد، روی یک شاخه درخت آویزان کند تا خشک شود سپس به سوی آموزشگاه یا به سوی خانه خود برود. نام گاندی، هم برای مردم جهان و هم برای مردم هند جاودان ماند. امروزه همه جا نام او است: خیابان گاندی، میدان گاندی، تندیس گاندی....

نام‌آوران جهان همیشه زنده هستند و جاودان خواهند ماند.

۳۶

کار و درآمد

- پدر: پسر، تو اکنون ۱۷ ساله هستی و باید کم کار آینده خودت را بدانی.
- پسر: من می‌خواهم کار شما را دنبال کنم.
- پدر: تو باید بدانی چه کاری را می‌توانی انجام بدهی؟
- پسر: چه کنم تا نیروی درونی خودم را پیدا کنم؟
- پدر: نیاکان ما گفتند: جوینده، یابنده است. باید جست‌وجو کنی.
- پسر: مادرم می‌گوید: تو باید دنبال کار پول آور بروی.
- پدر: تو باید کار خودت را خوب یاد بگیری و روز گسترش بدهی.
- پسر: کدام کار: کار پر درآمد که دوستش ندارم یا کار کم درآمد که دوستش دارم.

پدر: از دیدگاه من کاری که دوستش داری بهتر است، زیرا در آغاز کم درآمد است ولی گام به گام پر درآمد می‌شود.

پسر: پس شما می‌گویید کار مانند همسر است و باید آن را دوست بداریم؟

پدر: آری. کار به تو ارزش می‌دهد و تو را می‌سازد.

خوراک و پوشاک

۳۷

در فروشگاه خواربارفروشی

امروزه فروشگاه‌های خواربارفروشی را هر شهری می‌توان دید. هر فروشگاه چندین بخش دارد: یک: بخش نان‌فروشی که در آن شما می‌توانید نان خانگی و نان ماشینی بخرید. دو: بخش گوشت که در آن گوشت گوسفند، گوشت گاو، گوشت مرغ همچنین کالباس و سوسیس را می‌توان خرید. سه: در بخش شیر خواربار زیر را می‌توان خرید: پنیر، سرشیر، شیر خام، شیر خشک، کره و ماست. چهار: بخش روغن که در آن روغن کنجد، روغن بادام، روغن زیتون و روغن آفتابگردان می‌فروشند. پنج: بخش ماهی که در آن ماهی کنسرو، ماهی تازه، ماهی شور، ماهی خشک و خاویار می‌توان دید. شش: بخش خوراک نیم‌ساخته که در آن کتلت، لوله‌کباب، گوشت کوبیده، مرغ سرخ شده می‌فروشند.

هفت: در بخش شیرینی‌فروشی، آرد، مربا، قند، شک و کیک می‌فروشند. هشت: در بخش میوه، آناناس، آلبالو، آلو سیاه، انار، انگور، انجیر، پرتقال، گلابی، گیلان، خرما، سیب، موز و هلو را می‌توان خرید. نه: بخش آجیل‌فروشی، که در آن آجیل زیر را می‌توان خرید: پسته، تخم هندوانه، تخم خربزه، گردو، فندق و بادام. ده: بخش نوشابه که در آن آب بی‌گاز و گازدار، دوغ، آب‌میوه و آب‌جو بی‌الکل می‌فروشند.

نوش جان!

۳۸

شام

پسر:	مادر جان، من گرسنه هستم، شام کی آماده می‌شود؟
مادر:	بزودی. به خواهرت بگو سفره را پهن کند.
دختر:	امشب شام ما چیست؟
مادر:	برنج و خورش فسنجان.
پسر:	خورشت فسنجان از چه درست می‌شود؟
مادر:	گوشت مرغ، گردوی کوبیده، رب انار.
دختر:	من خورش اسفناج را بیشتر دوست دارم. اسفناج آهن دارد.
پسر:	و من شیرین‌پلو را بیشتر دوست دارم. زیرا در آن بادام، پسته و شکر هست.

- پدر: پسر، نان و نمک روی سفره بگذار.
- مادر بزرگ: ترشی یادت نرود.
- پدر: بچه‌ها، پیش از خواب باید دندان‌های خود را بشویید.
- پسر: من همیشه پیش از خواب یک دانه سیب می‌خورم.
- پدر: و پیش از خوردن باید دست‌های خود را بشویید.

۳۹

در فروشگاه پوشاک

- امروزه فروشگاه‌های پوشاک را در هر شهری می‌توان دید. هر فروشگاه چندین بخش دارد:
- یک: بخش پوشاک مردانه که در آن کت و شلوار مردانه، جوراب مردانه، زیرپوش، کلاه، پیراهن (آستین بلند و آستین کوتاه)، کمربند، دستمال جیبی و چتر مردانه می‌فروشند.
- دو: بخش پوشاک زنانه که در آن کت و شلوار زنانه، دامن، کلاه، روسری، شال گردن، دستکش و چتر زنانه می‌فروشند.
- سه: بخش خردسالان که در آن همه نیازهای کودکان ۲- ۱۰ ساله را می‌توان خرید.
- گاهی در کنار پوشاک بخش آرایش نیز می‌توان دید. مانند تیغ و خمیر ریش تراشی برای مردان و سرمه‌دان، رنگ ناخن، رنگ مو و رژ لب برای زنان.

۴۰

شلوار

خریدار: من می‌خواهم یک شلوار زنانه بخرم.

فروشنده: بله. اندازه کمر شما چند است؟

خریدار: چهل و چهار.

فروشنده: پارچه‌ای یا چرمی؟

خریدار: پارچه‌ای.

فروشنده: نخ، پشمی، ابریشمی؟

خریدار: ۵۰٪ (پنج‌ده درصد) نخ، ۵۰٪ ابریشم.

فروشنده: کدام رنگ؟

خریدار: آبی رنگ.

فروشنده: رنگ آبی نماده. سبز و سیاه مانده.

خریدار: این شلوار برای من کمی تنگ است، گشادتر هست؟

فروشنده: گشادتر هست. اندازه چهل و شش.

۴۱

کفش

خریدار: خواهش می‌کنم این کفش را به من نشان بدهید.
 فروشنده: شماره پای شما چند است؟
 خریدار: چهل و دو.
 فروشنده: کدام رنگ: سیاه، قهوه‌ای، زرد؟
 خریدار: سیاه.
 فروشنده: بفرمایید بنشینید.
 خریدار: آیا این کفش دست‌دوز است؟
 فروشنده: صد در صد دست‌دوز است.
 خریدار: کفش، نرم و سبک است. امیدوارم نرخش نیز نرم و سبک باشد!
 فروشنده: هر چه نرم‌تر و سبک‌تر، نرخش سخت‌تر و سنگین‌تر است!

۴۲

خوراک و آگهی

پسر: مادر جان، شما ۱۰ تومان دارید به من بدهید؟
 مادر: دارم ولی به تو نمی‌دهم!
 پسر: چرا؟ مگر تو مرا دوست نداری؟
 مادر: خیلی دوست دارم و برای همین به تو پول نمی‌دهم! زیرا تو به جای خوردن خوراک با ارزش خانگی، خوراک بی‌ارزش مانند چیپس و

پفک می‌خوری می‌خوری.

پسر: اگر بی‌ارزش است، چرا روزانه صد بار از تلویزیون آگهی می‌کنند؟

مادر: اگر کسی از تلویزیون آگهی کند که تو زهر بخور و بمیر! تو

می‌خوری؟

پسر: البته که نه.

مادر: نیاکان ما گفتند: نوش و نیش با هم است.

پسر: ولی خوراک آنها خوشمزه‌تر از خوراک خانگی است.

مادر: این برای فریب دادن مردم است. مگر هر خوراک خوشمزه برای تن

و روان سودمند است؟

پسر: پس تلویزیون ما را فریب می‌دهد؟

مادر: آری پسر. تلویزیون صندوق جادو است. در هر آگهی و پیام

بازرگانی می‌گویند: بینندگان گرامی، بخرید، بیشتر ببرید، مژده بگیرید!

پسر: پس این آگهی‌ها بیشتر کودکان را فریب می‌دهند؟

مادر: همه را فریب می‌دهند، خردسالان و بزرگسالان را.

پسر: در تلویزیون نشان می‌دهند که هر کس پفک بخورد وارد سرزمین

آرزوها می‌شود!

مادر: تو تا کنون هزار بسته پفک خوردی، نه تنها به آرزویت نرسیدی

بلکه لاغرتر شدی و دندان‌هایت نیز زرد شدند!

پسر: این هم مژده من است!!

در یک آشپزخانه

امروزه در یک آشپزخانه همه نیازهای پختوپز از (آ) تا (ی) را می‌توان دید. در یک گوشه، روی میز، دستگاه‌های برقی مانند آسیاب، آبمیوه‌گیری، چرخ گوشت و کتری برقی جای دارد. در گوشه دیگر، یک سماور که یک قوری روی آن و یک سینی کنار آن است.

روی سینی: چای خشک، قنددان و چندین استکان شیشه‌ای جای دارد. یک اجاق گازی که روی آن یک ماهیتابه و یک دیگ و بالای آن یک دودکش است. در کنار اجاق یک بسته کبریت و یک فندک می‌توان دید.

در چهار سوی دیوار آشپزخانه، چهار تاقچه آویزان‌اند. در یک ردیف: دارچین، فلفل سرخ و سیاه، نمک؛ در ردیف دوم: برنج، ماش، رشته، لوبیا، نخود؛ در ردیف سوم رب گوجه‌فرنگی، آب لیمو، روغن، سرکه؛ و در ردیف چهارم یک دسته قاشق و چاقو و چنگال، یک دسته بشقاب کوچک و بزرگ و یک دسته کاسه جای دارند.

تدرستی ما

درد، دارو، درمان

اگر برای هر پرسشی پاسخی هست، پس برای هر دردی دارویی هست. نخستین و دشوارترین گام شناختن خود درد است. هرچه بیشتر و ژرفتر با ریشه درد آشنا شویم و درد را بشناسیم، زودتر و بهتر می‌توانیم دارو و درمان آن را بیابیم.

راه‌های درمان گوناگون هستند: از راه خوردن، نوشیدن، مالیدن، شنیدن، دیدن....

سینا پزشک نامدار ایران، گاهی بیماران روانی خود را با نواختن آهنگ درمان می‌کرد. امروزه اگر چه دانش پزشکی به پیش می‌رود ولی روش‌ها و پندهای پزشکان گذشته و باستان هنوز در میان مردم کاربرد روزانه دارند. برای نمونه داروی گوش درد آب پیاز است، داروی گلودرد آب لیمو و نمک است، داروی چشم‌درد چای سرد است، داروی فشار خون پایین نمک است و دیگر و دیگر....

۴۵

دندان

بیمار: روز شما خوش، دکتر، دندان من درد می‌کند.
دندان‌پزشک: بفرمایید روی صندلی بنشینید؛ دهان‌تان را باز کنید. شما روزی

چند بار دندان‌های خودتان را می‌شوید؟

بیمار: روزی یک بار، پیش از خواب.

دندان‌پزشک: شما ردیف بالا را خوب می‌شوید ولی ردیف پایین را بد.

بیمار: من هر روز شیرینی می‌خورم، شاید درد من از این باشد؟

دندان‌پزشک: باید همیشه پس از خوردن شیرینی دندان‌هایتان را بشوید و میان آنها را با نخ دندان پاک کنید.

بیمار: تنبلی شاگرد بدبختی و بیماری است!

دندان‌پزشک: به فرچه و خمیر دندان شما نیز بستگی دارد.

بیمار: بهترین روش نگهداری دهان و دندان چیست؟

دندان‌پزشک: یک: آب خیلی گرم و خیلی سرد ننوشید. دو: روزی دو بار دندان‌هایتان را بشوید. سه: خوردن پیاز و نوشیدن شیر را فراموش نکنید.

۴۶

روان و درمان

بیمار: روز شما خوش دکتر؛ من فشارروانی دارم و شب‌ها بد می‌خوابم.

روان‌پزشک: شما از چه چیزی نگران هستید: کارت‌ان، همسرتان، آینده‌تان؟

بیمار: نگرانی من ریشه گرفتاری من است.

روان‌پزشک: شما به زندگی خوش‌بین یا بدبین هستید؟

بیمار: من خوش‌بین هستم و همیشه برای آینده بهتر امیدوارم.

روان‌پزشک: آیا هنگام گرفتاری با نزدیکان و دوستان خودتان در این باره گفت‌وگو می‌کنید؟

بیمار: نه. در تنهایی می‌نشینم.

روان‌پزشک: رفتار شما درست نیست. شما نباید ریشه نگرانی را در درون خودتان نگهدارید.

بیمار: اگر به دوستانم بگویم، آنها گمان می‌کنند که من آدم ناتوان و نادانی هستم.

روان‌پزشک: همه ما ناتوانیم، ما که خدا نیستیم! همه ما به کمک همدیگر نیاز داریم.

بیمار: لاغر نیز شدم و خوراک من خیلی کم است.

روان‌پزشک: البته. هنگامی که شما شاد هستید خوب کار می‌کنید، خوب می‌خورید و خوب و آرام می‌خوابید.

بیمار: چه کنم تا این نگرانی و فشارروانی را از خودم دور کنم؟

روان‌پزشک: یک: با دوستان خودتان گفت‌وگو کنید. اگر گرفتاری خودتان را به آنها بگویید مانند این است که بار سنگین‌تان را میان آنها پخش کردید. دو: پشت میز بنشینید و در باره ریشه نگرانی و گرفتاری خودتان بنویسید و نقشه بکشید. این کار به شما کمک می‌کند و در درون‌تان شادی می‌آفریند.

در بستر

- مادر: پسر، بیدار شو، دیر است، به کلاس خودت نمی‌رسی.
- پسر: مادر جان، نمی‌توانم بلند شوم، انگار سرما خورده‌ام.
- مادر: زمستان است و تو همیشه با یک پیراهن بیرون می‌روی.
- پسر: دمای بدنم را با دماسنج اندازه بگیر.
- مادر: آری. تب هم داری، دمای بدنت ۳۸ درجه است.
- پسر: همه تنم درد می‌کند.
- مادر: گلو درد داری؟
- پسر: نه، ولی سرفه می‌کنم و کمی لرز دارم.
- مادر: تو باید در بستر خودت دراز بکشی و امروز هیچ جا نروی.
- پسر: داروی سرفه داریم؟
- مادر: داریم، ولی بهتر است شیر گرم بنوشی.
- پسر: خواهش می‌کنم چند تا دستمال بهداشتی برایم بیاور.
- مادر: امروز من هم خانه‌دار هم پرستار هستم.

۴۸

میوه بهترین دارو

نه تنها تندرستی بلکه رفتار ما به خوراک روزانه ما نیز بستگی دارد. برای نمونه خوردن بیش از اندازه گوشت، ما را غمگین و گاهی خشمگین می‌سازد.

در برابر آن، خوردن میوه است که ما را شادتر و مهربان‌تر می‌سازد. میوه بهترین دارو برای درمان بسیاری از دردها و بیماری‌ها است، از موی سر تا ناخن پا. این پدیده را نه تنها در میان آدمیان بلکه در میان جانوران نیز می‌توان دید. رفتار جانوران گوشت خوار با رفتار جانوران میوه خوار یکسان نیست. میوه سرچشمه همه ویتامین‌ها است. در هنگام بیماری پیش از رفتن به داروخانه و خریدن داروهای شیمی-درمانی بهتر است راه خود را کج کنید و به سوی بازار میوه بروید زیرا داروی دردهای ما آنجا است.

فرهنگ ایران

۴۹

هفت سین

نخستین جشن فرهنگی و باستانی مردم ایران زمین با فرارسیدن سال نو آغاز می‌شود. هنگامی که زمستان به پایان می‌رسد و درختان، گیاهان و جانوران از خواب زمستانی سه ماهه بیدار می‌شوند. هنگامی که پرندگان به سرزمین مادری خود باز می‌گردند. هنگامی که زمین به مادر خود، خورشید نزدیکتر می‌شود. هنگامی که ماهیان از شادی روی آب می‌پرند. ایرانیان جشن می‌گیرند.

جشن زادروز دوباره زمین و آغاز بهار. زمین سفید رنگ کم کم سبز می‌شود. رنگ سبز زمین و رنگ آبی آسمان در درون ما شادی می‌آفریند.

در این روز سفره هفت سین را در همه جا می‌توان دید. مردم رخت‌های نو خود را می‌پوشند و در کنار سفره می‌نشینند و جشن می‌گیرند. روی سفره هفت سین نمادهای فرهنگی ایرانیان را می‌توان دید. هفت میوه، گل یا سبزی که با سین آغاز می‌شوند جای دارند و هر کدام ریشه فرهنگی دارد.

سبزی، نماد تازگی است. سنبل، نماد زیبایی اندام است. سیر، نماد تندرستی است، سمنو، نماد روزی و سپند، سپر بیماری است. همچنین قرآن نشانه باوری و خداشناسی، آینه، نشانه هماهنگی، چراغ، نماد نور و گرما، آب، نماد زندگی و ماهی، نماد پاکی و شادی است.

سفره هفت سین تا روز سیزدهم ماه فروردین پهن خواهد بود.

هر روزتان نوروز باد!

۵۰

فرهنگ بیگانه

فرهنگ مردم یک کشور یا یک سرزمین، زبان، آیین، دانش و چهره آنان است. هر کشوری اگر بخواهد پایدار بماند باید نه تنها از مرزهای خود بلکه از فرهنگ خود نیز پاسداری کند. اگر چه پاسداری از فرهنگ بسی سختتر است.

هر اندازه فرهنگ ما نیرومندتر است و هر اندازه ما به زبان و فرهنگ خود باور داریم، فرهنگ بیگانه در برابر ما ناتوان‌تر خواهد بود.

در ایران فرهنگستان زبان فارسی کار پاسداری و نگهداری زبان باستانی این کشور را بر دوش خود دارد. اگر چه نویسندگان و روزنامه‌نگاران نیز در این کار نقش بازی می‌کنند. کاربرد واژگان بیگانه در زبان مادری مانند زهری است که فرهنگ ما را کم کم بیمار و سرانجام نابود می‌کند.

۵۱

فردوسی و فرهنگ

فردوسی بزرگترین سراینده زبان پارسی در سال ۹۳۷ میلادی در روستای پاژ که یکی از روستاهای شهر باستانی توس است، زاده شد. پدر او باغبان بود. فردوسی نیز در جوانی کار پدر خود را دنبال کرد و کشاورز شد. او در جوانی، زبان، تاریخ و سخنوری آموخت. او میهن پرست بود و برای همین شاهنامه را سرود.

فردوسی از چهل سالگی سرودن شاهنامه را آغاز کرد و سی سال پی در پی رنج کشید تا آن را به پایان برساند.

امروزه و پس از گذشت بیش از هزار سال، جایگاه شاهنامه چنان ارزشمند است که می‌توان آن را فرهنگ زبان پارسی و فرهنگ مردم ایران زمین نامید.

آرامگاه فردوسی در شهر توس یکی از جاهای دیدنی استان خراسان است و
سالیانه گروه‌های بسیاری از مردم از درون و بیرون کشور به دیدار او می‌روند.

Приложение

Некоторые сведения о персидском языке

(Пункты, отмеченные тройной звездочкой, рекомендуется прочитать в первую очередь: перед тем, как начинать читать и слушать данный курс).

* В персидском языке нет артиклей, неопределенность выражается присоединением к имени безударного -i:

ketāb — книга (определенная, та самая)
ketābi — книга (неопределенная, одна какая-то)

doxtar-e bozorg — (та, конкретная) большая девушка
doxtar-e bozorgi — (одна какая-то) большая девушка

*** Спряжение глагола budan («быть») в краткой (присоединяемой к имени) форме (личные окончания при этом безударны):

xub-am — я хороший	xub-im — мы хорошие
xub-i — ты хороший	xub-id — вы хорошие
xub-ast — он хороший	xub-and — они хорошие

Спряжение глагола budan («быть») в (полной) форме hast (это более подчеркнутая форма, т.е. несущая на себе логическое ударение; она используется также обычно после слов, оканчивающихся на -i):

xāreji (bigāne) hastam — я иностранец	xāreji hastim
xāreji hasti	xāreji hastid
xāreji hast	xāreji hastand

Спряжение глагола «быть» в отрицательной форме:

nístam	nístim
nísti	nístid
nist	nístand

Разница между hast и ast заключается также в следующем:

Nān hast — хлеб есть (имеется).

Nān tāze ast — хлеб — свежий: «хлеб свежий есть = свежим является».

Отрицание (как от hast, так и от ast) — nist:

Nān nist.

Nān tāze nist.

*** Множественное число выражается суффиксом -hā (для неодушевленных и одушевленных имен) и суффиксом ān (для одушевленных):

miz — miz-hā (стол — столы)

zan — zanān (женщина — женщины)

Xanum-hā va āqāyān! — Дамы и господа!

* В персидском языке единственное число употребляется часто в значении множественного — когда речь идет о чем-то общем, собирательном:

Ketāb xub-ast. — Книги хорошие (хорошая это вещь — книги).

* Единственное число употребляется также после слова čand (сколько?) и после числительных:

panj ketāb — пять книг

*** В литературном персидском в начале вопросительного предложения используется специальная вопросительная частица

āyā (если в предложении нет другого вопросительного слова). Эта частица на русский язык не переводится.

Āyā nān hast? — Имеется (ли) хлеб?

Kojā nān hast? — Где (есть) хлеб?

*** Личные местоимения:

man — я	mā — мы
to — ты	šomā — вы, Вы
u — он, она	išān (ānhā) — они

*** Изафет («добавление»): два слова связываются в словосочетание при помощи суффикса -e (после согласных) или -ye (после гласных — для удобства произношения):

dar-e xāne — дверь дома

xāne-ye pedar — дом отца

Так же присоединяются и прилагательные:

nān-e tāze — свежий хлеб

nān-e garm-e tāze — свежий теплый хлеб

* Изафет также используется при словах-указателях местоположения вроде: внизу (под), возле, на (чем-либо)...

zir-e māšin — под автомобилем

nazdik-e hotel — возле гостиницы

ru-ye miz — на столе

*** Притяжательность:

ketāb-e man — моя книга; ketāb-e to — твоя книга... и т.д.

Более распространенная разговорная форма (слитные притяжательные местоимения):

ketāb-am — моя книга	ketāb-emān — наша книга
----------------------	-------------------------

ketāb-at — твоя книга	ketāb-etān — ваша книга
ketāb-aš — его/ее книга	ketāb-ešān — их книга

barādar-at — твой брат, barādar-e bozorg-at — твой старший:
«большой» брат

Если при этом слово оканчивается на -а или на -и, то для удобства произношения вставляется -у-:

pā-yam — моя нога, ratu-yam — мое одеяло

* Слово *xod* (сам) спрягается, присоединяя к себе притяжательные окончания:

xod-am — я сам	xod-emān — мы сами
xod-at — ты сам	xod-etān — вы сами
xod-aš — он сам / она сама	xod-ešān — они сами

Например:

Mādar xod-aš-rā šost. — Мама мылась, умывалась («мыла себя»).

U xod-aš man-rā did. — Он сам увидел меня.

Mā āšpaz nadārim va xodemān āšpazi mikonim. — У нас нет повара и мы сами готовим («готовку делаем»).

ketāb-e xod-am — моя собственная книга	ketāb-e xod-emān — наша собственная книга
ketāb-e xod-at — твоя собственная книга	ketāb-e xod-etān — ваша собственная книга
ketāb-e xod-aš — его/ее собственная книга	ketāb-e xod-ešān — их собственная книга

* Степени сравнения прилагательных:

-tar — сравнительная степень,

-tarin — превосходная степень (и прилагательное при этом ставится перед существительным):

Otobus az tāksi bozorgtar-ast — Автобус больше, чем такси.

bozorgtarin xāne — самый большой дом

Для слова «хороший» степени сравнения образуются от разных основ (как и в русском языке):

hub — behtar — behtarin (хороший — лучше — самый лучший)

* От существительных и прилагательных образуются существительные с абстрактным значением — прибавлением (ударного) суффикса -i:

pezešk — врач; pezeški — медицина
tambal — ленивый, tambali — лень, леность

Если прилагательное оканчивается на -e, то для благозвучия вставляется еще и -g-:

gorosne — голодный, gorosnegi — голод

* Суффиксы -gar и -či передают значение лица, имеющего определенный род занятия:

kār — работа; kārgar — работник
āhan — железо, āhangar — кузнец
šekārči — охотник; šekār — охота

* Суффикс -šenās означает «сведущий = специалист»:

zabānšenās — лингвист (zabān — язык)

* Уменьшительно-ласкательное значение выражается уменьшительными суффиксами:

pesar-ak — мальчишка
bağ-če — садик
dar-iče — дверца

* Суффикс -bān означает хранитель чего-либо, охраняющий что-либо, ответственный за что-либо:

bāğ-bān — садовник

* Суффикс -dār означает «владелец, обладающий»:

pul-dār — богатый, с деньгами (pul — деньги)

* Суффиксы -vār и -mand означают «обладающий определенным качеством»:

omid-vār — надеющийся (omid — надежда)

bozorg-vār — благородный (bozorg — большой)

zurmand — сильный (zur — сила)

sudmand — полезный (sud — польза)

kārmānd — служащий (kārmā — работа)

dānešmand — образованный (dāneš — знание)

* Суффиксы -xāne («дом») и gāh («место») означают место (где находится определенное количество людей или вещей, где что-то делается, производится или продается):

ketābxāne — библиотека

kārxāne — фабрика (kārmā — работа)

dānešgāh — университет (dāneš — знание)

furudgāh — аэропорт (furud — опускание /вниз/, спуск /например, с самолета/)

* Суффикс -dān означает ёмкость (в которой что-либо содержится):

gol-dān — ваза (gol — розы)

namak-dān — солонка

* Суффикс -istān означает страну либо место, где имеется скопление определенных вещей:

Kurdistān — Курдистан

kuhistān — горная местность (kuh — гора)

guristān — кладбище (gur — могила)

* Префикс bi- (без) означает отсутствие какого-либо качества, а префикс bā- (с) — наличие какого-либо качества:

bi-kār — безработный («без работы»)

bā-mazze — вкусный («со вкусом»)

Префикс ham- (со/вместно/) означает совместность:

ham-kār — сотрудник

*** Неопределенная форма глагола оканчивается на -dan, -tan, -idan. Если отнять эти окончания, то получится основа настоящего времени, а если отнять только -an, то останется основа прошедшего времени.

rasidan — прибывать, приезжать

gas — основа настоящего времени

rasid — основа прошедшего времени

Простое прошедшее время (претерит — «прошедшее» /лат./):

rasidam — я приехал	rasidim — мы приехали
rasidi — ты приехал	rasidid — вы приехали
rasid — он приехал (она приехала)	rasidand — они приехали

Претерит чаще всего используется, когда речь идет об однократном действии в прошлом (или даже о многократном, но нерегулярном — тогда обычно с указанием, сколько раз).

Если к этим формам добавить префикс mi- , то получится еще одно прошедшее время — имперфект — прошедшее длительное время (имперфект — «несовершенное /до конца/» — лат.). Оно выражает продолжающееся, обычное или повторяющееся действие в прошлом:

Сравните:

Be edāre raftam. — Я пошел /сходил в офис.

Pedaram har ruz be edāre miraft. — Мой отец каждый день ходил в офис (raftan).

mirasidam — я приезжал mirasidi — ты приезжал mirasid — он приезжал (она приезжала)	mirasidim — мы приезжали mirasidid — вы приезжали mirasidand — они приезжали
---	--

Отрицание (ударное): na- (претерит), ne- (имперфект):

naraftam — я не пошел / не сходил

nemiraftam — я не ходил

Причастие прошедшего времени образуется добавлением (ударного) суффикса -e к корню прошедшего времени:

raftan — raft — rafté (ушедший, ходивший)

rasidan — rasid — rasidé (прибывший)

Спряжение глагола «быть» — budan (bāš) — в прошедшем времени:

budam — я был budi — ты был bud — он был (она была)	budim — мы были budid — вы были budand — они были
---	---

* Настоящее время образуется от основы настоящего времени, к которой прибавляется (ударный) префикс mi- и личные окончания (такие же, как и в прошедшем времени, кроме формы третьего лица единственного числа, где добавляется -ad):

rasidan (ras) — прибывать

mirasam mirasi mirasad	mirasim mirasid mirasand
------------------------------	--------------------------------

При этом перед гласным звуком вставляется -у- (для благозвучия):

Man miyāyam. — Я прихожу.

Man nauāmadam — Я не пришел.

* Причастия настоящего времени образуются прибавлением к корню настоящего времени суффикса -ān. Они малоупотребительны, используются для характеристики действия (как наречия):

Davān davān āmad. — Он прибежал: «бегущим, бежа = бегом пришел, прибыл» (davidan — бежать)

* От корня настоящего времени глагола часто образуются существительные — прибавлением суффикса -eš:

baxšidan (baxš) — прощать, baxšeš — прощение

*** В персидском языке есть ряд сильных («неправильных, нерегулярных» глаголов), для которых корень настоящего времени нужно запоминать (недостаточно будет просто отнять -dan, -tan, -idan):

raftan (rav) — идти, уходить

miravam	miravim
miravi	miravid
miravad	miravand

В отрицательной форме:

nemiravam — я не уйду...

*** Сослагательное наклонение используется не для простой констатации факта (как изъявительное наклонение), а для выражения отношения говорящего к этому факту, иными словами, для выражения модальности (в русском языке сослагательное наклонение выражается частицей *бы*, можно также вспомнить в этой связи и слово *якобы* /но без оценочности, без недоверия — просто для передачи косвенной речи/). Сослагательное наклонение образуется прибавлением (ударного) префикса be- (вместо mi-):

beravam — (что) я ухожу...

От глагола быть — budan (bāš) эта форма образуется без прибавления be- : bāšam...

Форма сослагательного наклонения (в настоящем времени) выражает значение возможности, некатегоричности действия и поэтому часто используется после модальных глаголов и других модальных слов (могу, хочу, собираюсь, должен /что-либо сделать/) — т.е. для выражения способности, желания, необходимости что-либо сделать, а также возможности совершения действия, неуверенности в совершении действия, цели совершения действия:

1) В первом и третьем лице единственного и множественного числа при вопросе со значением: «сделать ли мне/нам/ему/им это»:

Beravam be bāzār? — Мне сходить на базар?

2) В первом лице множественного числа при предложении что-либо сделать:

Beravim be xāne. — Пойдем домой.

3) Форма сослагательного наклонения всегда используется после глаголов xāstan — хотеть, tavānestan — мочь, а также после fekr kardan — думать, полагать («делать мысль»), nāčār budan — быть вынужденным (что-либо сделать):

Mixāham māšin berānam. — Я хочу вести машину (rāndan).

Nemitāvanam māšin berānam. — Я не могу вести машину.

4) После слов bāyad — должен, šāyad — возможно, может быть, momken ast — возможно, behtar ast — /было бы/ лучше, lāzem ast — необходимо, tā/barāye ān-ke/ke — чтобы:

Bāyad be xāne beravam. — Я должен идти домой.

Šāyad be mosāferat beravam. — Возможно, я отправлюсь в путешествие.

5) После глагола *gozāštan* (*gozār*) — класть, ставить, когда он используется в значении «разрешать, позволять»:

Beguzār beravam. — Позволь мне уйти.

*** Повелительное наклонение образуется добавлением (ударного) префикса *be-* к корню настоящего времени:

Beras! — Прибывай, приходи!

Если корень настоящего времени оканчивается на *-av*, то *-av* превращается в *-o*:

šenidan (*šenav*) — *Bešno* (= *bešeno*)! — Слушай!

При этом и *be-* иногда превращается в *bo-*:

raftan (*rav*) — *Boro* (= *bero*)! — Иди, уходи!

Глагол *budan* не присоединяет *be-*:

Budan (*bāš*) — *bāš!* — Будь!

Повелительная форма множественного числа оканчивается на *-id*:

Beravid! Bāšid!

Отрицательная форма повелительного наклонения:

Nábāš! — Не будь! *Nakun!* — Не делай!

Есть также усиленная форма отрицания (более категорический запрет):

Mákun! — Не делай! *Maro!* — Не ходи!

*** Глагол *dāštan* (*dār*) не присоединяет к себе *mi-* или *be-*: *dāram* — имею, *dāštam* — (я) имел (претерит и имперфект).

Сослагательная форма настоящего времени у этого глагола тождественна сослагательной форме прошедшего времени:

dāšté bāšam...

Повелительная форма:

dāšté bāš

* От глаголов при помощи добавления суффикса -ande к корню настоящего времени образуются имена существительные со значением деятеля:

rāndan (rān) — вести (машину) — rānande — водитель
šenidan (šenav) — слушать — šenavande — слушатель (мн. ч.
šenavandegān — g здесь добавляется для удобства произношения).

*** Для обозначения прямого дополнения, объекта действия (кого? что? — соответствует русскому винительному падежу) после имени ставится частица gā — однако только в том случае, если речь идет об определенном объекте. Иными словами, частица gā — показатель и объекта действия, и определенности этого объекта. Сравните:

Bilit-rā xarid. — Он купил билет.

(Yek) bilit xarid. — Он купил (один, какой-то) билет.

*** В персидском языке много составных глаголов, устроенных по схеме: вспомогательный глагол типа «делать», «становиться» + имя (существительное или прилагательное).

zendegi — жизнь, zendegi kardan — жить: «делать жизнь»

bāz — открытый, bāz kardan — открывать: «делать открытым»

xaste — уставший; xaste mišavam — я устаю: «становлюсь уставшим» — šodan (šav)

boland — высокий, boland kardan — поднимать, boland šodan — вставать

И с другими вспомогательными глаголами:

yād — память, yād gereftan — учиться (чему-то), учить (что-то): «брать память»

harf — буква, harf zadan — разговаривать: «бить букву»

čāne — подбородок, čāne zadan — торговаться

guš — ухо, guš dādan — слушать: «давать ухо»

āvāz — песня, āvāz xāndan — петь: «читать песню»

* Сложные (составные) времена (перфект, плюсквамперфект (предпрошедшее время), будущее время, прошедшее время сослагательного наклонения): вспомогательный глагол — budan (bāš), xāstan (xāh), šodan (šav) + основной (смысловой) глагол.

* Перфект образуется прибавлением к причастию прошедшего времени кратких форм глагола «быть»:

rafté-am — я ушел	rafté-im
rafté-i	rafté-id
rafté-ast	rafté-and

Перфект обозначает действие, начавшееся в прошлом и либо еще не законченное к настоящему моменту времени, либо связанное с настоящим:

Tāksi āmadé-ast. — Такси приехало. Тут смысл не тот, что оно когда-то один раз приехало (тогда было бы простое прошедшее время: āmad) или что раньше оно неоднократно приезжало (тогда был бы имперфект: miāmad), а то, что оно приехало и стоит ждет (что это произошедшее событие актуально сейчас).

* Плюсквамперфект («больше, чем прошедшее» — лат.) образуется прибавлением к причастию прошедшего времени форм глагола «быть» в простом прошедшем времени:

rafté budam — я ушел	rafté budim
rafté budi	rafté budid
rafté bud	rafté budand

Плюсквамперфект означает действие, произошедшее до какого-либо другого действия в прошлом.

А также как описательная форма для прошлого:
Istādé bud. — Он стоял (тогда: «был стоявшим»).

*** Будущее время образуется прибавлением к корню прошедшего времени глагола «хотеть» в настоящем времени, но без префикса *mi-*:

xāham raft — я пойду	xāhim raft
xāhi raft	xāhid raft
xāhad raft	xāhand raft

Если глагол составной или с приставкой, то вспомогательный глагол разбивает его и встает в середину:

Telefon xāham kard. — Я позвоню (telefon kardan).
Bar xāham gašt. — Я вернусь (bar-gaštan — воз-вращаться).

* Прошедшее время сослагательного наклонения образуется прибавлением к причастию прошедшего времени форм глагола *budan* в настоящем времени (сослагательного наклонения):

rafté bāšam — я ушел	rafté bāšim
rafté bāši	rafté bāšid
rafté bāšad	rafté bāšand

Эта форма используется:

1) После *bāyad* (должно) и *šāyad* (возможно), если они относятся к действию в прошлом:

Bāyad rafté bāšad. — Он должен был уйти / Он, должно быть, ушел.
Šāyad in-rā didé bāši. — Может быть, ты видел это.

2) Чтобы выразить сомнение о чем-либо, что имело место в прошлом:

Mitarsam gom šodé bāšad. — Боюсь, что (это) потерялось (gom šodan — теряться: «становится утраченным»).

3) В качестве настоящего времени сослагательного наклонения для глагола *dāštan* (*dār*) — иметь.

* Пассив образуется прибавлением к причастию прошедшего времени форм глагола *šodan* (*šav*) — становиться — в нужном времени:

koštan (*koš*) — убивать:

Košté šod. — Он был убит /она была убита: «убитым стал».

Košté mišavam. — Меня убьют: «убитым стану».

Ketābhāyi ke be zabāne Pārsi nevešte šodé-ast. — Книги, которые были написаны на персидском языке.

* Каузативная (побудительная) форма глагола образуется прибавлением суффикса *-āndan* к корню настоящего времени. Сравните:

rasidan (*ras*) — прибывать, *gasāndan* — побудить (попросить, приказать) приехать, способствовать прибытию:

Dustam marā bā māšinaš be xāne rasānd. — Мой друг отвез меня домой на своей машине.

* Герундив — глагольная форма, образующаяся прибавлением (безударного) суффикса *-i* к неопределенной форме глагола — обозначает действие, которое должно или стоит совершить:

Šahr-e Širāz zibā va didani-st. — Город Шираз прекрасен и достоин того, чтобы его увидеть, его стоит посмотреть (*didan*).

Dāstānhāye Pārsi širin-o-xāndani hastand. — Персидские рассказы хороши и достойны прочтения.

* Конкретное время (ср. с английским Continuous — продолжающееся /действие/) может быть выражено с помощью сочетания глагола *dāštan* (*dār*) — иметь — и смыслового глагола:

dāram miravam — я (как раз) иду (действие продолжается сейчас)

dāštam miraftam — я (как раз) шел (действие продолжалось тогда — когда /на его фоне/ было совершено еще и другое действие)

(Очерк подготовил Илья Франк)

Персидский алфавит

ا	ā (глубокое а), а, о, е	alef
ب	b	be
پ	p	pe
ت	t	te
ث	s	se
ج	j (русское джь)	jim
چ	č (русское ч)	če
ح	h (выдох, похоже на украинское г)	he
خ	x (русское х)	xe
د	d	dāl
ذ	z	zāl
ر	r	re
ز	z	ze
ژ	ž (русское ж)	že
س	s	sin
ش	š (русское ш)	šin
ص	s	sād
ض	z	zād
ط	t	tā
ظ	z	zā
ع	‘ (прерывание звука, запинание)	eyn

ق	ğ (картавое p — но в начале слова произносится как q)	qeyn
ف	f	fe
ق	q (как k — но более твердое и артикулируется глубже в горле) (между гласными, между гласным и звонким согласным или звонким согласным и гласным, а также в конце слова произносится как ğ)	qāf
ک	k	kāf
گ	g	gāf
ل	l	lām
م	m	mim
ن	n	nun
و	v, u, o, ow	vāv
ه	h	he
ی	y, i, iy, ey	ye, yā

tir	تیر	22.06-22.07	2
mordād	مرداد	23.07-22.08	
šahrivar	شهریور	23.08-22.09	
mehr	مهر	23.09-22.10	3
farvardin	فروردین	23.10-21.11	1
ordābešt	اردیبهشت	22.11-21.12	
xorāda	خرداد	22.12-20.01	
ordābešt	اردیبهشت	22.01-20.02	4

bahman	بهمن	21.01-19.02
esfand	اسفند	20.02-20.03

Двенадцать месяцев иранского года

دوازده ماه سال ایرانی

Времена года

فصل‌ها

весна	bahār	بهار
лето	tābestān	تابستان
осень	pāyīz	پاییز
зима	zemestān	زمستان

Дни недели

هفت روز هفته

суббота	šambe	شنبه
воскресенье	yekšambe	یکشنبه
понедельник	došambe	دوشنبه
вторник	sešambe	سه‌شنبه
среда	čahāršambe	چهارشنبه
четверг	panjšambe	پنجشنبه
пятница	ādine	آدینه
	jom'e	جمعه

Количественные числительные

sefr	صفر	۰	0
yek	یک	۱	1
do	دو	۲	2
Se	سه	۳	3
čahār	چهار	۴	4
panj	پنج	۵	5
šeš	شش	۶	6
haft	هفت	۷	7
hašt	هشت	۸	8
noh	نه	۹	9
dah	ده	۱۰	10
yāzdah	یازده	۱۱	11
davāzdah	دوازده	۱۲	12
sizdah	سیزده	۱۳	13
čahārdah	چهارده	۱۴	14
pānzdah	پانزده	۱۵	15
šānzdah	شانزده	۱۶	16
hefdah	هفده	۱۷	17
hejdah	هجده	۱۸	18
nuzdah	نوزده	۱۹	19
bist	بیست	۲۰	20
si	سی	۳۰	30
čehel	چهل	۴۰	40
panjāh	پنجاه	۵۰	50
šast	شصت	۶۰	60
haftād	هفتاد	۷۰	70
haštād	هشتاد	۸۰	80
navad	نود	۹۰	90
sad	صد	۱۰۰	100
Devist	دویست	۲۰۰	200

Sisad	سیصد	۳۰۰	300
čahārsad	چهارصد	۴۰۰	400
pānsad	پانصد	۵۰۰	500
šešsad	ششصد	۶۰۰	600
haftsad	هفتصد	۷۰۰	700
haštsad	هشتصد	۸۰۰	800
nohsad	نهصد	۹۰۰	900
hezār	هزار	۱۰۰۰	1000
do hezār	دو هزار	۲۰۰۰	2000
se hezār	سه هزار	۳۰۰۰	3000

В персидском языке многозначные числительные записываются слева направо: 123 = ۱۲۳.

Многозначные числительные образуются с помощью предлога “o” و. دو هزار و نهصد و چهل و سه do hezār-o-nohsad-o-čehel-o-se = 2943. После слова “si” предлог و произносится “vo”: si-vo-yek.

Порядковые числительные.

Первый	yekom	یکم
Второй	dovvom	دوم
Третий	sovvom	سوم
Четвёртый	čahārom	چهارم
Пятый	panjom	پنجم

Начиная с четырёх, порядковые числительные образуются с помощью окончания -om: čahār – čahārom, bist – bistom...

Часто можно встретить арабское слово «اول avval» «первый».

Глаголы.

Персидские глаголы имеют две основы – настоящего времени (ОНВ) и прошедшего (ОПВ). Для того, чтобы образовать форму настоящего времени, нужно перед ОНВ поставить префикс *mi-*, а после личное окончание. Например, от глагола نوشتن *neveštan* «писать» образуем форму «пишу». Этот глагол имеет ОНВ نویس *nevis*. Окончание 1-го лица единственного числа –*am*. Получаем می نویسم *minevisam*.

Личные окончания

Мн.ч.		Ед.ч.		
-im	یم	-am	م	1
-id	ید	-i	ی	2
-and	ند	-ad	د	3

minevisim	می نویسیم	minevisam	می نویسم
minevisid	می نویسید	minevisi	می نویسی
minevisand	می نویسند	minevisad	می نویسند

Прошедшее время образуется от ОПВ. Чтобы образовать ОПВ, нужно отбросить от инфинитива (словарная форма) окончание –*an*: *neveštan* — *nevešt*. Для образования формы прошедшего времени следует добавить к ОПВ личное окончание, кроме 3-го лица, где прошедшее время совпадает с ОПВ.

Мн.ч.		Ед.ч		
neveštim	نوشتیم	neveštam	نوشتم	1

nevešidt	نوشتید	nevešti	نوشتی	2
nevešand	نوشتند	nevešt	نوشت	3

Будущее время образуется при помощи ОНВ глагола خواستن *xāstan* (ОНВ خواه *xāh*), личных окончаний и ОПВ того глагола, от которого образуют форму будущего времени.

Мн.ч.		Ед.ч		
xāhim nevešt	خواهیم نوشت	xāham nevešt	خواهم نوشت	1
xāhid nevešt	خواهید نوشت	xāhi nevešt	خواهی نوشت	2
xāhand nevešt	خواهند نوشت	xāhad nevešt	خواهد نوشت	3

перевод	Основа настоящего времени		Словарная форма	
изучать	āmuz	آموز	āmuxtān	آموختن
приходить	ā	آ(ی)	āmadān	آمدن
приносить	āvar	آور	āvardān	آوردن
стоять	ist	ایست	istādān	ایستادن
быть	bāš	باش	budān	بودن
носить	bar	بر	bordān	بردن
возвращаться	bar-gard	برگرد	bar-gaštan	برگشتن
закрывать	band	بند	bastān	بستن
надевать	puš	پوش	pušidān	پوشیدن
платить, выполнять, украшать	pardāz	پرداز	pardāxtān	پرداختن
варить	paz	پز	poxtan	پختن

спрашивать	pors	پرس	porsidan	پرسیدن
принимать	pazir	پذیر	paziroftan	پذیرفتن
читать	xān	خوان	xāndan	خواندن
хотеть	xāh	خواه	xāstan	خواستن
покупать	xar	خر	xaridan	خریدن
есть	xor	خور	xordan	خوردن
спать	xāb	خواب	xābidan	خوابیدن
знать	dān	دان	dānestan	دانستن
иметь	dār	دار	dāštan	داشتن
давать	dah	ده	dādan	دادن
видеть	bin	بین	didan	دیدن
шить	duz	دوز	duxtan	دوختن
идти, уходить	row/rav	رو	raftan	رفتن
управлять	rān	ران	rāndan	راندن
производить	sāz	ساز	sāxtan	ساختن
считать	šomār	شمار	šomordan	شمردن
мыть	šuy	شوی	šostan	شستن
быть знакомым с кем-то или чем-то	šenās	شناس	šenāxtan	شناختن
слышать	šenow/šenav	شنو	šenidan	شنیدن
продавать	foruš	فروش	foruxtan	فروختن
отправлять	ferest	فرست	ferestādan	فرستادن
<i>Вежл.</i> сказать, изволить	farmā	فرما(ی)	farmudan	فرمودن
гулять	gard	گرد	gaštan	گشتن
взять	gir	گیر	gereftan	گرفتن
говорить	gu	گو	goftan	گفتن
проходить	gozar	گذر	gozaštan	گذشتن
ставить	gozār	گذار	gozāštan	گذاشتن
оставаться	mān	مان	māndan	ماندن
сидеть	nešin	نشین	nešastan	نشستن

писать	nevis	نویس	neveštan	نوشتن
находить	yāb	یاب	yāftan	یافتن

Еще два важных глагола

делать	kon	کن	kardan	کردن
становиться	šow/šav	شو	šodan	شدن

Данный курс разработан по заказу Школы иностранных языков Ильи Франка www.school.franklang.ru преподавателем школы Баширом Ариади